

Izloži ob 4. zjutraj.
Stane mesečno Din 25.—; za in-
semstvo Din 40.— neobvezno.
Oglaš po tarifu.
Uredništvo:
Ljubljana, Knafova ulica št. 5/L
Telefon št. 2072 in 2804, ponoči tudi
št. 2034.
Rekopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 2034.
Ispraviteljski oddelki: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 2035.
Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta
Račun pri pošt. črt. zavodu: Ljubljana
št. 11.423 — Praha čisto št. 188.
Wien, Nr. 205.421.

Morda pa bo Hadžić le sestavil vladu Zopet druga slika v politični situaciji

Včeraj so bili v Beogradu vnovič optimistični glede uspeha Hadžićeve misije. Glavne težkoče so baje že premagane. Solidarnost vseh nevtralcov iz prečanskih pokrajin

Ljubljana, 21. julija.

V temnih in žalostnih dneh, ki jih preživljamo, ko vidimo, kako sebičnost, partizanstvo in brezvestnost hegemonistov upropaščajo najbolj dragocene dobrine naroda in države, je dvakrat razveseljivo, da lahko zabeležimo dogodek, ki mora vsakemu iskrenemu Jugoslovenu in dobremu državljanu vsaj za hip zopet ogreti srce.

General Hadžić je te dni sestavljal in po najnovejših vestih še sedaj sestavlja nevtralnemu vladu; poklicani so bili v Beograd iz Zagreba in iz drugih prečanskih krajev razni ugledni državni uradniki in javni funkcionarji, da vstopijo v novo vladu. Iskreno so povedali svoje mišljenje in naznanili smer, v kateri bi morala delati taka nevtralna vlada, da resnično pripomore do pomirjenja duhov, da ublaži strasti in da ustvari atmosfero, v kateri bi bilo mogoče obnovljati zaupanje širokih ljudskih mas v lastno domovino. V globokem razumevanju situacije, ki je bila ustvarjena z zločinom dne 20. junija, so ti moške za upravnih državniških dalekovidnostjo usvojili mišljenje, ki ga je svoječasno predložila kroni KDK.

Skoro osem dni že trajajo konference generala Hadžića z nevtralcizirani prečanskimi pokrajin. Hegemonisti so uporabljali vsa sredstva, da zlomijo moško odločnost pozvanih nevtralcov. Večina izmed njih so skromni uradniki. Imenovanje za ministra bi za vsakogar od njih pomenilo srečno naključje, ki se ne pripeti dvakrat v življenju. Pristati na vstop v vladu, ki bi sklicala Narodno skupščino in vodila posle pod vidikom nevtralnega režima, je pomenila skoro za vsakogar izmed poklicanih in zaslišanih oseb izreden avanzma v karieri. Vsa ministrski mesec se šteje za eno leto državne službe; ogromno povišanje mesečnih dohodkov, skok iz skromne uradniške pisarne v sijajne kabinete vrhovne državne uprave; osiguranje lepe bodočnosti za sebe, ženo in deco.

Vse to miče z magično silo in vrh tega so na te ljudi od raznih strani tudi drugače pritiskali z vsemi možnimi sredstvi. Umevno je zato, da so morali izlojevati strahovit boj med svojim prepričanjem in oportunizmom, med vestjo in ambicijo ter materialnimi koristi. Ako bi bili popustili zlasti oni, ki so državni uradniki, bi jih bilo težko obtoževati. In vendar so ti skromni možje ostali trdni, njihov patriotizem, njihova zvestoba do onega, kar so spoznali za pravo korist naroda in države, sta premagala vse izkušnje. Odklonili so ministrske portfelje pod pogoj, ki bi ne bili v skladu z njihovo vestjo in njihovim prepričanjem ter izjavili, da se raje vrnejo v svoje skromne pisarne.

Gospodje dr. Pitamic, dr. Štampar dr. Lanović, dr. Zorčić in kakor se po vrsti imenujejo, so si v teh dneh ustvarili pozicijo, ki je lepša nego je more dati ministrski fotelj. Izkazali so se državni in moške, katerih imena se morajo v bodoče imenovati še z večjim spoštovanjem. Oni so proslavili ne samo sebe, proslavili so tudi stan, iz katerega izhajajo. V dobi splošne pokvarjenosti in korupcije našega administracijskega aparata so ti moške visoko dvignili čast našega uradništva.

Niso oni edini med jugoslovenskim činovništvom. Vemo, da imajo mnogo vrstnikov, ki bi bili v enakem slučaju enako postopali. Vsi ti dajajo narodu garancijo, da je jedro našega javnega nameščenstva zdravo in da bi s krepkim očistevalnim procesom z vrha dol Jugoslavija mogla kmalu imeti upravni aparat, ki bi bil moralno in strokovno sposoben, da jo povede po novih potih. Ti moške pa so dvignili tudi čast naše inteligence in njihova gesta dokazuje, kolikšnega pomena bi bilo, ako bi javno življenje v jači meri nego dosedaj moglo angažirati sodelovanje krepkih in zdravih sil v naši inteligenci.

Gospodje, ki so se mudili v Beogradu kot ministrski kandidati, po večini niso somišljeniki KDK in nobeden izmed njih ni strankarsko angažiran. Da so navzlic temu v spoznanju, česa je treba danes v državni politiki, prišli do istih zaključkov kakor KDK, je pa dokaz, kako je Kmečko-demokratska koalicija postala izraz ne strankarskega, temveč narodnega pokreta in naziranja vseh treznih in poštenih elementov v državi o potrebah naroda in države.

Beograd, 22. julija, i. Sinoči je kazalo, da so težkoče, na katere je naletel general Hadžić, nepremostljive. Kakor znano so nevtralcizirani iz Hrvatske in Dalmacije, katerim se je pridružil tudi iz Ljubljane pozvani univ. prof. dr. Pitamic, zavzeli stališče, da je nemogoče delati s sedanjo Narodno skupščino, ker je izgubila vso avtoriteto in moralno sposobnost in ker hrvatsko in z njim simpatizirajoče mase v vsej državi upravičeno zahtevajo vsaj to satisfakcijo za umor v Narodni skupščini, da ta s krvjo oškropljena korporacija izgine s politične pozornice.

V ozadje potisnjene spletke

Danes dopoldne je bil general Hadžić v prijetnem položaju, da je mogel svojim pozvanim nevtralnimi svetovalcem izjaviti, da je glede usode Narodne skupščine v načelu že sprejeto stališče, ki ga je zavzela vsa poštna javnost. Nova vlada ne bo imela naloge, da oživlja Narodno skupščino. S tem so sami po sebi padli vsi umetno napravljeni izgovori, kakor da je sestanek Narodne skupščine v najkrajšem času neizbežna potreba, bodisi zaradi netunskih konvencij, bodisi zaradi pooblaščenega zakona za veliko posojilo, oziroma za stabilizacijo dinarja, ali pa, da je sestanek Narodne skupščine neizbežen zato, ker je po krivdi stare vladne večine v davčnem zakonu ostala nedoločena višina zemljarine, zaradi česar da so potrebne tozadevne zakonske odredbe še pred 1. januarjem 1929.

Stališče Ace Stanojevića

S tem, da je razčiščeno vprašanje Narodne skupščine, je misija generala Hadžića zopet oživljena. Danes so vsi politični krogi z optimizmom gledali na razvoj njegove akcije. Mora se pa tudi priznati, da v političnih krogih podčrtava modro ponašanje starega radikalnega prvaka Ace Stanojevića, ki je včeraj popoldne prišel na kraljev poziv zopet v Beograd in dal kralju nasvet, o katerem se domneva, da ni daleč od stališča, ki ga je zavzel danes general Hadžić v razgovoru s svojimi nevtralnimi svetovalci. Radikalni stranki, ki jo ta hip legalno predstavljajo radikalni glavni odbor, se je v zadnjem času posrečilo, da se je očistila mnogih pri-

veskov, ki so jo okuževali in ubijali in zdi se, da je prišla v njej do odločilne moči stara idealistična struja, ki ne išče samo strankarskih uspehov in ki je morda sposobna še nadaljnje evolucije zlasti glede potrebe decentralizacije, osamosvojitve samouprav, očistitve administracije, zlasti pa glede njene depolitizacije.

Zadnje težkoče

Danes je general Hadžić stopil korak naprej, s čimer pa še ni rečeno, da so odstranjene vse težkoče. Če se Narodna skupščina ne sestane več, je po ustavi logična posledica, da se mora najkasneje do 20. oktobra razpustiti in se samo po sebi sili vprašanje ali bo volitve vodila nevtralna vlada, ali pa zopet kakšna strankarska kombinacija. Nič ni bolj razumljivo in upravičeno kakor to, da ministrske kandidate to vprašanje zelo zanima. Razpust Narodne skupščine, oziroma imenovanje volilne vlade je prerogativa krone. Pričakovati je, da bodo tudi te težkoče tekom jutrišnjega dne odstranjene in da bo nato pričelo reševanje osebnih vprašanj.

Zdi se, da pri tem ne bo posebnih težkoč, ker politične stranke tokrat nimajo besede, mandat krone pa se mora ozirati na vse pokrajine in pridobiti moške, ki strankarsko niso eksponirani, o katerih pa se ve, da se bavijo teoretično ali praktično kot strokovnjaki z javnimi vprašanji.

Naloge nevtralne vlade

Kakor se čuje bo imela nevtralna vlada zlasti naloge, da po dani možnosti v okvirju obstoječih zakonov in pooblastil finančnega zakona pristopi k reševanju vprašanj javnih nameščenstev, sestavi nov proračun na podlagi pravičnega ravnotežja potreb vseh pokrajin in potrebne štednje. Soglasna je želja, da se rešitev krize čim bolj pospeši, da bo vsa javnost, zlasti pa naše gospodarstvo vedelo, pri čem je. KDK se ne umešava ne v osebna vprašanja, ne v politične podrobnosti prihodnjega režima, vendar ni dvoma, da odločno predstavlja resnično nevtralni režim, ki bo razpustil Narodno skupščino vsakemu drugemu načinu rešitve, ki bi značil je prilivanje olja v ogenj.

Dobili bi 3, plačali pa 13 milijard

Svetozar Pribičević vztraja na svojih odkritjih o groznih uničujočih pogojih nameravanega londonskega posojila

Beograd, 22. julija, p. Finančno ministrstvo se je cutilo močno prizadeto po odkritjih Svetozarja Pribičevića glede pogojev za najetje inozemskega posojila ter je za to razvilo v beograjskem tisku ostro polemiko s Svetozarjem Pribičevićem, v kateri skuša demantirati njegove podatke. Ti demanti pa ne pomenijo ničesar, ker se med njihovimi vrstami priznava vsa od Pribičevića navedena dejstva. Pribičević je danes odgovoril na demanti finančnega ministra in pravi, da so v finančnem ministrstvu vodilni krogi izgubili živce zaradi njegovih izjav in ga neokusno žalijo. Pribičević zahteva v današnji svoji izjavi, naj finančno ministrstvo objavi pogodbo o najetju posojila, ker se bo potem najbolje videlo, da je on v svojih izjavah navedel resnico.

Svetozar Pribičević govori v svoji izjavi o hipotezi, ki se ji odreda Blair ter vztraja pri svoji trditvi, da zahteva Blair zato posebno provizijo. Istotako vztraja pri svoji trditvi, da se ima s sredstvi posojila izvršiti konverzija bosanskega železniškega posojila iz leta 1914. ter pravi, da je sam finančni minister priznal, da se ima regulirati holandska tranša tega posojila. Pribičević povdarja, da je to bil pogoj londonskih bančnikov za zaključitev posojila. Prav tako vztraja pri tem, da izgubimo na emisijskem kursu 5 milijonov funtov šterlingov, ker je emisijski kurz le 90 odst. nominala, kar znaša pri 50 milijonih funtov izgubo 5 milijonov funtov šterlingov.

Pribičević dalje navaja, da se mora odbiti od nominalnega iznosa posojila naslednje:

1. Od 50 milijonov funtov šterlingov je treba odbiti razliko med nominalno in emisijskim kurzom v višini 5 milijonov funtov šterlingov.
2. 4 odst. provizija bančnikov " vsoti 2 milijona funtov šterlingov.

3. Za takse, emisijske stroške in provizije posrednikov 1 milijon.

4. Za konvertiranje 450 milijonov dolarjev Blairovega posojila 9 milijonov funtov.

5. Za konvertiranje bosanskega posojila iz leta 1914. 4 milijoni.

6. Provizija Blairovi skupini za hipoteko 137.500 funtov.

7. Eno milijardo dinarjev za stabilizacijo dinarja ali 3.600.000 funtov šterlingov.

8. Za tri petine gradiva za železniška dela, ki se mora nabaviti v Angliji, 13 milijonov funtov.

9. Osem odstotkov provizije angleškemu podjetniku na železnica znes 980.000 funtov šterlingov.

Vse skupaj znaša 38.717.500 funtov šterlingov ali 10 milijard dinarjev.

Svetozar Pribičević kategorično izjavlja, da vztraja pri trditvi, da je eden glavnih pogojev bančnikov ta, da se mora dobiti železniškega gradiva po verjetni angleškem podjetniku. Prav tako vztraja pri svojih trditvah glede vprašanja provizije raznim kumom. Razen tega vztraja pri trditvi, da bo prišlo v našo državo samo 3 milijarde dinarjev, obenem pa naglašja, da je brezumno pričakovati, da bi se moglo po umoru v Narodni skupščini in v sedanjih krizi narodnega in državnega edinstva, do katere je privedla sedanja vlada, poveriti tej vladi še kako posojilo. Kar se tiče stabilizacije dinarja potom zadolžitve v tujini, opozarja Svetozar Pribičević vodilne kroge v finančnem ministrstvu, naj prečitajo, kaj pišejo o tem vodilni evropski finančni listi.

Pred občinskimi volitvami v Splitu

Split, 21. julija. 6. V krogih KDK so že pričeli s pripravi za občinske volitve. KDK je stopila v pogajanja s federalisti in delavci. Ako bo potrebno, bo nosilec skupne liste zopet dr. Trumbić.

Tudi ugledni Srbijanci za nevtralno vladu

Odločilni vpliv Ace Stanojevića in Miloša Savčiča. — Včeraj je bil v Beogradu zopet izredno živahen dan. — Hadžićeve konference z ministrskimi kandidati

Beograd, 22. julija p. Včerajšnje pesimistične napovedi, da je misija generala Hadžića propadla ter da bo vrnil kroni poverjeni mu mandat za sestavo nevtralne vlade, se niso uresničile. Nasprotno je današnji dan v razvoju situacije prinesel značilen preokret. Kakor pričajo današnji dogodki, je zmaga teza, ki so jo zastopali brez izjeme vsi konzultirani prečanski nevtralciziranci, da je nadaljevanje dela s sedanjo Narodno skupščino nemogoče. To pa je obenem presekalo vse intrige hegemonistov, ki so zasledovale obnovo režima četverne koalicije. Situacija je doslej v toliko razčiščena, da je mogel mandat krone general Hadžić pristopiti k izbiri kandidatov za sestavo nevtralne vlade. Vprašanje, ali bo ta vlada imela obenem pooblastilo za razpis volitev, še ni rešeno in je trenutno postranskega pomena.

Nasveti Ace Stanojevića in Miloša Savčiča

Kakor zatrjujejo v poučenih krogih, je ta preokret pripisovati predvčerajšnji avdienci beograjskega industrijalca Miloša Savčiča in sinočnji avdijenci radikalnega prvaka Ace Stanojevića, o katerih se zatrjuje, da sta najodločnejše odsvetovala obnovo prejšnjega režima, kakor tudi nadaljevanje dela s sedanjim parlamentom, ker bi to moralo povzročiti slabo kri v vseh prečanskih krajih.

Tako se je situacija znova vrnila h generalu Hadžiću, ki je imel danes zopet zelo živahen dan. Po današnjih ponovnih konferencah s prečanskimi ministrskimi kandidati je general Hadžić sedaj začel izbirati primerne kandidate izmed Srbijancev. V tej zvezi se imenujejo kot najresnejši kandidati industrijalec Miloš Savčič, univ. prof. Vitomir Gjorgjević in pomočnik prometnega ministra Kuzmanović.

Včerajšnje Hadžićeve konference

Dopoldne je imel general Hadžić najprej konferenco z dunajskim poslanikom Boškom Jeftićem. Nato se je ponovno sestel z dr. Pitamicem, ki mu je kakor se doznava, podal svoje mnenje o ustavnih predpisih glede sklicanja Narodne skupščine. V ostalem pa je dr. Pitamic brez vsake rezerve osvojil stališče drugih prečanskih nevtralcov, da ne more sodelovati v vladi, ki bi hotela nadaljevati delo v Narodni skupščini.

To stališče prečanskih kandidatov je bilo ponovno potrjeno v nato sledeči skupni konferenci vseh prečanskih nevtralcov, ki so se udeležili poleg dr. Pitamica še dr. Štampar, dr. Račić in dr. Tartaglia. Druge podrobnosti iz razprav na tej konfe-

renci niso znane, iz izjav udeležencev pa se da sklepati, da je smatrati vprašanje sodelovanja z Narodno skupščino za definitivno likvidirano ter da se je že pričelo razpravljati o sestavi vlade same. Ko je dr. Račić ob 11. odhajal s te konference, je na vprašanje novinarjev izjavil: »Razgovori se še nadaljujejo.

Na opozorilo novinarjev, da pišejo današnji jutranji beograjski listi o neuspehu Hadžićeve misije in o vrnitvi njegovega mandata, je dr. Račić odvrnil: »Po današnjih razgovorih vsekakor nimam tega vtisa. Nasprotno, vrše se razgovori glede sestave nevtralne vlade.

Številne avdijske

Po tej konferenci je general Hadžić odšel na dvor, kjer je ostal od 11. do 13.30. Odhajajoč z dvora, je izjavil novinarjem: »Vse se bliža koncu. Odločitev bo padla v enem ali dveh dneh. Podrobnosti vam zaenkrat še ne morem povedati.

Splošno pozornost je vzbudila ponovna avdijska Miloša Savčiča, ki je ostal na dvoru od 12. do 13. Ko se je vračal domov, je na radovedna vprašanja novinarjev, ali bomo kmalu dobili novo vladu izjavil: »Danes še ne, pač pa mogoče že jutri ali v ponedeljek.

Za njim sta bila sprejeta v avdijsko dr. Ivo Račić iz Splita in bivši finančni minister dr. Bogdan Marković. Tudi dr. Račić je novinarjem izjavil, da ni izključeno, da bomo že jutri novo vladu.

Tekom popoldneva v situaciji ni bilo zabeleženih pomembnejših dogodkov. Popoldne od 16.30 do 18. je bil ponovno v avdijenci Miloš Savčič, za njim pa zopet general Hadžić. V svoji izjavi, ki jo je po tel avdijenci podal novinarjem, je dal naslutiti, da računa s tem, da bo njegova vlada sestavljena najdalje v dveh dneh.

Srbijanski ministri

Največje zanimanje vlada sedaj za izbiro kandidatov. Prečanski kandidati so več ali manj znani, dasiravno še glede nobenega ni padla definitivna odločitev. V glavnem pa gre sedaj za izbiro srbskih kandidatov, pri čemer pa je gotovo le toliko, da srbske stranke pri tem ne bodo imele besede, dasiravno si na vse mogoče načine prizadevajo, da zasigurajo vstop v vladu svojim ljudem. Glede razdelitve resorov kurzirajo najrazličnejše verzije. Med drugim se zatrjuje, da je londonski poslanik dr. Gjurić definitivno odklonil vstop v vladu ter da bo zunanje ministrstvo prevzel eden izmed ostalih aktivnih diplomatov, ki je dobro informiran o vseh zunanje-političnih zadevah, ki prihajajo v poštev za nevtralno vladu.

Koroščevo konzultiranje velikih županov

Dr. Korošec je vprašal velike župane, ali si narod res želi volitev. — Ako bi jih vprašal, kako so ljudje zadovoljni z njegovo vladu, bi z odgovori gotovo ne bil zadovoljen

Beograd, 21. julija p. Med neštete intrige, s katerimi hegemonisti skušajo prepričati sestavo nevtralne vlade in izsiliti obnovo svojega režima, je posebno značilen tudi korak notranjega ministra dr. Korošča, ki je skušal preko velikih županov prepričati merodajne kroge, da razpoloženje med narodom ni takšno, kakor ga slikajo konzultirani nevtralciziranci. Pred tednom dni je poslal dr. Korošec vsem velikim županom razpis, naj mu nemudoma sporočajo o razpoloženju med narodom, zlasti o tem, ali si narod res želi volitev. Kakor je bilo glede na tako zastavljena vprašanja pričakovati, so skoro vsi veliki župani, po veliki večini strankarski eksponenti dosedanjih vladnih strank, poročali, da narod sedaj noče volitev.

V političnih krogih to postopanje dr. Korošča zelo komentirajo ter naglašajo, da je popolnoma v skladu z njegovo dosedanjim uslužnostjo beograjskim hegemonistom. Razume se, da narod noče policijskih volitev in perturbacij. Bila pa bi dolžnost velikih županov, da bi dr. Korošča, ako tega sam neč uvideti, obvestili, kako silno nezadovoljstvo obstoja proti sedanji vladi v vseh krajih in da je vsa poštna javnost proti nadaljevanju dela sedanje Narodne skupščine, v kateri je tekla kri narodnih poslancev, in ki je s tem izgubila pravico nadaljnjega obstoja. Če bi bil dr. Korošec poslal velikim županom tako vprašanje, bi mu niti režimski eksponenti ne mogli dati zadovoljivega odgovora.

Priprave za sokolski zlet v Skoplju

Delegacija Sokolskega saveza pri prometnem ministru ter pri češkem in poljskem poslaniku

Beograd, 21. julija p. Starešinstvo JSS je izdalo naslednji komunikat:

»Delegacija JSS s saveznim starostom br. E. Ganglom na čelu je tekem dneva posetila ministra za promet generala g. Milosavljevića, da ga obvesti o VI. pokrajinskem sokolskem zletu v Skoplju. Gospoda ministra je najprej pozdravil starosta br. Gangl, nakar se je g. minister zahvalil delegatom za poset ter izjavil, da je bil dolga leta in da je tudi še sedaj član Sokola in da bo vse olajšave na železnica, ki so veljale za junij, dovolil tudi za september. Zatem se je razvil intimen razgovor, v katerem je pokazal minister za promet polno iskrenost in naklonjenost do Sokolstva. Delegacija je posetila tudi češkoslovaškega poslanika g. Šebota, nato pa poslanika poljske republike. Oba poseta po-

slanikom bratskih držav sta bila v zvezi s pokrajinskim zletom in sodelovanjem Čehoslovakov in Poljakov na njem. Poseti in razgovori so imeli značaj vse iskrenosti. Zatem je delegacija posetila uredništva beograjskih listov in jih naprosila za podporo, ki jim je bila povsod obljubljena. Delegacija je zapustila prestolnico pod vtisom, da se v vseh krogih visoko ceni sokolsko delo.

Nov jugoslovenski parnik

Sušak, 21. julija. 6. Iz Glasgova poročajo, da so včeraj spustili v morje nov velik parnik Jadranske plovidbe z imenom »Ziga Kopalić«. Njegov prihod v domovino se pričakuje v pričetku prihodnjega meseca; parnik bo vrnil promet na progah Sredozemskega morja.

Konec parlamentarizma v Egiptu

Kako opravičuje kralj oziroma vlada državni prevrat. — Angleško časopisje o revolucionarni spremembi. — Nezadovoljstvo in protestna zborovanja

Kairo, 21. julija d. Kakor se je že poročalo, je bil parlament s kraljevskim ukazom razpuščen. Včeraj dopoldne je policija zaplenila vrata poslanskega parlamenta. Pred parlamentom so se množile vojske straže. Dekret o razpustu parlamenta je v Egiptu povzročil veliko razburjenje, vendar pa vlada povsod red in mir. V vse večje kraje so bile odposlane čete.

V pismu, ki ga je ministrstvo poslalo kralju, se vidi, da je parlamentarni režim instrument zatiranja in despotizma v rokah majhnih grup, ki jih podpira večina. Parlamentarni režim je nesposoben, da bi izvedel reforme. Kabinet ni našel nobene druge možnosti, kakor da dela na to, da osvobodijo deželo od strankarskih vplivov. Ker parlament v sedanjih oblikah ne more dosegati normalnega položaja, ne sme biti nobene zapreke, da se doseže ta cilj. Zaradi tega je smatral kabinet za neobhodno potrebno, da se razpusti oba zbornici in da se volitve odgodi do onega trenutka, ko bo obstojalo upanje, da bo narod mogel izreči svoje pravo mnenje. Kabinet je poleg tega smatral za potrebno da se revizira volilni zakon. Parlamentarni režim in odgovornost kabineta pa se s predlaganimi spremembami ustave pod nobenimi okoliščinami ne bosta izpremenila. Pismo omenja nato potrebo, da se ustanovi stabilen režim, ki bo vzpostavil enotnost in deželni in ki bo omogočil deželi, da bo nastopila za svojo neodvisnost. Dokler bo parlament razpuščen, bo kabinet izvajal gospodstvo pravičnosti in enakosti ter bo izvedel reforme, ki jih pričakuje narod.

London, 21. julija d. Naravno je, da angleško časopisje živo razpravlja o razpustu obeh zbornic. Več meščanskih listov, med njimi »Daily Telegraph« pišejo o državnem udaru. »Daily Express« pa o diktaturi v Egiptu. Tednik »Daily Herald« je uverjen, da je bil državni udar kralja in njegovega novega ministrskega predsednika Mohameda paše izvršen z odobritvijo angleškega vrhovnega komisarja lorda Lloydja. »Times« pišejo: Na kratko rečeno, parlamentarna vlada izginja v korist kralja in njegovih ministrov, kakor je izginjal v Španiji in v drugih sredozemskih državah. Gre za izpremembo, ki je zelo slična revoluciji.

London, 21. julija s. Egiptski ministrski predsednik Mohamed Mahmud paša je izjavil v razgovoru s poročevalcem »Timesa«, da so on in njegovi kolegi prevzeli težko odgovornost. Način, kako so se v zadnjem času vodili državni posli, je bil nezmožen. Vlada bo poskusila očistiti upravo ter ne namerava izkoristiti svojih pooblastil proti opoziciji, ako opozicija sama ne bo povzročila ostrih odredb. Ukinitve tiškovne svobode je bila brezposojna potrebna. Ministrski predsednik je končal z besedami: Ne bom tiran, toda, ako bo potrebno, dohrlohen diktator.

Kairo, 21. julija d. Bivši ministrski predsednik Nahas paša je v spremstvu več članov nacionalistične stranke dospel danes v Tanto, kjer so ga prisilno sprejeli. Zbral se je velika množica, da ga pozdravi. 500 policistov je nastopilo proti množici, ki je pričela metati na policijo kamenje. 10 oseb je bilo aretiranih. Nahas paša se je povrnil v Kairo.

Fašizem za mir in plodno delo...

Tako pravi naenkrat sam Mussolini

Rim, 21. julija. o. Današnji večerni listi poročajo, da je kralj izjavil Mussoliniju in rancoskega vojnega ministra Painlevéja, ki jih je danes objavila pariška »La Gazette des Nations«. Mussolini pravi v svoji izjavi, napisani povodom proslave desete obletnice zmag nad drugim naslednje: »Kdor je prejel pogodovinske ure za časa premirja, se bo spomnil, da so duše in obrazi vseh žareli v veselju, ne samo zaradi dobljene zmage, marveč tudi zato, ker je bila vojna končana.

Jaz, ki sem to videl in občutil, sem stremel delovati tako, da bosta zmaga in mir za dolgo dobo trdno združena. Boj fašizma za dosego oblasti je imel isti namen. Italijansko ljudstvo potrebuje za dolgo dobo miru in plodnega discipliniranega dela. Moja politika je bila in bo vedno prežeta od tega osnovnega načela.

Minister Painlevé pa se je v svoji izjavi izrekel za prijateljstvo med Francijo in Italijo.

Velika priključitvena manifestacija na Dunaju

Nad 300.000 Nemcev iz obeh držav manifestira za združitev Avstrije z Nemčijo

Dunaj, 21. julija. g. V okvirju pevskih svečanosti se je danes ob 12.30 pred velikansko množico občinstva vršila pomembna manifestacija. Več deset tisoč ljudi je obkloplilo poslopje, kjer se je vršila manifestacija, ker niso mogli dobiti mesta v dvorani. Zadovoljiti so se morali s tem, da so poslušali prireditelje v zvočnikih, ki so bili postavljeni na več mestih. Prireditvi je prisostvovalo nad 300.000 ljudi.

Predsednik nemške pevske zveze dr. List je imel govor, v katerem je med drugim dejal: Nahajate se v mestu, kjer spominja vse na mojstra nemške umetnosti in Franca Schuberta. Kakor smo bili Nemci, tako bomo ostali Nemci, dokler bodo Nemci na svetu.

Te besede so bile sprejete z burnim odobravanjem. V ganljivih besedah se je nato dr. List spomnil onih, ki so padli v borbah za nemstvo. S hvaležnostjo in globokim sočutjem, je dejal dr. List, jim hočemo vedno ostati zvesti. Vsi prisotni so se pri teh besedah dvignili s svojih sedežev. V dvorani je vladala grobna tišina, ki je bila prekinjena le z ihtenjem navzočih, zlasti žensk.

Nato so pevcu zapeli znano esem »Ich hatte einen Kameraden«. Vtis, ki je napravila ta pesem na navzoče, je bil velikanski in ga je povečalo še zvonjenje zvonov ene izmed dunajskih cerkva, ki je bilo prenešeno s stolpa brežično v dvorano.

Monarhistična propaganda v Litvi

Varšava, 21. julija. g. Po poročilu iz Kovna, so tamkaj razširjene govorice, da pripravljajo višji litovski častniki monarhistični puč. Monarhistični častniki so poslali na vse litovske častniške pole, v katerih se ti naprošajo, naj zavzamejo svoje stališče napram monarhistični državni obliki. Začasno so častniki predlagali, naj se Smetona imenuje za doživljeno predsednika, ki naj se v ugodnem trenutku proglasi za litovskega kralja. List Lietovos Aidas objavlja v zvezi s tem članek, v katerem skuša dokazati, da dosedanja republikanska državna oblika najbolj odgovarja interesom Litve. Ostali litovski listi se bavijo s predstoječim kongresom poljskih legionarjev v Vilnu in s političnimi manevri ter opozarjajo na to, da preživlja Litva sedaj težko krizo.

Zopet vojaški puč v Lizboni

Berlin, 21. julija. s. V Lizboni se je pričelo zopet resno gibanje. Bajse se je streljalo iz topov. Nad Lizbono je bilo proglašeno obredno stanje. Ceste so popolnoma prazne.

Lizbona, 21. julija. g. Kakor se uradno javlja, je bil poskus revolucionarnega gibanja danes v jutranjih urah popolnoma udušen. Vojaštvo in policija vzdržujeta red in mir.

Resni boji med Kitajci in Japonci

London, 21. julija s. Včeraj so se vršili med kitajskimi in japonskimi četami ob šantunski železnici 100 km od Cingtau hudi boji. Kitajci so skušali pregnati Japonce od železniške proge, ki so jo imeli ti zasedeno od incidenta v Cinanfuju.

London, 21. julija (lo) Iz Pekinga poročajo, da je nacionalistična vlada odpovedala trgovinsko pogodbo z Japonci, sklenjeno leta 1896.

Prihod dr. Stresemanna v Karlove vari

Berlin, 21. julija. s. Zunanji minister dr. Stresemann je prekinil svoje bivanje v Bilrethu ter je odpotoval preko Nürnberga v Karlove Vare, kamor bo dospel jutri.

Smrt egiptskega državnika

Kairo, 21. julija. (lo) Po dolgi bolezni je umrl Mohamed paša, ki je bil trikrat ministrski predsednik.

Komunisti hočejo z revolucijami preprečiti vojno!

Moskva, 21. julija. (be.) V pet ur trajajočem govoru na kongresu Kominterni je Buharin izjavil, da morajo komunisti preprečiti prihodno imperijalistično vojno na ta način, da vržejo vse kapitalistične vlade,

Zadnje sportne vesti

Slovanske plavalne tekme v Pragi

Praga, 21. julija h. Danes so se pričela tekmovalna za slovansko plavalno prvenstvo, katerih se udeležujejo plavalci Češkoslovaške, Jugoslavije in Poljske. Pri današnji otvoritvi so bili navzoči tudi diplomatski zastopniki Jugoslavije in Poljske.

Današnji rezultati so bili naslednji: 100 m prsno, dame: 1. Doplerova (Čsl.) 1:38.2. 2. Tautermanova 1:42.4 (Čsl.). 3. Novakova (Poljska). 4. Kaisersova (P). 5. Roje (Jugoslavija). 6. Rihtman (J). 400 m prosto, dame: 1. Friedländerova (Čsl.) 6:59.4 (nov češkoslovaški rekord). 2. Roje (J) 7:00.5. 3. Brascova (Čsl.) 7:40.4. 400 m prosto, gospodje: 1. Antoš (Čsl.) 5:28.8. 2. Senjanović (J) 5:42.2. Jugosloven Bulat je prispel kot šesti na cilj.

100 m hrbno, gospodje: 1. Belik (Čsl.) 1:19.8. 2. Landau (Čsl.) 1:25. 3. Mirković (J) 1:27. 4. Schönfeld (P).

Waterpolo: Jugoslavija: Poljska 3:1 (3:0). Dosedanja klasifikacija je naslednja: Dame: Češkoslovaška 39 točk, Poljska 13, Jugoslavija 12. Gospodje: Češkoslovaška 39, Jugoslavija 15, Poljska 10.

Nogomet na Dunaju

Dunaj, 21. julija s. Danes sta se vršili dve tekmi za pevski pokal. Obe sta končali s presenečenjem. Austria je premagala Vienno z 2:0. Cricketerji pa Hakoah s 3:2.

Davis - cup

Pariz, 21. julija g. V današnjem double je ameriški par Lott-Hennessey zmagal nad Italijanom Morpurgo-Gaslini 6:3, 6:1, 6:2. Ker je Amerika od petih iger zmagala v treh, nastopi torej proti Franciji k odločitvi.

Nagrade zdravnikom, ki so zdravili ranjene poslance

Zagreb, 21. julija. d. Danes dopoldne se je vršila seja zagrebškega oblasnega odbora, na kateri je bila sprejeta cela vrsta sklepov. Med drugim je bilo sklenjeno, da se nakaže zdravnikom in usmiljenim sestram, ki so stregle ranjenim Stepanu Radiću, dr. Pernariju in Ivanu Grandji, nagrada 80.000 Din. Med važnimi sklepi je omeniti tudi sklep za zgraditev novih bol v žalskih počitnicah, ki bodo imele skupno 165 ušnih sob. V to svrhu je bilo votirano 980.000 Din. Oblasni odbor bo nadaljeval svojo sejo v ponedeljek. Današnja seja se je vršila pod predsedstvom Stepana Radića, ki je popolnoma ozdravel.

Tudi oblasni odbor v Osijeku je sklenil, da nakaže kirurgu dr. Kostiću in njegovim tovarišem v znak priznanja za trud pri zdravljenju ranjenih hrvatskih poslancev nagrado 80.000 Din. Kakor se doznava bodo tudi ostali hrvatski oblasni odbori sprejeli slične sklepe.

Konec železničarske stavke na Hrvatskem

Zagreb, 21. julija d. Protestna stavka oziroma pasivna rezistenca delavcev v štirih kurilnicah zagrebške železniške direkcije, se je danes dopoldne zaključila. Dopoldne se je vršila konferenca zastopnikov delavstva in direkcije in je bilo sporazumno sklenjeno na njej, da delavci ne nadaljujejo stavkarskega gibanja. Direkcija se je obvezala, da bo proučila razmere v Srpskih Moravicah, kjer je najprej nastala stavka delavstva in od koder se je stavkarsko gibanje razširilo tudi na ostale kurilnice. (Glej tudi članek na 4 strani.)

Iz državne službe

Beograd, 21. julija. d. S kraljevim ukazom od 30. junija je pomaknjen v višjo skupino podpredsednik viš. dež. sodišča v Ljubljani dr. Vladimir Golia. S kraljevim ukazom od 30. junija sta upokojena inšpektor poštne direkcije v Ljubljani Dušan Gjorgjevič in uradnik ljubljanske pošte Alojzij Verinik.

Veliki vlom v hranilnico

Zagreb, 21. julija. d. Tukajšnja policija je prejela od policije v Zemunu brozjavno obvestilo, da so zločinci v pretekli noči vlomili v hranilnico v Surčinu v Sremu ter odnesli iz blagajne 28.000 Din gotovine, 1.700.000 Din v menicah ter obveznice Vojne škode serija 26.801 št. 851 do 860, serija 3778 št. 701 do 705, serija 3159 št. 258 do 259, serija 2798 št. 881 do 890.

Spremembe v Mussolinijevi vladi

Vsa pozornost naše javnosti se obrača v poslednji dobi k notranjepolitičnim dogodkom, zato je razmeroma malo interesa za vnanjo politiko. Tako gredo mimo nas več ali manj neopaženo mnogi dogodki v sosednjih državah, dasi pregajajo po svoji pomembnosti vsakdanjo povprečnost.

Med te spada vsekakor tudi najnovejša sprememba v sestavi italijanske vlade. Tri ministrstva v Rimu so te dni spremenila svoje šefe. To bi v parlamentarnih državah pač vzbudilo večjo pozornost in bi pomenilo dogodek prvostopenjskega političnega interesa, v fašistični Italiji zastopuje dekret predsednika in diktatorja in kratak oficijelni komunikat v ministrska »kriza« je rešena.

Finančno, prosvetno in gospodarsko ministrstvo so spremenila svoje šefe; grof Volpi je zapustil finance, profesor Fedele prosveto, dosedanj gospodarski minister Belluzzo pa je zapustil svoj resor, da prevzame prosvetno ministrstvo, dočim sta Mosconi in Martelli prevzela ostali dve izpraznjeni mesti. Vrh tega se je spremenila še vrsta državnih podtajnikov.

Vsi novi moške so mnogo manj politiki nego strokovnjaki, vsi izhajajo iz uradniške karijere; po večini, osobito podtajniki stari praktiki, vzeti, oziroma pomaknjeni na visoka mesta iz birokratijske službe. Ena značilnost Mussolinijeve premaknitve ali »rotacije«, kakor se izražajo komentariji, je tedaj v potenciranju osebnega režima in neke vrste depolitizacije; v kolikor se sme ta izraz rabiti, velja samo glede odnošajev do stranke kot politične funkcije, ne pa do bistva režima, ki ostane fašistični kot doslej, le da ga v tem večji meri reprezentira sam Mussolini.

Niti oficijelni niti oficijozni tisk ne navaja nikakih razlogov za ministrske spremembe, marveč postavlja občinstvo kratkoma pred izvršena dejstva. Zato vedo tudi najbolj informirani vnanji komentariji povedati malo konkretnega. Naglašajo se, da je tendenca Mussolinijeve, može, ki so neko določeno dobo vršili svoje posle, zamenjati z novimi svežimi močmi. Pri tem ni treba, da bi se može na svojih visokih mestih ne bili obnesli; tudi če so se dobro izkazali ali morda celo baš zato, jih diktator zamenja z novimi, da bi moglo delo iti zopet s svežimi silami od rok. Morda so te vrste komentariji nekoliko preoptimistični, ali gotovo je, da so vsaj do neke mere blizu resnici. Za finance se trdi, da je grof Volpi izvršil svojo dolžnost, odnosno svojo nalogo, in prav tako Fedele, ki je izvedel pofašistenje šolstva; novi prosvetni minister, ki je doslej upravljal gospodarstvo, pa ima nalogo, da organizira trgovski in obrtni pouk v fašističnih šolah.

Spremembe v fašistični vladi pomenijo tedaj nadaljnjo dograditev diktature, in sicer ne toliko v smeri strankarskega kot osebnega režima. V tem je njihov poglavitni pomen.

Klerikalno besnenje iz strahu pred ljudsko sodbo

Posl. dr. Žerjav o vzrokih klerikalne gonje proti našemu časopisju

Za zadnje »Domovino« je nar. posl. dr. Žerjav napisal »Pismo iz Beograda«, ki ga radi splošno zanimivosti ponatiskujemo tudi mi. Glasi se:

Beograd, 15. julija.

Zopet enkrat hudo razsajajo naši klerikalci nad »Jutrom«, »Domovino« in naprednim časopisjem sploh divjajo v poletni vročini. Druge skrbi ti gospodje nimajo. Če bi se znižalo številno čitateljstvo »Jutra«, pa bi bilo menda rešeno vse: gospodarska kriza, korupcija in upravno vprašanje ter prepri v naši državi ... Tako vlečejo za nos svoje volilce.

V času, ko je vsako rodoljubno srce polno skrbi, kako bomo izvlekli našo ljubljeno Jugoslavijo iz nereda v mirno delo in ljudstvu olajšali bremena, pa je vsa SLS na nogah, da uniči one Slovence, ki pripadajo po svojem prepričanju drugi stranki.

Že nad eno leto dni bije KDK v Beogradu velik boj za enakopravnost, za znižanje in popolno izenačenje bremen, za poštenje in red, da bi se dvignilo blagostanje ljudstva. Pri tem je prišla v borbo z onim delom Srbov, ki imajo državo tako rekoč v zakupu in jo zlorablja zase. Ni prišla v borbo z narodom srbskim, ki ga ljubimo kakor prej in ki od svojih pljavk trpi kakor Slovenci in Hrvati.

V tem odločilnem boju je SLS prišla z vso močjo na pomoč nasilnikom. Da je SLS vrgla čez plot na gnoj svoj avtonomistični program, se nam, ki jo poznamo, ni nič čudno zdelo. A da se je upala skozi celo leto v kričečem nasprotju z interesi slovenskih volilcev podpirati Vukičevcevske policijske režim, je bil predrzen greh, ki si ga je upala storiti le stranka, katera ima svoje volilce za popolne slepce. SLS je dobila s tem proste roke v Sloveniji. Pridno je preganjala svoje nasprotnike in se utrjevala v obeh oblastih. A komu je to v korist? Nekaj posameznikov je prišlo do boljših mest; ti so mogli napasti svojo škodoželjnost nad žrtvami, a ljudstvo je ostalo praznih rok. Breme v Sloveniji so še narasla, vsa država in z njo svoboda tudi Slovencev pa je prišla v nevarnost. Ogromne so izgube na gospodarskem polju, ki zadenejo vso državo zaradi napačne politike g. Vukičeviča in SLS. Kdo bo plačeval?

Meni se močno zdi, da sem pravilno uganil, zakaj se vsa SLS umetno razburja. Ljudstvo je začelo spregledovati, in celo v klerikalnem tabornu jih je zelo mnogo, ki dajejo prav KDK. Pamet je velela, da naj bi SLS namesto izdajstva stopila pošteno ob stran KDK in zahtevala skupaj z njo ureditev nezdruženosti v državi. Ko se je zgodil umor v Narodni skupščini, so

vsji pošteti ljudje bili s srcem ob strani KDK. To pa je zabolelo SLS in namesto da bi priznala napako, je kot zakrknjena grešnica sklenila grešiti in besneti naprej ter znesti se nad lastnimi brati. Začela se je delati, kakor da je zaradi znane Koroščeve slike v »Jutru« ogorčena.

Svoj polom v Beogradu, ki se je začel že z zloglasnim blejskim paktom in združitvijo SLS z razkričanim delom radikalne stranke, hoče SLS sedaj zakriti pred svojimi volilci, ko jih gonijo v strastno sovraštvo proti nam. Strah pred resnico in ljudsko sodbo sili škofa in njegovo stranko, da skušata obrniti pozornost javnosti od sebe.

Ali bodo duhovščina in drugi činiteљи SLS sledili pozivu svojega vodstva? Ali so še vedno čisto nesamostojni v mišljenju in slepo slede tudi najneumnejšim ukazom?

Bodi karkoli, mi se zavedamo in čutimo, da smo na pravem potu in da smo od volitev naprej ves čas bili na braniku pravih državnih interesov, ki so obenem interesi našega ljudstva. Votlo grmenje iz ljubljanske škofije nas ne bo uplašilo. In če mislijo slovenska župnišča, da je zopet enkrat tu trenutek, da morajo streljati bratom v hrbet, ne da bi se vprašali, komu s tem koristijo, prosto jim! Bitko s hegemonizmom smo začeli in jo bomo vodili do kraja, pa naj politična duhovščina še tako slepo služi nasprotnemu tabornu.

Nikar naj si nihče ne domišlja, da se damo uničiti. Se iz vsake take gonje je napredno časopisje izšlo zmagovito in pomlajeno. Naši somišljeniki so »Jutru« že sem in tja očitali, da preveč popustljivo piše ter da klerikalce premalo in premilo obdeluje. To ima zdaj za odgovor in v zahvalo.

Tako bo tudi sedaj: boj nas združuje, krepi in še več bomo delali. Tudi za razširjenje naših časopisov. Časi so minuli, ko je bilo treba kje vprašati, kaj sme odrasel človek čitati Nam je najnovejša gonja SLS le dokaz, da je naš klerikalizem ostal isti, kakor je bil v Avstriji: hlapčevski in hinavsko uslužen navzgor, navzdol pa besen in vedno pripravljen, nastopiti s škorpioni in bajonetji proti vsem, ki se mu kolikar upirajo.

S takimi sredstvi so Rimljani hoteli uničiti mlado krščanstvo, s takimi načini se je nekdaj v zgodovini branilo nazadnjaštvo proti vsemu napredku in poštenju, proti svobodi in resnici. Dosele je ta način nasilja še vedno propadel. Tako bodo tudi v Sloveniji črni gospodje morali uvideti, da je vsa njihova gonja samo udarec v vodo, nam pa dokaz, da smo na pravem potu.

Dr. Gregor Žerjav.

Korošček taborn v žalcu – ostuden falzifikat zgodovine!

Svoje nedeljsko hujskaško početje v Žalcu je slovenski klerikalizem odel v nepošteno prisvojenost tradicijo slovenskih taborn, da da svoji nemoralni prireditvi potrebnega sijaja in pod njo vsaj nekoliko skrije svoj podli namen: napad na napredno časopisje.

Karkoli so klerikalne veličine navajale, spravljajo Koroščevo zborovanje v zvezo z žalskim tabornom l. 1868. je nepoštena uzipacija in nedostojna potvorba zgodovinskih dejstev.

Katoliški shodi, ki so stopili na plan kot klerikalizmu prepotrebna protitež za slovenske narodne tabore, ne vlečejo več, zato je treba poseči po nečem učinkovitejšem, ako se hoče uspešno prikriti polom krave Koroščeve politike in rehabilitirati njegovo občutno se majajajo avtoriteto, obenem pa udariti po naprednem časopisju, ki je postavilo v pravo luč Slovincem škodljivo delovanje načelnika SLS.

Zato so segli blasfemično po nazivu slovenskih taborn in sleparsko spojili svojo prireditve z blestječim žalskim tabornom leta 1868. Stranka, ki ves čas svojega obstoja nima druge tradicije kakor oportunistično breznačelnost, mora seveda posegati po tujem blagu, da si odčisti svoje klaverno bardo.

Zborovanje je otvoril dr. Hohnjec s smelo potvorbo, da je nedeljska klerikalna prireditve nadaljevanje narodno - probujevalnega dela slovenskih taborn, dasi klerikalci niso imeli na naših tabornih pravi nobene zasluge, pač pa je škof Missija zatrl njih vpliv, če — da je narodnost podrejenega pomena.

Dr. Korošček in dr. Leskovar sta s potvorbami nadaljevala, češ, da je SLS ustanoviteljica našega združništva, zgodovina je nesporno pripisala to veliko zaslugo Mihaelu Vošnjaku, očetu slovenskega združništva in liberalnemu taborniku.

Dr. Leskovar je vrhu tega proglasil liberalizem za največjega sovražnika Slovincem in poveljeval Mihaelcu, ki je bil v majajših letih grobokop slovenske narodne zavesti. Sramota je, sklicevati se na tabore in obenem proslavljati največjega nasprotnika narodnostne probuje, fanatika Mihaelcu, ki je zapisal, da je narodnost greh. Nevednost pa je obojati pod nazivom tabora slovensko nazadnjaštvo, čigar obnovitelj je katoliški duhovnik Božidar Raič, eden glavnih govornikov za narodne pravice na tabornih. »Vsak pravi narodnjak mora biti naprednjak, a ta umen svobodomiselnik.« tako je Raič formuliral l. 1871. temelj slovenskemu naprednjaštvu, ko sta že Missija in Mihaelcu dušila komaj vzklilo slovensko narodno zavest.

Višek potvarjanja pa je zagrešil poslanec dr. Hohnjec, ki je brez sramu izustil sledeče besede: »Slovenski liberalizem se ni zbral ob belo - modro - rdeči zastavi, ampak pod frankfurtsko! Zato imamo mi, katoliški Slovenci najmočnejši razlog, da obhajamo ravno mi 60letnico slovenskih taborn. SLS je edina dedinja in glavna nositeljica ti-

stih idej, iz katerih so vznikli veličastni slovenski tabori.

Treba je velike porcije predrznosti, da se postreže zborovalcem s tako brezvestnim zavajanjem resnice. Ugotavljamo, da je ta žalostni pogum imel ravno duhovnik — ali je to slučaj? —, zato mu moramo s svoje strani postrežiti z izjavo enega glavnih junakov in narodnih prvoboriteljev iz dobe taborn.

Duhovnik Božidar Raič je o tem zapisal sledeče krilate besede: »Samomor so učinili nemškutarski popi nad našim narodom, oni pomagajo nemstvu in podpirajo samovoljstvo cerkvene vlade.«

To pravi slavni rodoljub in poštenjak-duhovnik, ki je priporočal Slovincem politiko Havlikca - Borovskega, pisal o Husu in se zavzemal za staroslovensko bogoslužje. In te besede veljajo še danes. V celem obsegu Raičevih besedi je SLS še vedno dedinja in nositeljica liste barbarske gonje proti slovenskemu naprednemu življu, liste borbe, koje edini uspeh je bilo pomečevanje slovenskih trgov in mest. Kdor se ni mogel ukloniti nazadnjaškemu zelotstvu, ki sta ga pri nas s silo uvajala Missija in Mahnič, se je moral oleti v nemškutarstvo. To je žalostna zasluga začetnikov klerikalizma na Slovenskem in zavijanja dr. Hohnjeca ne bodo spravila s sveta zgodovinske resnice.

Da je mera hinavstva, laži in podlosti polna, je žalski klerikalni »taborn« sprejel resolucijo proti naprednim listom. Pri tem moramo zopet ugotoviti, da je med ustanoviteljci prvega slovenskega naprednega časopisa »Slovenskega Naroda« zopet isti duhovnik, poštenjak in goreč slovenski rodoljub Raič.

Dr. Hohnjec in ostali klerikalni kolovožje si kljub vsemu navedenemu laste dediščino tako velikih narodnih pokretov, kakor so tabori, kojih idejni začetnik je zopet liberalce dr. Valentin Zarnik. Karkoli so tabori rodili dobrega, vse je delo slovenskega liberalizma, ki ga klerikalci preklinjajo in si kljub temu laste vse zasluge tega liberalizma.

Vsekakor je po dosedanjih izkustvih pričakovati, da bodo resolucije l. katoliškega Mahnič - Missijevega shoda napravili komu drugemu. V tej resoluciji se so odločno izjavili zoper slovensko vseučilišče v Ljubljani in za nemško katoliško univerzo v Solnogradu, v nedeljo pa so kot eno glavnih pridobitev SLS za slovenstvo navajali ravno ljubljansko univerzo, dasi vsakdo ve, da je formalni predlog za njeno ustanovitev izšel iz kluba, v katerem so bili poslanci SDS.

Ali ima ta klerikalna gospoda še kako sled dostojnosti in sramu?

Opozarjamo na zunanepolitične članke na 8. strani.

Naši kraji in ljudje

Dekan Anton Koblar — častni meščan mesta Kranja

Kranj, 21. julija. Občinski odbor gorenjske prestolnice, mesta Kranja, je sprejel 18. t. m. na javni seji z velikim navdušenjem predlog mestnega župana g. Cirila Pirca, da izvoli mestnega župnika in dekana g. Antona Koblarja v znak hvalečnosti in v priznanje njegovih velikih zaslug za slovenski narod in osobito za mestno občino, za častnega meščana.

G. dekan Anton Koblar bo praznoval dne 5. avgusta petdesetletnico svojega mašniškega poklica; meseca septembra bo poteklo 28 let, ko je bil imenovan kot tedanj kurat za mestnega župnika. Ta sta dve pomembni obletnici v življenju moža, ki je kot vzgleden svečenik, plodovit zgodovinar in znanstvenik ter popularen naroden politik oral jedine slovenskemu narodu za seme lepše bodočnosti in boljšega blagostanja.

Novoizvoljeni častni meščan Koblar spada v ono legijo svečnikov, ki prav razumevajo poverjeno jim božjo nalogo in dolžnost svojega poklica. Udeleževanje ljubezni do bližnjega daje hvaležno obeležje njegovemu delu kot duhovniku. Velike so njegove zasluge na karitativnem polju za preskrbo ubogih in vzgojo sirot ter zanemarljive dece. Krasno posestvo sirotišnice, otroški vrt in v zadnjem času gospodinjstva šola so vidni plodovi njegovega dela.

Zaslujen je g. Koblar tudi kot zgodovinar. Z marljivostjo čebelice se posveča študiju zgodovine slovenske zemlje, zlasti mesta Kranja že iz dijaške svoje dobe. Številna dela pričajo o njegovem temeljitom znanju. Izdal je Zgodovino župnij ljubljanske škofije in Zgodovinski zbornik, priobčil številne razprave v Ljubljanskem Zvonu, Dom in svet, Slovenskem listu, 17 let je urejeval izvestje ljubljanskega muzejskega društva. Zadnja leta zbira gradivo za zgodovino mesta Kranja. Iskreno želimo, da bi mogel dokončati tudi to svojo započeto delo.

Dekan Koblar se ni izogibal tudi javnemu udeleževanju za politično svobodo in gospodarski dobrobit slovenskega naroda. Sam prežet z odločnim nacionalnim prepričanjem, poln vere v lepo slovensko in občaslovansko bodočnost — radi česar so ga preganjali zlasti v času svetovne vojne — je dosegel v politiki lepe uspehe in pridobil naklonjenost slovenskega ljudstva. Najprej smo ga srečali med delavci v Ciril Metodovi družbi, nekaj časa je zastopal gorenjska in notranjska mesta v duhaškem državnem zboru, od leta 1901. pa do zadnjega časa je pa bil član kranjskega občinskega odbora. Priključil se je velikemu kmečkemu pokretu, sedaj aktivni seljaško-demokratske koalicije. Napredni kmečki volilci kranjskega sreča so ga hoteli pri zadnjih oblastnih volitvah kandidirati, ljubljanski škof pa mu je zabranil kandidaturo...

Zlatomašniku g. Koblarju, enemu največjih nacionalnih delavcev na Gorenjskem iskreno čestitamo k visokemu, a

zasluženemu odlikovanju, ki mu ga je podelilo mesto Kranj in mu kličemo: »Se na mnoga leta!«

Štirideset let dela za žejne Ljubljančane

Kako je mogoče, da so se na Jožeta spomnili šele sedaj, ko je že vendar 40 let v Ljubljani na vseh cestah in ulicah. Gotovo je tudi edini človek, ki ga nestrpnost pričakujejo vsi gostilničarji, čeprav jim ne da zaslužiti. Kako pa bi ga tudi ne, če jim pa vozi pivo v sodčkih in zabojih.

Učen profesor bi izračunal, koliko sto tisočev sodčkov je v štirih dolgih desetletjih

naš jubilar zložil z voza in znosil v krčme. Če bi imel od vsakega sodčka samo po eno paro, gotovo bi bil bogataš in delničar kartela. Potem bi imel tudi pristo pivo, ki ga sedaj nima in si ga lahko privoščil le za svoj denar. Nu, v ponedeljek ob svojem jubileju pa gotovo dobi ta zaslužni priboljšek.

Hekatombe sodčkov so mu malce pripognile hrbet in potisnile ramena navzdol. Poleg tega bo pa imel še trdni Jože že tudi 7 križev na hrbtni.

Torej skoraj pred 70. leti je bil rojen Jože Javornik pri Vrbečevu v Dobju pri Grosupljem, potem pa je bil doma, dokler ni prišel voziti po Ljubljani za Tschinkla, Kavška in leta 1888. za Petra Kozlerja. Čeprav je vedno pri konjih in ob težko naloženih vozih — saj se še nikdar ni pritožil, da bi imel preveč na vozu — se mu vendar še ni nikdar pripetila nesreča. Le enkrat je imel malo sitnosti, ko je v ozki Židovski ulici — takrat so smeli še z vozom tja — zadel s kolesom ob bazo s cizo, ali ob cizo z bazo. Seve, da je bila babo nerodna! Tudi policaji mu včasih nagajajo, pa se dobrodušni Jože vendar dobro razume z njimi. Če ga pa le kaj ujezi, se pomeni s Sultanom, svojim imenitnim šmelnom. Lep in pameten je Sultan, ali Jože svoje stare »prame« tudi še ni pozabil. Saj sta toliko let, da sam več ne ve, koliko,

skupaj hodila po mestu! Drugih prijateljev ni imel. Oženil se tudi ni, pravi pa, da se še vedno ženi in je prav za to še danes samec. Tudi časa nima za »ohcet«, saj ima prav ob nedeljah največ dela — pa ob delavnikih ga je tudi dosti. Štirideset let brez počitka!

Skromni jubilar je redek človek: vedno ob pivu ni nikdar opit, vsak trenutek v drugi gostilni in vendar varčen. Povsod sekiran in nikdar jezen. Delo mu je življenje, zadovoljen je in srečen. In kako vedro in veselo je to povedati! O, kako si bogat, hlapec Jože!

Tak moč dela gotovo zasluži tudi naše čestitke.

Ameriški žegen

Sava, 21. julija.

Naš list je že poročal o veseli novici, ki se je raznesla po Zasavju in so jo bili najbolj veseli pri našem mlinarju Šuštarju, ki ima svojo skromno domačijo v grapi poleg Save. Šuštarjeve so namreč obvestili iz Amerike, da dobe za umrlim stricem lepo »jerbščino« s 6 letnimi obrestmi.

Srečna družina, ki je živela dosedaj tako kakor se živi običajno pri nas na deželi, je bila čez noč pomaknjena v »zlata nebesa«. Družina je precej številna. Poleg skrbnega in pridnega očeta, ki ga obdaja na naši sliki del družine, stoji najstarejši sin Lojze, ki je desna roka, kadar je treba prijeti doma za delo. No, in kdaj manjka pri domačem gospodarstvu dela?

V grapi, obdani od obeh strani z visokimi griči, stoji njihov mlin. Visoka naravna ograja zadržuje pot jutranjemu in večernemu solncu. Zato pa je zadnje čase tam vse solčno in jim gre na blažen smeh. Le pogledite jih, kako jim sije, zadovoljstvo z lic, usta jim pa gredo narazen, da se vidijo vsem belim in zdravi zobje. Saj so pravi mlinarji, ki si s črnim alovim kruhom brusijo in belijo zobe, kar je na kmetih znano kot najboljša zobna pasta.

Marsikdo bi se položil ob prijetni in srečni novici v hladno senco, z rokami podpirajoč glavo, polno načrtov. Kako prijetno bi

se dalo v brezdelju sanjariti o načrtih, ki bi jih ustvarjal dolarski mošnjček.

Pri našem vrlim mlinarju pa gre še vse po starem. Se vedno so pri hiši zavihani rokavi v časti in dobrodušni Lojze se sminka še vedno samo z drobnim močnatim prahom ki plava povsod po mlinu.

Mame pa ni na sliki, kajti na polju je še dosti dela. Kar sam pridelal to je najslajše, zato ni bilo mogoče dobiti mlinarice, da bi pristopila k svoji družini in da bi mi videli tudi njen smehlaioči se obraz, ki ga je obdajalo solnce iz Dolarije.

Da, da, srečni mlinarji tam izpod savskega klanca.

Kriza v občinskem svetu v Škofji Loki

Škofja Loka, 21. julija.

Na redni občinski seji dne 20. t. m. je med poročilom županstva postavil klub SLS predlog, da se sprejme resolucija, ki obsoja »Jutro« radi znane karikature dr. Korošca. Klub občinskih odbornikov SDS je proti temu protestiral ter se skliceval na svoječasni dogovor s klubom župana g. Hainerja, ko je bil dosežen sporazum, da se politična vprašanja, ki so principijelna značaja, ne bodo reševala v občinskem odboru. Ker je g. župan na pritisk kluba občinskih odbornikov oficijelne SLS in na zahtevo oblastnega poslanca Lovra Planine dal resolucijo, ki je strogo strankarsko-političnega značaja vendar na glasovanje in je bila tudi sprejeta, so občinski odborniki kluba SDS odložili svoje funkcije kot občinski svetovalci, kot predsedniki in člani posameznih odsekov.

Očividno je bila ta resolucija diktirana od oblastnega odbora, toda stvar občinskih odbornikov SLS bi bila, da z ozirom na dosedanje skupno harmonično sodelovanje z občinskimi odborniki SDS to resolucijo enostavno odklonijo. Ker se to ni zgodilo, so bili občinski odborniki SDS primorani izjaviti konsekvence. Kako se bo kriza razvijala, je momentano nemogoče presoditi. Vsekakor bo ta korak škodil gospodarskemu razvoju našega mesta.

Pismo iz Kostanjevice

Katastrofalne posledice suše. — Požar v bližnjih Zavodih in na Rojih.

Kostanjevica, 20. julija.

Do 15. junija smo imeli prav malo dežja, zatem od sedaj le dvakrat nekoliko kapelj. Trava je zaostala na rasti in porjavela ter ni pričakovati, da bi dala druga košnja kaj otave. Žito je zaradi naraščajoče vročine prehitro zorelo, ima leno bilje, a klasje drobno zrnje. Povrtina se suši, krompir prehitro odcveta ter se bodo začela sušiti njegova stebelca. Prav tako je s fižolom in koruzo.

Drevje, ki raste na peščenih tleh, vene, da, nekatero se celo suši in gozd nam kaže med drugim zelenjem usihajoče samevavce. Izmed sadnega drevja so nekaj sadežev dale češnje, drugo pa je tako slabo, da se bo komaj kaj dobilo za poskušnjo, in še to bo odletelo, če bo še nadalje vztrajala suša; mimo tega pa se še jako množje krvave uši, ki bodo v novo škodo sadnemu drevju.

Vinogradi uspevajo prav lepo. Slabše kaže čebelarjem. Če ne bo dala ajda kaj boljšega, bo pridelek medu slab. Zemlja je izžrpala vso vlago, poleg tega

MAGNA
PURGA

Urejuje najbolje prebavo!
Čisti želodec in čreva brzo in ugodno!
I omoj pa vseh lekarnah, Din 4.—

pa je tako razsušena, da so vidne velike razpoke. Ker je zaradi suše zelo trda in grudasta, je njeno obdelovanje zelo težko, v prisojnih in hribovitih legah celo nemogoče. Za ajdo je dobro, če se seje v prahu, t. j. na suho njivo, ki naj jo polagoma namaka dež, a dvomljivo je, kako bo kalila, ker ni potrebne vlage.

Termometer kaže v senci do 37 stopinj, a na solncu nad 40. Povsod občutijo pomikanje vode. Prebivalstvo gorskih krajev hodi po vodo k oddaljenim potokom in do sedaj še neusahljivim studencem. Po strugah se pretaka vedno manj vode, a še ta nima hladilne, niti krepilne moči. K sreči se do sedaj še niso pojavile epidemične bolezni.

Hvale vredno bi bilo, če bi imelo mesto Kostanjevica svoj vodovod, in sicer od izvira rečnice Studene iz Globočice. Ta vodovod bi tudi lahko oddajal pitno vodo v bližini, višje ležeča kmečka naselja, kjer nimajo studencev niti cistern. Mnenja smo, da bi se vodovod v kratkem rentiral, če bi pod izviri Studene postavili turbino, ki bi obenem proizvajala električni tok.

V četrtek je nastal pri čevljarju Kuharju v Zavodih požar, ki mu je do tal vpepel dom. Otetni ni bilo moči ničesar, ker je stala hiša na bregu in ni bilo nikjer dobiti vode. V šentjernejski občini na Rojih je prav tako zgorel dom posestniku Srebrnjaku. K sreči so ogenj, ki je grozil vpepeliti vso vas, omejili s pomočjo motorne brizgalne. Tudi ta je zelo potrebna za Kostanjevico, ker je Gasilno društvo brez zadostnih gasilnih priprav.

Rabuka v bolnici

Ljubljana, 21. julija.

V splošni bolnici, na oddelku, kjer se nahajajo nesrečne svečenice Venera, je nastal snovi velikanski vrišč. Razvnel se je pravcani boj na nohte, ki je spraval pokoncu skoro ves oddelke bolnice, mlade in stare so poskakale iz postelj, grabile po odejah, metale po soli podglavnike in opletale okrog sebe z odejami.

Uslužbenici so nekaj časa kar strmeli in šele, ko je postajal kraval vedno hujši in neznosnejši, so se odločili, da pogledajo, kaj se prav za prav godi v dvorani. Čim so sestre odprle vrata, so zagledale sredi dvorane pravcato živo kopico ženske so liki furije silile proti otepajoči se in na vse grlo kričeči Marički Š., doma dohi od Mokronoga, ki se je nahajala v zavodu šele nekaj dni.

Preden so se ženske pomirile, je trajalo dokaj časa, še dalje pa, da je prišla do sapa vsa razprskana in okrvavljena Marička. Upraviteljstvo bolnice je moralo ukreniti najstrožje postopanje proti pobesnelim bolnicam ter podvzeti proti najboljvitim najstrožje mere.

Zakaj in kako je nastal boj? Ženske so sedele v posteljah in si pripovedovale spomine, čedne in žalostne. Beseda je dala besedo, oglašila se je ta in ona. Padlo je od nekaterih strani tudi nekoliko pikrih in Marička je bila razžaljena. Pričele so se zmerjati in ker se niso obkladale z angeli, je naposled tekla kri, ki jo bodo menda merili še na sodišču...

„Največji Slovenec“ v žehti

Kulovec: „Fantje, le drgnimo, naj stane, kar hoče, do volitev mora biti čist! S takim se ne smemo pokazati nikamor!“

„Jutrovčki“ na morju

Danes teden odrinejo »Jutrovčki« v dveh skupinah. Fantje zase, deklice zase, vsaka skupina pod svojim posebnim nadzorstvom. V eno najidealnejših kopališč našega Primorja, v Martinšico. V dveh skupinah in vsaka pod svojim stalnim nadzorstvom, ostanejo »Jutrovčki« tudi ves čas svojega enomesečnega bivanja v Martinšici.

Uprava kopališča v Martinšici je izdala za letovanje dece na morju navodila, ki se glase:

Martinšica je 2 km oddaljena od Sušaka. Na razpolago park in vrtovi, hladna mesta za izprehode, prijetno kopanje brez nevarnosti, klima zelo ugodna, prenočevanje v hladnih dvoranah, pitna voda izvrstna. Štirikrat na dan obilna hrana, na masti pripravljena. Meso telečje in goveje.

Na željo se bo za bolj odraslo mladino gojil sport: veslanje, jadranje, plavanje, tenis, keglanje, kroket, vodna žoga, nogomet, 25 čolnov na razpolago, 4 veliki čolni itd. Vrh tega je na razpolago čitalnica, igra s šahom, muziciranje. (Note za klavir je treba prinesiti s seboj.) Poleg tega se lahko delajo majhne ekskurzije, pa tudi dva večja izleta na bližnje otoke.

Zjutraj ob 6.30 je treba vstati. Od 7.—8. prostovoljne vaje. Ob 8. uri zajtrk. Do 10. ure razni sporti. Od 10. do 12. ure kopanje. Ob 12. uri kosilo. Do 4. ure popoldne odmor. Od 4. do 6. ure sistematično vežbanje raznih sportnih vaj in kopanje. Do večerje izprehodi. Po večerji godba. Ob 10. uri k počitku.

Vsak udeleženec naj vzame s seboj: Eno navadno obleko za potovanje in eno boljše obleko, plavalno obleko, preobleko za blazino, eno odeljo, dve rihi, po dva komada telesnega perila, dve spalnici, aluminijasto čašo.

Letovanje traja mesec dni in stane 900 Din. Vrh tega mora vsak plačati vožnjo do Ljubljane. Drugih stroškov ni. Od Ljubljane naprej za tja in nazaj do Ljubljane plača direkcija »Jutra« četrtinsko vožnjo, ki znaša približno 60 Din.

Odhod »Jutrovčkov« bo 29. julija ob 18.45 iz Ljubljane glavni kolodvor preko Karlovca. Določeni udeleženci se zberejo v Akademskem kolegiju (Kolodvorska ulica 22) do najkasneje 17. ure popoldne.

Za potovanje naj dobe otroci s seboj primerno brašno za eno ali 2 južini: ne preveč slane jedi, kruh, oranžje in steklene pijače: mrzle kave, čaj, limonado itd.

Vsi, ki so se priglasili, da bi poslali deco proti plačilu na morje, so bili večeraj pisмено obveščeni o podrobnostih te akcije. Prosimo jih, da do prihodnjega torka, dne 24. t. m. zanesljivo odgovore na stavljena vprašanja.

Onim, ki se do sedaj še niso zanimali za našo akcijo, pa sporočamo, da

Peri s Persil-om in ravnaj pravilno! Je sicer zelo enostavno, toda važno:

Raztopi Persil
v mrzli vodi.

Napravljeno raztopino
vlij v kotel
napolnjen z mrzlo
vodo.

Perilo rahlo vlagaj in
pusti, da počasi zavre.
¼ ure kuhati zadostuje.

Potem dobro izperi
najprej v topli in za-
tem v mrzli vodi.

Poskusite tako! Videli boste: Persil izpolnjuje, kar obljubuje!

je nekaj mest proti plačilu zgoraj navedenih odškodnin še praznih. Ako torej še kdo želi pridružiti svojo ali svojih znancev deco naši ekspediciji proti plačilu, naj se javi najkasneje do torka, dne 24. t. m. dopoldne pisмено ali osebno pri direkciji »Jutra«, ker poznejši priglasov nikakor več ne moremo upoštevati.

Oni »Jutrovčki«, ki so zaprosili za brezplačno ali znižano pristojbino, dobe prihodnje dni in pravočasno obvestila, če so njihove prošnje ugodno rešene.

Direkcija konzorcija listov
»JUTRO«.

Domače vesti

* **Promocija.** Na univerzi v Gradcu bo promoviran dne 24. avgusta za doktorja vsega zdravilstva g. Otmar Majerič, sin hišnega posestnika in trgovca iz Ormoža ter poročnik v rezervi Čestitamo!

* **Iz sodne službe.** Z odlokom ministrstva pravde je avskultant pri deželnem sodišču v Ljubljani g. Karel Javoršek imenovan za sodnika v področju višjega deželnega sodišča v Ljubljani.

* **Upokojitve v poštni službi.** V področju poštne direkcije v Ljubljani so trajno upokojeni: inspektor Gjorgijević ter uradna ravnateljica Alojzija Vernik in Fran Koser.

* **Malá antanta v Ilidži.** Iz Sarajeva poročajo: Narodni poslanec dr. Behmen, ki se je iz Beograda vrnil v Sarajevo, je novinarjem sporočil, da mu je ob priliki poslednjega obiska vnanji minister dr. Marinković izjavil, da se bo prihodnja konferenca Male antante vršila na Ilidži pri Sarajevu.

* **Ameriški dijaki v Jugoslaviji.** V četrtek zvečer je iz Budimpešte prispela na Sušak skupina ameriških dijakov pod vodstvom svojih profesorjev. Prepotovali bodo Dalmacijo do Boke Kotorske. V Dalmaciji bodo ostali štirinajst dni.

* **Nemški geografi na potu v Dalmacijo.** Na Sušaku se mudi že nekoliko dni 44 nemških geografov, večinoma profesorjev na univerzah in srednjih šolah. Predvčeršnjim so posetili razstavo za pospeševanje turizma, o kateri so se jako laskavo izrazili in nakupili tudi več slik našega morja. Popoldne so napravili izlet v Crikvenico, zvečer pa so se podali v Dalmacijo na znano potovanje.

* **Slovenski dijaki na Kajmakčalanu.** Podoficirji 46. pešpolka so izrazili željo, da se poklonijo sencam padlih junakov na Kajmakčalanu, ter so v ta namen zaprosili vojaško oblastvo, da jim za prevoz da na razpolago vojaške kamijone, kar se je tudi zgodilo. Ker so tudi dijaki iz Ljubljane, ki so se mudili v Bitolju, izrazili željo, da posejijo Kajmakčalan in da se poklonijo herojem za osvoboditve in ujedinitve našega naroda, se je 18. t. m. izvršila ta tužna manifestacija. Ob osmih zjutraj so izletniki dospeli na vrh Kajmakčalana. Po maši-zadušnici so slovenski dijaki in podoficirji položili vence za narodnimi travkovi ter z nasipom »Padlim junakom nacionalna omladina iz Slovenije« Venec gostov iz Slovenije je položil matulant Vekoslav Bučar iz Ljubljane, ki je v lepem govoru poveljeval slavo padlim junakom na Kajmakčalanu za osvoboditve in ujedinitve našega naroda. Polkovnik Živa-

novič je podal sliko operacij naše vojske na Kajmakčalanu, ki so trajale od 12. do 30. septembra. Ob desetih je bila ta tužna manifestacija končana in udeležniki so se z avtomobili vrnili v Bitolj.

* **Smrtna kosa.** V Nemški vasi pri Ribnici je umrla 19. t. m. v visoki starosti 81. let mati g. Alojzija Dejaka, višjega vojaškega duhovnika v Nišu ga. Ana Dejaka. Pokojnica je bila obče spoštovana žena. Blag ji spomin. Žalujemo naše iskreno sožalje!

* **Disidenti HSS se vračajo v matico stranke.** V zadnjih dneh sta se mudila v Zagrebu delegata disidentov, HSS gg. Krsto Milovac iz Šibenka in dr. Silvijs Matulič iz Splita. Prišla sta v stik z vodstvom HSS in mu predložila sklep disidentov, da se vrnejo v matico stranke.

* **Politična nestrpnost v Rogoški Slatini.** Iz Rogoške Slatine nam pišejo, da je po nalogu klerikalnega oblastnega odbora v Mariboru, ki je sedaj gospodar tamošnje zdraviliške uprave tudi to letovišče potegneno v politični vrtnec. Ker je »Jutro« smatralo za svojo dolžnost, da obsodi politiko in zločin Puniše Račiča ter njegovih zaveznikov, ga je doletela »osveta« oblastnega odbora s tem, da je odpovedala zdraviliška uprava »Jutro« tudi za čitalnico zdraviliških gostov. S tem se je zdravilišče, ki bi v lastnem interesu moralo strogo čuvati svoj izvenstranjski interkonfesionalni in internacionalni značaj degradiralo na nivo zatucane klerikalne institucije, ki bi naj se po želji oblastnega odbora sedaj borila za politiko Puniše Račiča. Korak zdraviliške uprave ni naperjen le proti slovenskim gostom, ki so skoraj izključno neklerikalnega nazariranja, marveč tudi proti nešteitim gostom iz Hrvatske, vsi brez izjeme prav tako obsojajo umor Puniše Račiča, kakor tudi zagovornike in podpornike hegemonistične politike. S stališča našega narodnega gospodarstva je le obžalovati, da je zdraviliška uprava zagrešila tako brezobzirnost proti svojim gostom. Kaj takega bi ne bilo mogoče v nobenem drugem zdravilišču širom sveta in niti v samem Lurdu ne. Ako bo oblastni odbor nadaljeval v Rogoški Slatini s strankarsko nestrpnostjo in zaslepljenostjo mesto koncilijantnosti napram vsem gostom, se naj nikar ne čudi, če bo sčasoma vse goste pregnal, kokoš, ki mu leže zlata jalca, pa sam zadavil. Postopanje zdraviliške uprave torej ni le neprevidezno, marveč je tudi upravi bedasto. Gospod ravnatelj Šter bi si bil lahko na prstih seštel, da bo njegova uprava imela več škode kakor pa »Jutro«.

* **Dopisnikom in drugim prijateljem.** V pretečenem tednu smo dobili iz vseh krajev Slovenije toliko dopisov, večinoma odgovorov na strupeno in ostudno klerikalno hujkanje, da jih pri najboljši volji ne moremo sproti objavljati. Prosimo zato vse dopisnike malo potrpljenja. Po možnosti

bomo zaostale dopise priobčili v prihodnjih dneh. Vsem prijateljem pa bodi tem potom izrečena iskrena zahvala za dokaze njihove zavednosti in odločnosti.

Izšel je

ki ima 58.000 naslovov

in sicer prebivalcev mesta Ljubljane in okolice, po najnovejšem uradnem štetju, seznam trgovine, obrti in vseh pridobitnih poklicev ter naslove industrije vse Slovenije. Imenik vseh javnih uradov, denarnih zavodov, šol, društev, časopisov, hišnih posestnikov, popis katastrálnih občin, političnih okrajev in župnij, cest, ulic, trgov itd. Elegančno, trdo vezana knjiga obsega 40 tis kovnih pol s 640 stranmi in stane

le 160 Din.

Naročila je naslavljalati na založništvo »Adresarja«

Adana

založniška in propagandna družba z o. z. v Ljubljani, Kongresni trg 3, I. Telef. 29—70.

Zahtevajte prospekte. Interesantom v Ljubljani pošljemo adresar na ogled. 884

* **Protestno zborovanje proti pravilniku o drogerijah.** Z najnovejšim pravilnikom o drogerijah, ki ga je izdalo ministrstvo za narodno zdravje, so hudo prizadete vse drogerije, ki so degradirane v nekatere »trgovine z materialnim blagom« ter je znatno omejen delokrog njihovega poslovanja. Ker je s tem ogrožena eksistenca mnogih drogerij, je razumljivo, da je ta pravilnik povzročil veliko ogorčenje v vrstah drogeristov. Zato je za nedeljo 29. t. m. sklican protestni zbor drogeristov iz vse kraljevine, ki se bo vršil v veliki dvorani borze v Novem Sadu. Zbor bo zahteval, da se ta pravilnik primerno spremeni.

* **Pritožba zaradi počasnega poslovanja sodišč.** Trgovska in obrtniška zbornica v Sarajevu je ministru poslala pritožbo v zadevi počasnega poslovanja sodišč, s čimer so gospodarski interesi prebivalstva znatno oškodovani.

* **Zagrebski gostilničarji stopili iz Zveze gostilničarjev SHS.** Osrednja zveza gostilničarjev in kavarnarjev v Beogradu je delegat vseh oblastnih društev pozvala na konferenco, ki bi se imela vršiti v Beogradu v dneh 23., 24. in 25. tm. Tak poziv je prejelo tudi Udruženje gostilničarjev v Zagrebu, ki je na odborovi seji razpravljalo o tem pozivu. V diskusiji se je naglašalo,

V Mrakovih restavracijah na Rimski cesti svira vsako soboto in nedeljo »Orient orkester« na krasnem sončnatem vrtu. Izborna abonma hrana dnevno 16 Din. Priporočam se za mnogobrojni obisk. 8849

Na letovišču

je najugodnejši zajtrk in južina

2—3 žličice Ovomaltine

v skodelici toplega mleka.

da so beograjski gostilničarji in kavarnarji imeli v svojih lokalih godbo na dan strahovitega zločina v skupščini in da so se vršile veselice, ko je bila vsa Hrvatska zavita v črnilo. Glede na to, da je to postopanje beograjskih tovarišev akt nesolidarnosti s prečasnimi sodrugi, so zagrebski gostilničarji sklenili, da prekinajo vse stike z osrednjim zvezo ter da osnujejo v Zagrebu novo zvezo, okoli katere se bodo zbrali gostilničarji ne samo iz zagrebske oblasti, marveč iz vseh prečasnih krajev.

* **Otroško zavetišče v Ptuj.** V vsakega oziru se tudi naš starodavni Ptuj modernizira ter napreduje tudi na socialnem polju. Kakor povsod je tudi pri nas zelo aktualno vprašanje, kam z delavskimi otroci čez dan. V svrhu ustanovitve takega tudi za naše mesto in sosedni Breg prepotrebna prehodnega otroškega zavetišča se ustanavlja posebno društvo, ki si je pridelo obnem nalogo tudi delavkam nuditi od začetka ceno hrano in jih obvarovati pred moralnim zlom, sčasoma pa tudi delavkam postaviti lastni, res pravi dom. Ustanovni občni zbor tega društva se bo vršil po običajnem redu v četrtek 26. tm zvečer ob 20. v gostilniških prostorih g. Mihaela Brečiča v Ptuj. Vsi, zlasti pa prijatelji zapuščenih otrok, iskreno vabljamo!

* **Papežev nuncij na Plitvicah.** Papežev nuncij Pellegrinetti se je v spremstvu zagrebskega uadnštoka dr. Bauerja mudil v zadnjih dneh na Plitvičkih jezerih. Svojo »spremljevalcem« je izjavil, da se prav dobro počuti med Hrvati. Glede Plitvičkih jezer je menil, da spadajo po svoji lepoti med najlepše kraje sveta.

Felo se lepša koža postane ena-cemerno zagorela, lišaj in izpuščaji izginejo! ako se pri solnčenju mazate z originalnim NIGEROL oljem za solnčenje in masažo, ki se dobiva v vsi lekarnah in drogerijah.

Drogerija GREGORIĆ, Ljubljana, Prešernova 5.

* **V album planinskemu društvu.** Prejeli smo: Za zadnjo nedeljo je bila razglašena slovesna otvoritev prizidka Prešernove kočice na Stolu, na katero so bili planinci polnoštevno vabljani. Vabilu se je odzvalo res veliko planincev. Na predvečer se je nabralo v Valvazorjevi koči že obilo gostov, med katerimi pa jih je bilo več, ki jim je alkohol več, kakor sveži planinski zrak. Ker so gostje, ki poznajo red v planinskih kočah, zahtevali okoli polnoči mir, se je v odgovor pričelo s podvoljeno silo huromsko vpitje, katero je še poveljevala harmonika. Naš velezaslužni predsednik g. dr. Tomišek je bil priča te razuzdanosti ter upamo, da bo znal napraviti red s strogimi odredbami za oskrbnike in tudi turiste. — Planinec.

* **Zbirka vojno - kazenskih zakonov.** Te dni je izšla knjiga »Vojno-kazenski zakonik sa zakonom o vojnem disciplinskem sudu i zakonikom o postopku vojnih sudova u krivičnim delima«, tolmačena in pojasnjena z odločbami kasacijskega sodišča v Beogradu ter opombami velikega vojnega sodišča, katero zbirko je priredil sodni major g. Drag. A. Marinković, načelnik sodnega oddelka naše dravske divizije. Zaradi skrajnega pomanjkanja naše vojaške pravne literature, za katero bi se reklo, da sploh ne

obstoja, je potrebna takega izdanja zbirke zakonov in vojaškega postopka z izčrpnimi komentarji sodne prakse pri vsakemu paragrafu teh zakonov na dlani in je zelo koristna ne samo za pravnike, temveč tudi za vse častnike. Radi tega tudi pozdravljamo to izdanje in ga vsem priporočamo. Knjiga je izšla v založništvu knjigarne Gece Kona, je običajnega formata in ima preko 300 strani. Cena knjigi je 40 Din in se dobi pri prireditelju zbirke, sodnem majorju g. Marinkoviću, Ljubljana, Štab dravske divizije.

* **Velika skupščina Družbe sv. Cirila in Metoda** se bo vršila letos 16. septembra v Novem mestu.

— **Pravni odsek pri železniških direkcljah** Prometno ministrstvo je odredilo, da se pri splošnih oddelkih oblastnih železniških direkclj osnujejo odseki za pravne posle, v katerih kompetenco spadajo: definitivna obdelava načrtov železniških zakonov in pravilnikov, disciplinarni posli in razpravljane o vseh poslih pravnega značaja.

* **Trgovcem v ljubljanski okolici.** V dopisu št. 464, ki je bil dostavljen glede odpiranja in zapiranja trgovin, je nastala neljubna tiskovna pomota in se mora pravilno glasiti, da so trgovine v ljubljanski okolici poleti odprte od 7.—12. in od 15. do pol 20. ure ne pa od 13. do pol 20. ure. Natančneje v naredbi, ki je bila priložena dopisu. — Gremij trgovcev za ljubljansko okolico.

* **Jesenski velesejem v Zagrebu.** Generalna direkcija državnih železnic je dovolila polovično vozno ceno na vseh državnih železničnih postankom Zagrebskega zbora, ki se bo vršil v dobi od 25. avgusta do 3. septembra. Uprava državnih monopolov pa bo ob tej priliki pustila v promet specialne cigarete »Vardar«, vložene v škatlice po 20 komadov, ki jih je izdelala sarajevska tobačna tovarna.

* **Justica ni »partijac«.** V Osjek je prispela brzljavna odredba ministrstva pravde, s katero je odstavljen tamkajšnji državni pravdnik Majcen, na njegovo mesto pa je imenovan dr. Rudolf Zinič, namestnik državnega pravdnika v Zagrebu. Kakor doznava »Jutarnji List«, je ta odredba političnega značaja ter je posledica intervencije osijeških radikalov. Razlog odredbi je delstvo, da je Majcen dal aretirati dva trgovca-radikalna zaradi sleparstva.

* **Defraudant Zvonimir Hafner pobegnil na Dunaj.** Zagrebska policija je z Dunaja prejela obvestilo, da se defraudant Zvonimir Hafner, ki je ponesrečil 605.000 dinarjev, nahaja na Dunaju. Zhežal je prejšnjo soboto z brzovlakom iz Zagreba ter se na Dunaju nastanil v hotelu »Post«. V nedeljo zjutraj pa je poravnal v hotelu račun ter odpotval neznan kam. Hafnerja, ki ima ženo in dvoje otrok, spremlja njegova ljubica Marija Junakovičeva, ki je največ kriva, da je iz solidnega zakonskega moža postal ubežen defraudant.

* **Prostovoljno v smrt.** V gozdu pod Martuljkom je šel te dni prostovoljno v smrt g. Fran Pogačnik, književnik in bivši novinar, znan kot dober podlistkar v slovenskem časopisu. Pokojnik je kazal že dalje časa znake duševne potrtosti, ki jo je še večala njegova brezposelnost. Na listku, ki ga je napisal tragične besede: »Grem prostovoljno v smrt, ker nisem znal živeti.« Njegov pogreb se je vršil v Kranjski gori. Pokojnik je bil mirnega značaja in dober tovariš. Bodi mu ohranjen blag spomin!

* **Truplo sodnika dr. Ruččanina najdeno.** Po vesteh iz Osijeka je v petek zvečer Drava v Odžakih naplavila na breg truplo ponesrečenega kasacijskega sodnika dr. Ruččanina iz Novega Sada. Naslednje jutro so našli trdi truplo njegove sestre, ki je iz žalosni skočila v vodo, ko je zvedela se smrt svojega brata.

Pazite na ime „Zacherlin“

prašek proti muham, bolham, stenicam, škurkam in drugim mrčesom je najboljši, najcenejši in najstarejši sredstvo. Dobiva se povsod. — Trgovci pri: »Zacherlin«, d. o. z. Ljubljana. — Pazite na ime!

HLADILNE OMARE
izolirane s plutvino za
gospodinjstvo, delikatese in
mesne izdelke. VERA
LJUBLJANA

* Nesreča v beograjskem sanatoriju. V sanatoriju zdravnik dr. Živkovića v Beogradu se je predvčerajšnjim pripetila huda nesreča. V sanatoriju se je nahajal Vlastimir Ilić, ki je imel veliko vročino in je ležal v deliriju. Vedno je pazil na bolničar. Ko se je ta predvčerajšnjim za par minut oddaljil, je Ilić skozi okno prvega nadstropja skočil na ulico in se smrtnonevarno poškodoval.

ITO — zobna pasta najboljša

* Vsi se niste vedeli! Prav za voleno perilo je »Persil« posebno prikladen! Vse lepe moderne stvari v prijaznih barvah lahko brez nadaljnjega operete. Prepričajte se enkrat in napraviti poskus. Dober uspeh Vas bo iznenadil. Volnene in pestre predmete morate prati v milni vodi. S »Persilom« oprano volneno perilo ostane rahlo in mehko, ne izgubi oblike in postane lepo, kakor da bi bilo novo.

* Kamniška gasilska župa naznanja, da se je zaključno zbiranje spominskih žeblicev v župni prapor preložilo na poznejši čas. Datum se bo pravčasno naznanil. — Odbor. 1307

* Inozemski krediti (dolgoročni in kratkoročni) v dolarjih, nizozemskih goidinarjih in angleških funtih za občine, javne zavode, industrije in prav tako hipotekarni krediti. Izčrpana vprašanja na Mednarodno bankarsko društvo, s. o. i., Maribor, Cankarjeva 14. 1295

* Dne 5. avgusta bo na Taboru pri Grosupljem v senčnatem gozdu veselica z peštrimi sporedom v obliži Županove jame. 1310

* Aljaževa kapela v Vratih. Aljažev klub SPD poroča: V nedeljo 29. t. m. ob 11. dop. se bomo Aljaževa kapela sv. Citiča in Metoda v Vratih. Blagoslovitev izvrši ljubljanski škof. Iz prijaznosti sod. vije. jesenjska društvena zveza, ki bo igrala med mašo in pridelila popoldne koncert v prid kapela. Bivši Aljažev zbor z Dovjega bo pel staroslovensko mašo. Vsi planinci vladno vabljene.

* Loterija Jugoslovenske Matice, katere žrebanje bi se moralo vsiti 1. julija t. l., vrši pa se neprekinjeno 8. septembra t. l., obsega 600 raznih dobikov, med glavnimi eno motorno kolo 3 HP ter dvajset navadnih (moških in ženskih) koles solidnega francoskega izdelka. Izžrebane številke bodo objavljene v vseh dnevniki, dobiki pa bodo onim, ki jih zadenejo, dostavljani na dom. Srečke po 10 Din so napredaj pri vseh podružnicah Jugoslovenske Matice v Sloveniji in v raznih ljubljanskih trafikah. Naročajo se tudi pri Jugoslov. Matici v Ljubljani, Selenburgova ulica 7-II.

* Zadruga brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani obvešča s tem svoje članstvo, da je v pripravi narediti tiskovna napaka, in sicer naj se pravilno glasi člen 20. od pol 15. do 19. ure in ne, (od pol 15. do 10. ure). 1308

* V zahtev pred okuženjem rabimo Sanoform. Zahtevajte v lekarnah in drogerijah le originalne steklenice z zaščitno znamko.

* Oblike kemično čist, barva, pisira in lika tovarna Jos. Reich.

Friedler-Java
GAMMA

Ze po 2 — 3 kratni uporabi prerodi las na glavi, ker zaustavi izpadanje las, odstrani prhljaj, krhkost las in maščobo iz njih. Pri nadaljnjem uporabi daje življensko sposobnost hiračnim koreninam las in odgaia pogankje za močne lasje, tako da po vsi glavi ponovno zrastejo lasje. Zdravniško uspešno preizkušeno v 600 slučajih in priporočeno za uporabo. Uspeh gotovi! Dobi se v vsaki lekarni in drogeriji; v kolikor je ne dobite, obrnite se na glavno zastopstvo za vso SHS, drogerija „Nada“, Kolar i Gabrič, Subotica

Telefon 637 135
ali na drogerijo Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica 5.
Velika steklenica Din 85, mala stekli. Din 65

Iz Ljubljane

* Stanovalcu iz Ilirske ulice. Prejeli smo: Vsem svojim psom sem strogo prepovedal lajanje. Ne vem, kaj ste brskali po moji kleti, ki je popolnoma zaprta, da ste našli mladega psa, ki ga imam že 2 dni zaprtega in je namenjen v nadomestilo prvih dveh. Radevolje vam bi bil ustrejel, če bi me obvestili direktno. Obenem Vas pa prosim, da poučite razgrajajoče otroke, med katerimi so najbrže tudi Vaši, naj ne razmetavajo moje ograje. Kadar se bo to zgodilo, takrat bom vam na uslugo reducirati tudi svoje pse. Uvaževalo bi se sicer lahko, da bo zgradba kmalu končana in potreba čuvajev ukinitvena. — Graditelj nove hiše.

* Policijski drobiž. Od petka na soboto so bili prijavljeni policijski naslednji dogodki: 1 tatvina krompirja, 1 tatvina utežev, 1 sleparstvo, 3 prestopki obrtnega reda, 4 prestopki avtomobilskih predpisov in 13 prestopkov cestnega policijskega reda. Arrestacij je bilo izvršenih 8, in sicer: 2 zaradi vlačugarstva, 3 zaradi beračenja, 1 zaradi pijanosti, 1 zaradi prepovedanega povratka in 1 zaradi nevarne grožnje.

* Mice Kovačeve. Trgovka Ivana Šimenčeva z Glince je prijavila, da je pred par dnevi neznanu kam odšel neki Josip Radan, ki ji je ostal dolžan za kruh in mleko okrog 100 Din. Radan je delal na Viču kot zidar. Njegov delavec, a se je dela naveličal in se potepal okrog. — V neko boljše restavracijo je prišla včeraj popoldne čedno oblečena dama, ki si je naročila imenitno kosilo. Potem, ko ga je tudi pošteno zalila, je prosila taktarjaja, naj ji spravi zavitek, češ da se takoj vrne. Natakaj ji je verjel in čakal par ur, slednjič pa je radoveden odprl zavojček

in našel notri med papirjem listič: »Bog plačaj!« Drzno sleparjo zasleduje policija.

* Vlom v stojnico. Mesar France Petrič in Hradeckega vasi je prijavil, da je bil izvršen v njegovo mesarsko stojnico v Solškem drevoredu včeraj ponoči drzen vlom, ki pa je ostal za zločinca skoro brez haska. V stojnici namreč ni našel nikakega mesa zaradi česar se je maščeval in mu ukradel več medenih uteži v vrednosti 150 Din.

* Poljska tatvina. Na trgu pri nankule krompirja; kar ga je pa na razpolago, je zelo drag. Zaradi splošnega pomanjkanja torej ni čudno, da se mora policija letos že precej zgodaj pečati s poljskimi tatvinami. Njive na ljubljanskem polju so za take tatvine močno prikladne in so tatovi pobrali z njih že dokaj krompirja. Kradajo pa tudi drugod. Včeraj je prijavil gledališki uslužbenec Josip Kastelic, da je na njivi njegove matere ob Dolenjski cesti nakradel neznan tat celih 30 kg krompirja in oškodoval njegovo mater za 90 Din.

Za otroke, zaostale v razvoju, s slabotnimi kostmi, za slabotne odrasle je JEMALT namesto ribje olja prava slaščica. Zavziva se v slast tudi poleti.

* Poskusen samomor na Kralja Petra trgu. Včeraj okrog 16. so pasanti zapazili na klopi pod Miklošičevim spomenikom zviati se v bolečinah mlado žensko. Čim so prišli nekateri bližje, so videli poleg nje malo stekleničico, iz katere je udarjal duh po lizolu. Takoj so spoznali, da gre za poskusen samomor, in že so nekateri hiteli, da obveste o dogodku rešilno postajo. Kakor nalašč je baš v tistem času pripeljal mimo rešilni avto, ki je bil nekje zunaj, v katerega so nemudoma naložili obupanko. Bila je to 20 letna služkinja Ana K. ki se je skušala zastrupiti zaradi bede in nesrečne ljubezni.

* Nenadna smrt. V lopi na Škerjančevem vrto je že več noči prenočeval v družbi svojih tovarišev bivši delavec, 37 letni Bosanec Derviš Nedarović, doma iz Lučke pri Pečigradu. Nedarović je že dalje časa bolehal na želodcu, zaradi česar si je kupoval v lekarni razna zdravila. Včeraj je Nedarović ležal v uti tudi podnevi in se ni ganil z mesta. Nekako ob 14. so ga opazili domači ležati v travi, podpirajočega se s komolcem. Sprva se zanj niso niti dosti zanimali, ko pa se mu je nekdo približal, je ugotovil, da je uboječ mrtev. Obveščena komisija je ugotovila, da je Nedarovića zadela srčna kap. Njegovo truplo je bilo prepeljano v mrtvašnico k Sv. Krištofu ter bo danes pokopano pri Sv. Križu. Sprva so Krakovčani menili, da gre zopet za samomor, kar se je pa izkazalo kot neresnično.

* Nepreviden voznik povozil kolesarja. Včeraj okrog 9.30 se je pripetila na oglu Tržaške in Rimske ceste težja nezgoda, katere žrtev je postal skladiščnik v Tobacni tovarni Kunc, stanujoč na Tržaški cesti št. 43. Ob omenjenem času je Kunc vozil s kolesom po Tržaški cesti proti mestu počasi in pravilno po desni strani. Baš tedaj pa, ko se je Kunc peljal čez cesto, mu je privozil nasproti neki voznik z zapravljenim čkom in ga v hipu podrl na tla. Kunc je prišel pod konje, karaku tudi kolo. Voznik se za nesrečo sploh ni zmenil, marveč je zapodil konja proti Mirju, kjer so ga pozeje izsledili drugi pasanti v Kopaljski ulici. Kunc je hudo potolčen skoro po cellem životu, težje ranjeno pa ima nogo. Pri padcu si je popolnoma raztrgal obleko ter si pokvaril kolo. Z zadevo se bo pečalo sodišče.

* Bankovec za 1000 Din je izgubil pisarniški sluga od čekovnega urada do Kreditne banke. Pošten najditelj naj ga odda v oglasnem oddelku »Jutra«.

Veliko tombolo

priredi Sokolsko društvo na Bledu v nedeljo, 5. avgusta ob 15. uri v zdraviliškem parku

Iz Maribora

* Novi provizorični avtobusni progi na Koroški cesti. V ponedeljek 23. t. m. se bo uveljavila za časa kopaljske sezone nova provizorična avtobusna proga na Koroški cesti. Avtobus bo vozil na tej progi od Glavnega trga do Schmiederejevega posestva, kjer se odcepi pešpot od glavne ceste proti Dravi. Ker razpolaga avtobusno podjetje momentano za to progo samo po možnosti z rezervnimi vozovi, se lahko uvede vožnja samo po naslednjem voznem redu: odhod z Glavnega trga ob 13.35, 13.55, 14.21, 14.40, odhod od Schmiederejevega posestva ob 13.45, 14.05, 14.30, 14.50. Nadalje se bo razširil vozni red na progi Tezno z dvema vožnjama dopoldne, tako da bo odhajal avtobus z Glavnega trga proti Teznu ob 8.20 in 9.00.

* Humanitarna ustanova in carina. Poročali smo že, da je nastala pri nabavi tretjega rešilnega avtomobila za mariborski rešilni oddelček velika zapreka z odklonilnim sklepom finančnega ministrstva glede carine prostega uvoza. Gasilno društvo z rešilno postajo, ki je več let zbiralo darove in prispevke za nujno potrebni rešilni avto, mora sedaj v zadnjem trenutku zbrati še 25.000 Din, kolikor znaša carina. Če si te svote ne bo v kratkem času oskrbelo, lahko nastanejo še težave pri naročilu. V ilustracijo, kako malo smisla ima carsinska uprava za dobrodelno institucijo, naj navedemo še naslednje: Gasilsko društvo v Mariboru porabi letno 55 barelov po 150 kg bencina in je v zadnjih treh letih že večkrat prosilo za oprostitev taksi pri uvozu. Prošnje so bile zavrnjene. Merodajni ni krogi, ki odločajo pri takih prošnjah, gotovo nimajo pravega pregleda o delovanju raznih humanitarnih ustanov.

* Naše gledališče v prihodnji sezoni. Mariborsko gledališče, ki je zaradi znižanja subvencije od 720.000 na 320.000 Din zašlo v hudo krizo, bo imelo v prihodnji sezoni samo še dramo in opereto. Glavna skrb bo posvečena drami, ki je že v pretekli sezoni lepo napredovala. Kakor smo

zvedeli, bo letos angažiran odlični slovenski umetnik Janko Rakuša. Ostale spremembe in nove namestitve bodo še pravčasno sporočene javnosti.

* S kolesom na Klopni vrh. Član Delavskega kolesarskega društva Konrad Uršič je v petek ob 5. jutraj startal na Glavnem trgu v Mariboru s svojim kolesom znamke »Steyr« v Hoče, od tam k Mariborski koči, potem k Ruški koči (1250 m), kamor je dospel po potrdilu upravitelja kočje ob 7. uri zjutraj, ob pol 12. je pa prispel do kočje na Klopem vrhu. To dolgo in težko turo je absolviral brez slehernega defekta.

Odvetnik dr. Joško Bergoč

naznanja
da je otvoril odvetniško pisarno v Mariboru, Wildenrainerjeva ul. 6 (hiša dr. Verstovška) 8814

Iz Celja

* Učiteljska skupščina v Celju. Kakor je včerajšnje »Jutro« že poročalo, se je začela v petek zjutraj VIII. pokrajinska skupščina UJU. Po poročilih funkcionarjev in izrečenem absolutoriju je glede na žalostne dogodke v skupščini predsednik UJU gospod Škulj podal naslednjo izjavo na naslov, hrvaškega naroda: »Ob tragičnem dogodku v Narodni skupščini, ki je združil v globoki boli ves hrvaški narod, čuti slovensko učiteljsko, zbrano na pokrajinski skupščini v Celju, srčno potrebo, da mu izrazi svoje sožalje in svojo solidarnost z njim.« Zbrani delegati so zaklicali padlim poslanecema »Slava!« Predlog beograjske uprave, da se ukinejo poverjenstva in se podredijo glavnemu beograjskemu odboru, se je na delegatskem zborovanju odklonil. Natančnejše poročilo bo sledilo.

* Prva žrtev Savinje v Celju. Čeprav je voda v Savinji zaradi trajne suše zelo plitka, vendar je zahtevala svojo, in sicer prvo žrtev. V petek ob pol 7. zvečer so se kopali v bližini drugega železniškega mosta štirje mesarski pomočniki. Alojzij Gorican, 26 letni pomočnik pri mesarju Rajherju v Celju, je zašel v globljo vodo ter je kljub temu, da je bil plavač, nenadoma izginil pod površino. Sele po daljšem iskanju so ga našli in izvezli na suho že mrtvega. Zadela ga je kap. Gorican je bil doma iz Prihove pri Konjicah, edini sin premožnih kmečkih staršev, miren, priden in vesten fant, priljubljen pri svojih tovariših kakor tudi pri mojstru.

* Velika suša v Celju in okolici. Ker že dolgo ni bilo izdatnega dežja, preti nevarnost, da bodo vsi poljski prideiki usahnil. Senožeti so popolnoma požgane. Sicer se je že parkrat obetal dež, vendar pa ga je bila deležna le daljna okolica. Tudi hmeljski nasadi v bližnji okolici zelo trpe zaradi suše.

Ali ste že pridobili vsaj enega novega naročnika za „Jutro“?

Iz Novega mesta

* Novomeški četrtolci na izletu v Splitu. Novomeški četrtolci so s pomočjo raznih mecenov, za kar jim bodi izrečena prisrčna zahvala, priredili teden dni trajajoči izlet na našo revijero. Ekskurzijo, čije cilje je bil Split, je vodil profesor g. Kovač. Izletniki, ki so se peljali do Splita po železnici, so do postaje Perkovič komaj čakali, da bi ugledali morje. Ko so ga »akali, se ga niso mogli nagledati, tako lepo je bilo v luninem svitu. V Splitu so si ogledali vse važnejše znamenitosti. Najbolj jih je zanimal stari del Splita, zgrajen v nekdanji »alaci« Dioklecijana. Mnogo pozornosti je vzbudila stolnica sv. Dujma, zgrajena na prostoru in iz materiala Dioklecijanove grobnice. Izletniki so obiskali tudi z. menitega arheologa dona Bulića, s k. jim pa, žal, ni bilo mogoče govoriti. Zato pa jih je skušal kar najbolj oškodovati za njihovo razočaranje Bulićev sluga Zilič. Tolmatil jim je napise vseh mogočih izkopanin z originalnimi pripombami, kakor je tale, ko je pokazal kamenit vrč: »tega vrča so stari pili vino, ki ga še ni pokvarila človeška zloba.« Le prekmalo je prišel čas odhoda. Izletniki so se odpravili domov s parnikom »Karadjordje«. Medpotoma so pristali v Šibeniku za celih 6 ur in si tudi tu ogledali razne zanimivosti. Ustavili so se še na Rabu in Crikvenici. Ko so izstopili na Sušaku, so obiskali tudi Trsat.

* S čolnom od Brežic do Novega mesta sta se pripeljala Bojan Santel, slikarjev sin in Polde Andree, profesorjev sin, oba iz Ljubljane. Iz Novega mesta sta se odpravljala z vlakom na naše Primorje. Pripominjamo, da sta oba mladeniča odpotovala iz Ljubljane s čolnom po Savi do Brežic.

* Trgovine v Novem mestu so odslej dalje odprte ob nedeljah in praznikih samo do 10. dopoldne.

* Klerikalna hujskarja. »Slovenec« dne 20. t. m. pravi, da bo vodil točno evidenco o uradnikih in uradnicah, ki so naročeni na »Jutro«. K temu pripominjamo, da si bomo prav dobro zapomnili tiste vrste ptičev, ki letajo danes tako visoko pod okriljem posvečenega pendreka, da si upajo prihajati z grožnjami.

* Ze zopet pošte razmere. Na našo ugotovitev glede neurejenih poštih razmer, po katerih prejemajo celo v mestu samem dnevno pošto in časopise šele opoldne, dočim prihaja vlak že ob 10. dopoldne, se je pošto upraviteljstvo v toliko zgnilo, da je dalo nabiti na vidnem mestu pojasnilo, ki ga je objavil »Slovenec« 20. t. m. Ali menimo upraviteljstvo, da bodo razmere s tem že urejene? Ponovno zahtevamo remeduro! — Več mešanov.

* Mestno kopaljšče na Loki zaznamuje letos rekorden obisk. Hvalevredno je, da je dalo županstvo kopaljšče znatno povečati. V nasprotnem primeru bi bila gneča še večja, kakor je. Ker se nekateri kopalci le preveč izpostavljajo nevarnostim,

se je bati, da bo prišlo do nesreče. Prav nič ne bi škodilo, če bi razne akrobacije prepovedali.

* Vinska trta v novomeškem okraju kaže tako dobro kot ne še kmalu v poslojnih letih. Vinogradniki računajo, da bodo letos dvakrat več pridelali kot druga leta.

Iz Trbovelj

* Ministrstvo notranjih del je izdalo na vse podrejene organe strogo odredbo glede nadzorovanja hazardistov. Varnostni organi so dobili naročilo, da morajo vsak slučaj takoj naznaniti sodišču. Posebno pozornost morajo posvečati igram v kavarnah, gostilnah ter drugih javnih lokalih. Nadzorovati morajo tudi igre na sejmih. Odredbo so razglasili pred cerkvijo.

* V Savo je skočila 17 letna V. K., hčerka upokojenega rudarja, ki je bila v službi neke v Beogradu. Pred kakimi 14 dnevi se je vrnila domov in je bila ves čas zelo otožna. Pred par dnevi je odšla z doma proti kolodvoru, kjer je s savaškega mostu skočila v vodo. — Opazili so jo železničarji, ki so jo z velikim trudom izvlekli nezavestno iz vode. Poklicali so rešilni voz in jo odpeljali v rudniško bolnico. Sedaj je že izven nevarnosti. Vzrok poskušene samomora je bila menda nesrečna ljubezen.

Iz Zagorja

* Za kruhom. V četrtke zvečer je zopet odšla večja skupina rudarjev v Rtajn (Srbija). Pri tamošnjem rudniku je zaposlenih že veliko slovenskih rudarjev, ki se vsi pohvalijo, da dobro zaslužijo.

* Volilec. Za današnje občinske volitve opozarjamo naše volilce, da se vrše od 8. ure zjutraj do 17. ure popoldan. Vsi volilci naj izvrše, in ako je le mogoče, že dopoldan svojo dolžnost. Te volitve naj za vselej pomejo z večnimi gerenti. Nasprotne stranke, ki vam samo objublajo razne nemogoče stvari, naredil pa v splošno korist občanov pa še niso ničesar. Posebno klerikalci, ki umetno zadržujejo gradnjo nove šole ves čas, odkar imajo svojega gerenta. Po zlobnosti gotovih oseb, ki so na perili proti g. K. tožbo, predno se je izvršila uradna revizija, so oškodovali občino za ogromno svoto. Vse gospodarsko in olepševalno delo, kar je izvrševanje, je delo rednih zastopnikov. Volilci, odločite se! Težka. Volite ako vam je na tem, da pride do rednega dela in občini ljudi, ki so s svojim delom pokazali dobrobit občine — in vzrite kroglico v prvo ali drugo skrinjico!

Z Jesenic

* Pogreb našega tragično preminulega somišljenika Leopolda Luznarja bo danes ob 17. v Kranju. Tem potom pozivamo vsa tukajšnja napredna javnost, da se pogreba v kar največjem številu udeležijo. Pokojniku blag spomin, prizadeti rodbini naše iskreno sožalje. — K. o. SDS Koroška Bela-Javornik

* »Jutro« se vedno bolj širi. Na Jesenicah smo v zadnjem času v svrhu razširjenja »Jutra« uvedli nedeljsko kolportažisto tudi po cestah in stanovanjih. Dne 16. t. m. pa je gospod župnik Anton Kastelic ustavil našega kolporterja 14 letnega dečka Otrina na cesti z besedami: »Nikar ne prodajaj »Jutra«. Zakaj delaš to? Kdo te je najel? Več, poštenost več velja kot pa 36 Jutrov, katere si danes prodal. Pusti to in hodi raje k spovedi.« Na vprašanje župnika, zakaj prodaja »Jutro«, je deček odgovoril, da rad zasluži kak dinar, da z njim pomaga materi. K temu pripominjamo mi sledeče: Zadnja leta je vladal na Jesenicah popoln politični mir in ni prišlo nikjer do strankarskih borb in tudi ne do časopisne polemike. V »Jutru« iz Jesenic so se objavljale vedno le zadeve strogo gospodarskega značaja v korist občine in občanov, predvsem pa delavcev. Imeli smo vedno dosti gradiva tudi iz klerikalnih kulis, čestokrat tudi razne pikantije, vendar miru na ljubo nismo nikdar objavljali. Mi smo smatrali g. župnika za objektivnega duhovnika, katerega smo cenili, sedaj pa vidimo, da so duhovniki z redkimi izjemami vsi enaki. Smatramo, da je gospod župnik najmanj poklican zato, da otvori na Jesenicah ravno on zopet hud strankarski boj. Vemo tudi, da je hud gospod župnik na »Jutro« radi karikature, katere je prošli teden izšla v »Jutru«. Mi ne moremo zato, ako resnica v oči bode. Na vsak način pa beseda o poštenju ne drži, saj menda ni ma zato monopol samo »Slovenec«, kateri se tudi kolportira po Jesenicah, a so uspehi prodaje zelo skromni. Na noben način pa nam gospod župnik ni storil s tem nobene škode, klerikalni stranki pa tudi ne dobička, kajti »Jutro« se bode prodajalo in širilo še naprej, mi naprednjaki bomo storili vse, da se število naročnikov zviša in nam bo to tudi spono uspelo, saj je »Jutro« najboljši in najbolj razširjen list v Sloveniji, s katerim se ubogi »Slovenec« ni primerjati ne more.

Naši onstran granic

* Vzročni semenj na Reki se odprli 11. avgusta t. l. Laški listi trdijo, da bo udeležba sijajna. Posebno izdatna bo laška kovinska in mehanična izložba. Mnogo svojih produktov pripeljejo na Reko tudi Madžari, Rumuni in Spanci. Semeni je namenjen v prvi vrsti Balkanu, zlasti Jugoslaviji, ki bi morala po fašističnem mnenju poslati na Reko vse svoje najboljšje trgovce, tvorničarje in podjetnike, da si ogledajo in redno dobavljajo laško robo. Rečani so prvotno mislili, da bo vsakoletna izložba služila pričetku in razvoju industrije in trgovine na njihovih tleh, pa so se kruto varali. Semeni je le razpečevališče blaga iz starih provinc. Reka ne pride nič v poštev.

* Učitelj, ki o bili odpušteni zaradi neznanja italijanske, dobijo po novem odloku odkodnino, ako imajo najmanj eno leto službe, pokojnino pa, ako so dosegli 15 let službe. Kdor ima 25 let službe, dobi pokojnino najmanj 2500 lir.

* V primorskih ladjedelnih se bo gradila po naročilu rimske vlade velika oklopna ladja 10.000 ton in dva velika stroja za neko krizarko. V ladjedelnici v Trzinu se gradijo štiri podmornice.

* S Koroškega. Sprejemni izpit na celovškem učiteljskem je delalo letos 150 dijakov. Sprejeti pa so jih mogli samo 30. V poštev so prihajali predvsem oni, ki so že lani napravili izpit. In teh je bilo 31. Slovenskega učiteljskega naraščaja ni. Landbundovci v Vovbrah vodi Zepej Glančnik, ki je dal na pokopališču pri Sv. Stefanu z groba svojega očeta odstraniti slovenski napis. Grob renegat, ki blati spomin na svojo očeta. Odpadnike na Tu

rojskem obsojajo Nemci in se zgražajo nad njimi, drugod pa pospešujejo in proslavljajo odpadništvo. — Vodstvo slovenske stranke je protestovalo pri deželni vladi proti zbirkan za Schulverein in Südmarch in ljudskih šolah. Odgovor, ki je prišel precej pozno, pravi, da je bila dovoljena zbirka na šolah z nemškimi učnim jezikom z vsa rečnim naročilom, da se mora opustiti vsaka sila. Seveda je bilo nasilje med Slovenci povsod veliko!

* Kako potvarjajo primke v Istri. — Oblasti imajo v rokah sezname primkov posameznih občin in jih po svoji volji pretvarjajo v italijansko obliko. Na primer: Miklavčič Nicolacci, Mikuletič Nicoletti, Mohorič Mocco, Mrakovčič Marocci, Naglič Nalli, Nemec Nemi, Oblak Oblatti, Pirc Pizzi, Podgornik Pocerini, Poldrugovac Polđugo, Potokar Pottari, Potočnik Pottoni, Prelec Prelezzi itd.

Slovenski mali kmet brez zaščite!

Zadnja trgovinska pogajanja z avstrijsko republiko so izredno jasno pokazala na dva različna gospodarska območja v poljedelstvu Jugoslavije, ki imata navidezno enake interese, ki pa se na znotraj skušata drug drugega izključevati. Tudi v tem pogledu se ponavlja slika, ki nam jo kaže naš notranji politični boj, ki jo kažejo pogledi na kulturo, socialne prilike in občo miselnost v tej državi. V tem notranjem gospodarskem nasprotovanju more sicer politična moč pomagati tej ali drugi interesni sferi, končno odločilna pa le ni. Zakaj tu so v igri globlji gospodarski, geografski, socialno-politični in klimatični vzroki, ki prihajajo v poštev. — Eno teh gospodarskih območij se razteza preko vse Slovenije in Hrvaške, povsod tam, kjer temelji poljedelska produkcija na »sistemu preobljudenih malih kmetij in baji. Pri zadnjih trgovinskih pogajanjih z avstrijsko republiko je bilo to ravnomar omenjeno gospodarsko območje najbolj tepeno, naš mali slovenski poljedelski revež je bil pritisnjen še bolj ob tla, medtem ko so bogati agrarji na jugu Jugoslavije prav dobro odrezali.

Sosednja Avstrija si zelo prizadeva dvigniti svoje lastno poljedelstvo, prav tako kakor češkoslovaška republika, da zmanjša potrebo svojega uvoza. V Avstriji prevladujejo tako zvane alpske kmetije, ki zelo nalikujejo slovenskim poljedelcem po načinu svojega gospodarstva, po legi in sestavi posameznih posestev, po svojih potrebah, po klimi in po odpradini možnosti produktov. Interesi teh poljedelskih producentov so trčili najprej ob interese sebi enakih in podobnih poljedelcev pri nas, da se ubranijo v lastni deželi njihove konkurence.

Avstrijski agrarji sedaj hvalijo svoja poljedelskega ministra Thalerja, ker je rešil svoje hribovske kmete jugoslovenske konkurence pri uvozu goveje živine. Za uvoz naše goveje živine do 500 kg teže je dosegel carinski tarif 10 zlatih kron. Jugoslavija je uvožila v Avstrijo v drugem polletju 1926. do 24.214 goved, v drugem polletju 1927. pa že 42.188. Povišanje te uvozne carine napram Jugoslaviji bo sedanji naš eksport goveje živine, ki je bila pretežno doma iz slovenskih in hrvaških krajev, znatno zmanjšal. Posledica tega bo, da bo slovenski in hrvaški živinorejec zopet izgubil dobrega in solidnega kupca in da se bodo prihodki iz te panoge našega poljedelstva znatno zmanjšali.

Se hujši bo udarec pri prašičereji. Avstrijski so dosegli, da se je zvišala njihova uvozna carina na prašiče od 40 do 110 kg, torej na tako zvane »peršutarje«. Odslej bodo zahtevali Avstrijski od teh naših prašičev 18 zlatih kron za vsakih 100 kg. Zlasti v Sloveniji, pa tudi na Hrvaškem, so dohodki prašičereje najbolj običajni na malih kmetijah in baltarijah. Ti dohodki služijo v letnem proračunu našega poljedelca za nakup obleke, čevljev, plačevanja davkov itd. Tudi ta dohodek je sedaj ogrožen, kajti avstrijski kupec je bil dober in soliden plačnik. Že sedaj opozarjajo avstrijski listi na potrebo strogega postopanja od strani njihovih veterinarskih organov, da se ne bo zlorabil njihov tarif št. 96, pozicija 1, ki govori o zaklanih in očiščenih prašičih, za katere znaša avstrijska uvozna carina pri teži nad 90 kilogramov samo 3 zlate krone za 100 kg. Iz tega sledi, da bodo južne dežele, predvsem Srbija, lahko izvažale svoje »špeharje« v Avstrijo kot doslej, medtem, ko naš mali poljedelec svojih »peršutarjev« ne bo lahko spravil v denar. Že sedaj nam je govorila statistika, da je naša prašičereja napram predvojni dobi padla za preko 40 odst.; jesenski carinski tarif z Avstrijo pa ji je prizadejal nov in težak udarec.

Nadalje je novi carinski tarif z Avstrijo pogibeljen tudi za naše konjereje. Izvoz konj in žrebet v Avstrijo bo odslej sploh nemogoč, kajti carinski tarif se je zvišal kar na 130, oziroma 75 zlatih kron. Zlasti naši Prekmurci bodo silno oškodovani.

Nasprotno pa so se dosegle tudi nekatere olajšave ter se je avstrijska uvozna carina znižala ali pa celo sploh odpravila tako n. pr. na razno sadje (slive!) in nekatere zelenjave.

Tako imamo v Jugoslaviji dve vrsti poljedelcev kakor imamo dve vrsti državljanov. To žrtvovanje slovenskih in hrvaških poljedelcev pri državnih trgovinskih pogajanjih v korist južnih veleagrarcev, se je izvršilo, ko je bila na vladi »tudi agrarna« SLS. To omenjam samo mimogrede, da ne bo kdaj pozneje nepotrebnega prerakanja.

Iz življenja in sveta

Ameriški prezident na počitnicah

Calvin Coolidge letos zadnjič na dopustu. - V njegovem spremstvu je cela vrsta detektivov

Ameriški drž. predsednik Coolidge je zapustil Washington s spremstvom 88 ljudi, 14 detektivov in 5 psov. Odhod se je zakasnil za nekaj časa. Gospa Coolidgeova je bila nekaj bolna. Baš ko so hoteli oditi, je prišel v Washington neki mehiški rekordni letalec in naravno, da ga je moral predsednik sprejeti. Toda Bela hiša je bila že prazna, nje jedilna shramba tudi, z veliko težavo so se domenili nazadnje, da so ga pogostili v palači Panameriške unije.

Kraj, ki si ga je vrhovni funkcionar Zedinjenih držav letos izbral za odmor, se imenuje Brule, leži v Wisconsinu in šteje 26 borih hišic, večinoma ribiških, pa 200 duš. Toda tam v bližini, v sredini neke reke na otoku, leži prekrasno posestvo, last ameriškega finančnika, ki misli to posestvo prodati. Ponudil ga je za letos Coolidgeu za letovišče, morda s postransko mislijo, da bo pozneje ceno posestva dvignil nekoliko višje. Na tem otoku bosta torej stanovala državni predsednik in njegova žena, sredi največjega komforta, v 8 spalnicah s 4 kopalnicami. Lovila

bosta lahko ribe, ki jih je na tisoče; tudi za lov na divjačino je dobro prekrbljeno. Jedilnica leži na bregu reke in pride do nje po krasnem mostu, ki se boči med otokom in kopnim. V hiši bo 14 služabnikov — ostalo spremstvo pa se bo moralo nastaniti v novinarji vred po Bruleju. Ko se je raznesla med prebivalci tega kraja vest o prihodu visokega gosta, so Brulečani kar poskočili od veselja. In z njimi vred so poskočile še višje cene njihovih borih stanovanj. Vsaka in še najbolj bedna koča je tam danes v najemu za ceno najdražjih hotelov, a tista edina gostilna, ki je v vasici, se imenuje že danes »Grand Cafe«. Brule je postal nekakšen romarski kraj, kamor prihaja vsak dan na stotine radovednežev, ki upajo, da bodo videli državnega prezidenta iz oči v oči in se z njim morda tudi pomenili — kakor da bi revež na oddihu ne imel drugega posla, razen da bi se ukvarjal z radovednimi postopači. K sreči mu stoji na razpolago 60 infanteristov, ki bodo skrbeli, da mu nihče ne pride preblizu.

Nevarnosti pasjih dni

Čuvajmo se vročinskih samomorov! — Solnčna kap in solnčarica. — Škodljivost solnca za deco. — Opekline posledice čezmerne zagorelosti. — Kako lečimo bolnike, ki jih je okvarilo solnce

Kdor zasleduje kolikor toliko natančneje časniška poročila o škodi, ki jo povzroča vročina, bo opazil na prvi pogled, da zahteva poletje med moškimi spolom več žrtev nego med ženskimi. In temu ni vzrok samo to, da so moški po svojem delu bolj izpostavljeni zvišanim temperaturam poletnih dni, temveč je krivo v veliki meri tudi brezsmiselno oblačenje, ki ga prakticira moški svet. Malokdo se zaveda čisto jasno, da skrbí že narava sama za primerno prilagoditev organizma zunanjim temperaturam. Dokaz za to dejstvo je n. pr. v hitrejšem dihanju, znojenju, nevolji proti vsakemu težjemu fizičnemu delu, ki se nas polasča v vročih dneh in ki stremi samo za tem, da bi obdržalo organizem stalno segret, oziroma ohlajen na normalno notranjo temperaturo. Neprimerna obleka pa se protivi temu avtomatskemu

reguliranju notranje temperature, ker nabira in ohranja okoli telesa povišano zunanjo temperaturo, ne dovoljuje primerne prezračitve telesa in ne odvajja prevelike toplote. Obleka, kakršno nosijo moški dandanes še v večini primerov, je najboljša pomočnica solnčni kapi.

Istotako nam pomore do nje vsako zadržanje v neprezračeni, vročih in vlažnih prostorih ali pa tudi na prostem, če so sicer okoliščine enake, posebno tedaj, če je zbrana na enem mestu večja množica ljudi. Solnčna kap je v glavnem sama posledica slabega prezračitve; a najraje se bo pojavila tedaj, če je zrak vlažen in je tako še manj sposoben, da bi odvajal izpuhtnine in vlago segretega telesa. V so- parnih dneh, ko ni bogve koliko solnca, napada ljudi bolj pogostoma nego

v svetlih, suhih dneh. Alkohol jo pospešuje!

Solnčarico

radi zamenjajo s solnčno kapjo, a je povsem drugačen pojav, s popolnoma drugačnimi vzroki. Nastaja zaradi direktnega žarenja solnčne toplote na glavo in učinkuje na možgane. Tisti, ki imajo utrjeno glavo, n. pr. če so navajeni hoditi brez pokrivala, postanejo redkokdaj njene žrtve. A to ne pomeni, da greš lahko brez škode v največje solnce brez pokrivala, če hodiš drugače vedno z njim. Treba se je najprvo odvaditi in šele potem ti solnce ne bo razoglavlenu nič škodilo. Lahko klo- buk, ki omogoča zraku dostop do kože, ali slammik je poleti vedno umesten. Dostikrat opazuje brezskrbne matere, ki puščajo dojenčke ležati na hudem solncu. To je napaka, ki se lahko konča vsak hip s solnčarico. Tem materam je treba dopovedati, da morajo majhni otroci ležati v senčnih krajih.

Solnčne opekline

Malokdo se ne postavlja v poletnih mesecih s svojo bolj ali manj rjavo kožo, češ: glejte me, kako malo se bojim solnca. Dokler je koža samo rjava, ni govora o zlu — nasprotno! A pretežni del poletnih Malajcev in črncev si je z nesmiselnim izpostavljanjem svojega telesa blagodejnemu vplivu solnca nakopal poleg zagorelosti tudi pravcate opekline 2. stopnje, mrzlico in bolečine. Tudi solnčno kopol je treba jemati previdno in postopoma, začetkoma komaj po nekaj minut na dan in šele polagoma več. Pravilna solnčna kopol ne povzroči nikdar luščenja kože. Posebno pa se je treba paziti solnčne svetlobe v hribih, med snegom in ledom, kjer ima solnce zaradi svoje količine ultravijoličnih žarkov neprimerno večjo moč nego v nižinah. Zagorevanje kože je namreč v prvi vrsti svetlobni učinek solnčnih žarkov, oziroma kratkih svetlobnih valov.

Prva pomoč za solnčno kap in solnčarico

je v obeh primerih ista in velja seveda do prihoda zdravnika, ki ga je treba poklicati takoj. Napadenec začuti najprvo strašno žejo, izmučenost in udje mu postanejo težki. To so prva znamenja, ki jim sledi omedlevica in težave pri dihanju. Telesna toplota se zviša nanaglo do 40 stopinj, dihanje je naglo, utripanje žile se pospeši. Če pride do popolne nezvesti in do zastajajočega diha, tedaj je človek po navadi izgubljen. Že pri prvih znamenjih ga je treba hitro prenesti na hladnejši, senčnat prostor, kjer naj se mu sleče vse, kar mu ovira oddajo notranje toplote in dihanje: nato mu je treba dajati mrzle obkladke in ga polivati, dokler ne pride zdravnik. Do zdravnikovega prihoda mu je treba pomagati z umetnim dihanjem v slučaju, da mu diha zastaja. Toliko za prvo silo. A kdor ve, za kaj gre prav za prav pri solnčni kapi in solnčarici, se bo znal sam paziti, da ne zaide nikoli v tako nevarnost.

Rijser Larsen,

norveški letalec in Amundsenov tovariš, ki ne verjame, da je Amundsen podlegel v boju z elementi na severu in še vedno upa v njegovo rešitev.

Konferenca proti raku v Londonu

Te dni bodo otvorili v Londonu mednarodno konferenco za pobijanje raka, ki jo je organizirala britska državna družba za raziskovanje te bolezni. Konferenca se udeležijo 120 delegatov iz 16 držav ter 300 angleških strokovnjakov. Poročilo, ki ga je izdala družba te dni, omenja, da ne pojde za kakšno novo odkritje, pač pa bo razpravljala konferenca o lepih uspehih, ki jih je dosegla znanost na tem polju v zadnjem času, posebno s poskusi na živalih. Profesor dr. Lumsden je n. pr. presadil kani raka na glodavce in je nastale oteklina odstranjeval s pomočjo cepljenja in skoraj vedno s popolnim uspehom. Dognal je nadalje, da so postale po njegovi metodi ozdravljene živali imunizirane proti nadaljnjim obolenjem. Poročilo povdarja nato velike uspehe, ki so jih dosegli zdravniki s pomočjo Röntgenovih in radijskih žarkov. K novejšim uspehom je mnogo pripomogel film, ki je omogočil študij bolezenskega razvoja in reakcije na različne substance. Bolezen nastaja veliko manj po indirektni poti, nego so domnevali do danes. Domneva, da nastaja tudi radi kajenja cigaret, se eksperimentalno ni potrdila.

Čitajte jutri

„Ponedeljek“!

Ladja „Hobby“

Izgrala pri reševalnih akcijah v ledenem morju veliko vlogo, zlasti v iskanju Malmgreenove skupine, v čimer pa jo je prehitel »Krasin«. Zdi se, da se bo udeležila sedaj še iskanja Allessandrinih in Amundsenov skupine.

Za Amundsena jim ni nič!

56. rojstni dan izginulega raziskovalca. — Nesramno italijansko obrekovanje

Javili smo že, da so Francozi reorganizirali iskanje »Lathama« v bližini Spitzbergov. Italija je odpoklicala vse, ki so sodelovali pri Nobilevi ekspediciji; general in njegovo spremstvo pojdejo v kratkem domov. »Città di Milano« ostane še nekaj časa na severu za slučaj, da bi Francozi ali Rusi rešili še kakšnega Italijana.

Francoški reševalni ekspediciji poveljuje admiral Herr na križarki »Strasbourg«. Križarke podpira še več drugih ladij. Vsaka raziskuje določeno cono.

Švedska je odpoklicala svoje ladje in letala. Učila je dovolj razočaranja in zapravlila mnogo denarja. Mesto hvaležnosti je žela nehvaležnost. Saj je znano, da niso hoteli z ladje »Città di Milano« sporočiti Švedom niti pozicije ponesrečenca na ledu, ker je Mussolini hotel, da bi celo reševanje imelo italijanski značaj. Maddalena, ki je prejel stotisoč lir nagrade, ni mogel storiti ničesar za Nobila. Šele Sved Lundborg ga je pobral in odnesel med ljudi. In to kljub temu, da ni dobil pravega sporočila o poziciji. Italijani so švedskim letalcem nalasčali dala napačne podatke, misleč, da bodo s tem preprečili slavo tujega letalstva in da bodo vse lavorike pobrali njihovi ljudje. Zgodilo se je baš nasprotno.

Nobile in vse njegovo spremstvo je sedaj pod strogim nadzorstvom. Nihče ne sme dajati izjav, kako se je zgodila nesreča in v kakšnih razmerah je podeljeval Malmgreen. Ampak to, kar je svet dolej slišal, je že dovolj, da si lahko vsakdo napravi sliko, kako so postopali Italijani. Skandinavske države, ki jih prej niso poznale, si jih bodo gotovo dobro vtisnile v spomin in ne bodo izlepa pozabile njihovih »junaštev«.

Najnesramnejše pa je, kar sedaj uganja italijanski tisk z Amundsenom in Guilhaudom. Fašistični »Teve« si držne očitati Amundsenu napuh in hrepeneje po vsegačnosti. Posmehuje se mu, češ, zdaj pa si plačal te težnje s svojo glavo! Pomanjkanje sleherne notranje kulture je tisto, kar odvrača ljudi od fašističnega režima in tudi s tem roganjem si ni list zaslužil nič drugega nego prezir in zaničevanje vseh, ki tli v njih še iskrica človečnosti. Norveški listi so to početje fašističnega glasila primerno ožigosali pred vsem svetom.

Te dni je minil Amundsenov 56. rojstni dan. Ta prilika je dala Norvežanom še poseben novod, da so se spominjali svojega velikega in slavnega sina, ki je izročil svoje nemirno življenje in kremp-

lje severne sfinge. Vera sveta v tega moža pa je tako silna in prepričevalna, da ga bodo Rusi iskali še naprej. Gotovo ni, razen fašistov, na svetu nikogar, ki ne bi iskreno želel, da bi se Amundsen vrnil še enkrat med ljudi in tudi s tem izpričal svojo velikodušnost ter požrtvovalnost, ki ne pozna nobenega nasprotnika, če pride nadenj nesreča.

Čudni zakoni

Turški parlament je sprejel pred kratkim zakon, ki prepoveduje s strogi kaznimi uvoz računalnih strojev. — S tem zakonom so hoteli banke indirektno prisiliti, da bi zvišale število svojih nameštencev.

Turčija je imela že prej popravek s sličnim zakonom. Zadnji sultan je prepovedal uvoz pisalnih strojev — ker ne bi mogli izslediti zarotnikov s pomočjo pisave, če bi se posluževali strojne pisave.

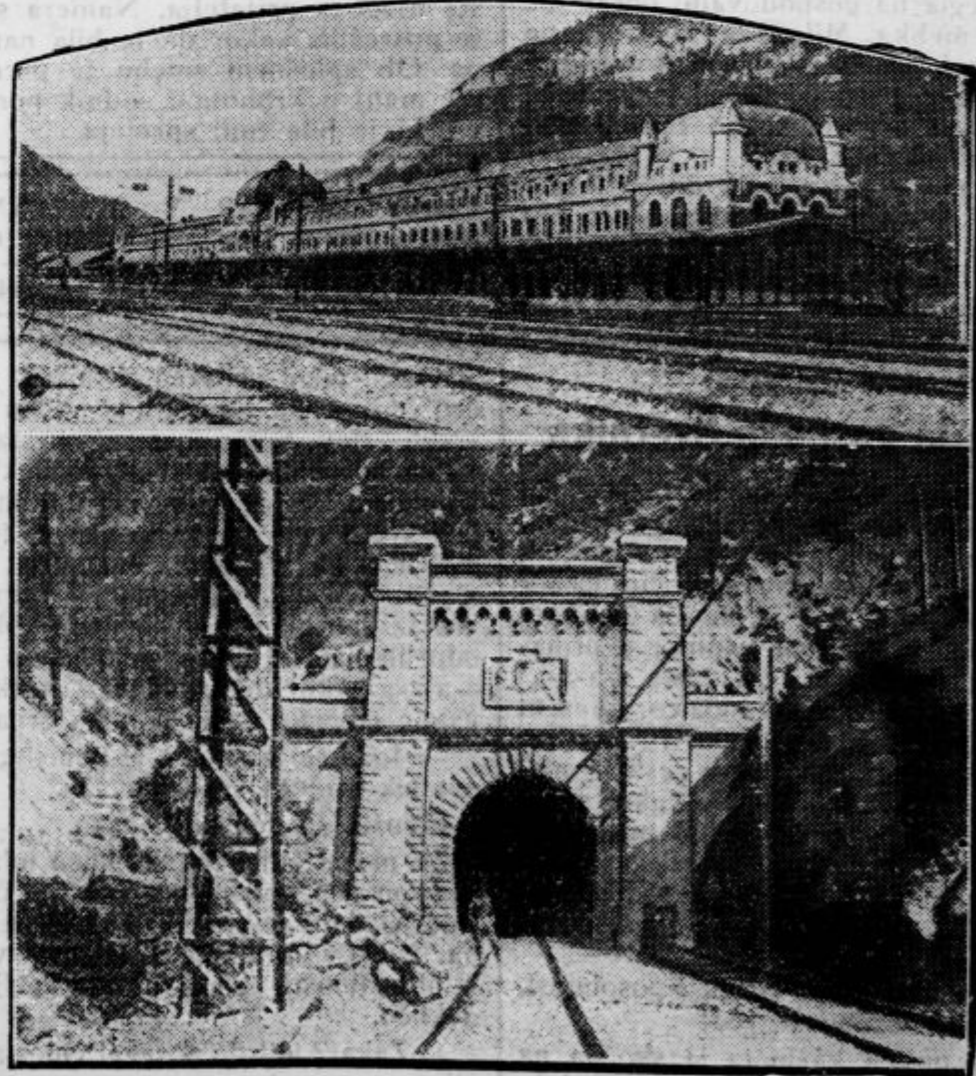
V Indiji je dovoljeno one, ki ne plačujejo davkov, prisiliti k temu s srednjeveškimi torturami, n. pr. s tem, da jim žgejo podplate.

Na Japonskem pomeni težak prestop proti svetosti parlamenta, če v njem zazehaš. Denarna kazen za ta greh je visoka. Nu, če bi pri nas kaznovali vse grehe, ki jih počenja na parlamentarnih tleh!

Posamezne države Zedinjene ameriške republike med seboj kar teknujejo, katera bo imela čim več čudaških para- grafov. V Pennsylvaniji te kaznujejo, če se spogleduješ z dekleti. V Arkansasu te ne kaznujejo, če kradeš kokoši. Ta vrsta tativne je priljubljena med številnim črnim delavstvom po plantažah. Ko so hoteli nekoč uvesti paragraf, ki bi kokoši varoval pred tatovi, ga je večina v parlamentu kar na hitro odklonila, češ, da bi morali potem zapreti vse črnce in plantaže bi ostale brez delavcev. V Kaliforniji so tudi ločene žene dolžne plačevati svojim bivšim možem alimente, če imajo ti manj imetja in dohodkov. V New Yorku morajo biti krstni listi opremljeni z otrokovim prstnim odtisom.

Na San Domingu je otrokom pod šestim letom vožnja na železnici prepovedana.

In da končamo z Evropo: Na Norveškem zdravnik strogo kaznujejo, če napiše recept z nerazločno pisavo.

Predor pod Pirenej

Ob navzočnosti francoskega državnega predsednika Doumerguea in španskega kralja Alfonza so otvorili 18. t. m. najkrajšo železniško zvezo med obema državama, čije glavni postaji sta na francoskih tleh v mestu Pauju, na španskih pa Saragossa. Proga vodi skozi osrednji del veličastnih Pirenejev. Med številnimi drugimi predori je posebne omembe vreden skoraj 8 km dolg predor pod Somportsko goro, čigar vhod na španskih tleh nam kaže spodnja slika. Zgoraj veličastna mednarodna postaja v Canfrancu na španski strani proge.

S silo in spretnostjo

1. Nemški atlet Heros prolizava rad sledečo točko: Na podbradku balansira 100 kg težak torpedo, ki ga nato s spretnim gibom ujame na tilnik. — 2. Drugi atlet stiska v zobeh dve dolgi železni palici, ki mu jih skuša cela vrsta gledalcev izviti. — 3. Znan atlet Breitbart, v vozečem avtu, vleče drug avto s pomočjo verige, ki jo drži z zobmi.

Italijani potujučejo tudi Albanijo!

Kaj je videl nemški univerzitetni profesor na albanskih tleh. — Tirana, italijanska kolonija. — Gospodarska penetracija. — Vojska ima italijanske instruktorje. — Prodajajo se italijanski izdelki. — Albanci nočejo Lahov, ti pa rinejo v deželo

Berlinski vsučiliški profesor Franc Babinger se je pravkar vrnil s potovanja po Albaniji in priobčuje svoje utise v listu »Deutsche Allgemeine Zeitung«. Zelo zanimivo in za nas Jugoslovane nedvomno važno poglavje poroča o italijanizacijskem delu, ki ga vrši v tej deželi Mussolinijev režim.

Avtor je že lansko jesen obiskal

Tirano

in pravi, da se je v teku enega leta znatno spremenila. Povsod je opaziti voljo, da bi se odzval mestu njegov prvotni orijentalistični značaj in da bi se Tirana poevropila. To je videti na novih stavbah, širokih cestah in v kavarnah, ki so zelo dobro obiskane in v katerih čuješ večno premešanje domače politike. Poleg albansčine ti udarja na uho vsepovsod italijanščina, tako da dobiš utis, da gre za

italijansko kolonijo.

Vsa važnejša podjetja in skoraj vsi javni lokali so v laških rokah. Gostilne, jedilnice, hoteli, kavarne imajo za lastnike italijanske priseljence in tudi strežno osebje je skoraj izključno italijansko. V veliki gostilni »Roma«, ki jo posejajo sami Italijani, visijo po stenah poleg slik Ahmeda Zoga Mussolinijeve slike. Pozdrav je tu »rimljanski«. Manjkajo tu samo še črno-srajčniki in karabinjeri. Vendar gre govorica, da pride v kratkem v deželo laško orožništvo, baje zato, da bi izvežalo domače orožništvo. Vojaštvo, ki stoji, kakor znano, pod komando laških častnikov, pa kaže, vsaj na zunaj, po svojem uniformiranju, laški značaj. Blago po skladiščih in trgovinah je z majhnimi izjemami laškega izvora, laški avtomobili, trgovci, inženjerji in zemljemerci potujejo po deželi, laški podjetniki stikajo za petrolejskimi vreli, ki jih je baje v državi mnogo. Še denar je podoben fašistovskemu denarju — izdelal ga je isti laški umetnik kakor italijanskega.

Tako je na zunaj. Če proučujemo razpoloženje v deželi, pa boš kmalu spoznal, da je ljudstvo Lahom zelo malo naklonjeno. Niže plasti se morda v svoji nezaved-

nosti ne brigajo preveč za to, kaj je faktični gospodar nad njihovim dejanjem i. nehanjem, pač pa čuješ zelo ostre kritike proti politiki domačih potentatov, ki odpirajo fašistovski invaziji vrata na stečaj, v krogu inteligence. Italijani skušajo to neprijazno razpoloženje proti sebi paralizirati z gojnjo proti Jugoslaviji, a niso zato sami nič na boljšem.

Prof. Babinger zaključuje članek z besedami, da odnese človek iz vsega, kar vidi in sliši v deželi, utis, da se bo nekega dne Evropa baš od tu vnela v novem požaru. Ni še mogoče presoditi, kako se bo albanska vlada znala ubraniti tujih vplivov, vsekakor pa se polasača ljudstva zlasti zunaj mest čim dalje večji odpor proti italijanski hegemoniji.

V zvezi s tem člankom bo mogoče zanimivo zvedeti, kaj pravi

Mussolini o ulogi Italije v Albaniji.

V pariškem listu »Candide« objavila svojo avtobiografijo in je baš v dneh Giolittijeve smrti spregovoril o napakah pokojnega državnika z ozirom na albansko deželo. Giolittija v privatnem življenju smatra rimski diktator za poštenega moža, v javnem življenju pa mu odreka vsak idealizem in mu pripisuje destruktivistično ulogo. Politiko je jemal kot nekakšno trgovsko zadevo, zato je bil Nittijev uspeh — močvirje. In to zlasti glede Albanije. Ta dežela je bila od vsekdar pod vplivom italijanske civilizacije. Od leta 1908. dalje je vzdrževala Italija v Valoni posebno zdravniško misijo, od l. 1914. pa celo svojo garnizijo. Italija je dajala albanskim mestom moderno lice, gradila je bolnišnice in sijajne ceste. Vse iskrene moderne albanskega življenja je vzgajala Italija. Toda Giolitti je vse to zapravil. Pod pritiskom tujih agentov in provokaterjev je pristal njegov pomočnik Sforza celo na to, da se je morala italijanska garnizija umakniti iz Valone. Šele s fašistovsko revolucijo je prišel v tem vprašanju preobrat, prišlo je do zmage idealizma nad defetizmom.

je označil Pavlo za bestijo. Franc pa je pomolil sodniku pismo pod nos, ki ga je bilo pripravilo do tistega krepkega naziva. Sodnik je pismo glasno prebral in je velel:

»Zelo čislani in visoko spoštovani gospod! Vaš moško energični nastop je napravil name najgloblji vtis. Dovolite, da vam rečem, da še nisem bila za nobenega moškega tako navdušena kakor za Vas. Odkar sem Vas prvič videla, sem vsa spremenjena: kri mi divja v žilah, čuti so mi divje razburkani, nič si ne želim bolj hrepeneče, nego da bi se Vaš strogi pogled spet obrnil name. Najrajši bi Vas obiskala kar takoj na Vašem stanovanju, a si še ne upam. Prosim Vas, sestani se s prvikrat na prostem. Predlagam vam, da bi me počakali jutri ob polnoči pri Muri, v bližini mosta. Da Vas spoznam sedite do vrata v vodi in si vtaknite rdeč koren v usta. Tako Vas upa dobiti Vaša hrepeneča Pavla.«

Krohot v sodni dvorani se še ni poлегel, ko se je dvignil med občinstvom neki mladenič in dal vsej stvari zadnjo pointo. Povedal je, da je pisec tega pisma on sam, pisal ga je pa zato, ker je skušal energični Franc tudi njegovi sestri imponirati na sličen način. Ker sam nima krepkih rok, da bi jih poskusil na Francu, si je izmislil, da bi ga na diplomatski način usmeril v roke obeh krepkih Pavlinih bratov, ki sta njegova prijatelja. Namera se mu je posrečila, kakor da je bila namazana. Ob splošnem smehu je predlagal nič manj nakrohotani sodnik poravnava, ki je bila tudi sprejeta.

Penzija »MIRAMAR« V DUBROVNIKU. tramv. postaja Bonifacio. Moderno urejen. lastna plaža. slovensko vodstvo. — Cena Din 85—95. — Zahtevalne prospekte.

Škandalna afera v nemških zdravniških krogih

Znani nemški medicinec dr. Emil Klein je izdal pred nekaj dnevi v Volgovu založbi v Lipskem knjigo »Das Naturheilverfahren« (Naravno zdravljenje), v kateri zavrača neke učenjarske metode v sodobni medicinski praksi in zahteva osnovanje stolic za naravno zdravljenje po vseh važnejših nemških univerzah. Knjiga je vzbudila nasprotovanje nekih Kleinovih kolegov, ki so pritisnili na založnika in dosegli, da je delo umaknil že po dveh dneh iz prodaje. Po vseh velikih nemških časnikih se vrši sedaj ostra polemika proti Kleinovi knjigi ali proti čudnemu postopanju njenih nasprotnikov.

Čangtsolin straši prazno-verne Kitajce

Okoli Šangaja je divjalo strahovito neurje, ki je v sami luki potopilo 4 velike parnike in kakšnih 100 džunk. Mnoge zgradbe so se zrušile. Prazno-verno ljudstvo meni, da je vihar povzročil Čangtsolinov duh in moli po cele dneve v svetiliščih, da bi pokojnika pomirilo.

Uspehi brnske kulturne razstave

Iz Brna poročajo, da poseti tamošnje razstavo sodobne kulture vsak dan povprečno 40.000 oseb. Že zadnje nedeljo so presegli milijon obiskovalcev, ki prihajajo posamez ali v skupinah, posebno šolsko — poučnih, iz vseh delov sveta. Posebno zanimanje kažejo za razstavo obrtne šole in obrtni krogi sploh.

Učinki slabih filmov

Lvovska policija je prejela dva nevarna povelja roparja, ki sta v zadnjem času izvršila 22 napadov s pomejnim samokresom na pasante, ki so jima seveda raje izročili denar in vse dragocenosti nego življenja. Ta dva tipa sta srednješolca petnajstih, šestnajstih let. Na roparski posel sta prišla z gledanjem slabih detektivskih in pustolovskih filmov, denar pa sta porabila večinoma zopet za kino.

Pred podpisom protivojnega pakta

Za Francijo je sedaj tudi Velika Britanija izjavila svojo pripravljenost, da podpiše protivojni pakt v novi redakciji, ki jo je washingtonski državni tajnik za zunanje zadeve Kellog predložil 23. junija zainteresiranim državam. Kot znano, je Amerika povabila k podpisu prvotno samo vse velesile brez Rusije, pozneje se je obrnila tudi na britanske dominije in navsezadnje še na Poljsko, Češkoslovaško in Belgijo, ki so podpisale locarnske pogodbe. Doslej so skoro vse pozvane vlade odgovorile ugodno in tako je pričakovati, da bo v kratkem podpisan dokument, ki je navzlic raznim nedostatom eden izmed najvažnejših ne samo v povojni dobi, marveč v zgodovini človeštva sploh.

Nova redakcija pakta se ne razlikuje mnogo od one, ki jo je Kellog predlagal že 13. aprila. Toda pojasnila, ki jih je priključil v posebni noti, so dovolj jasna in zadovoljiva, da je sedaj pakt sprejemljiv tudi za one države, ki so izrazile prejšnje pomisleke.

Kellog je v bistvu ustregel vsem zahtevam, ki jih je stavila vlada francoske republike. V svoji noti naglašal predvsem, da ima vsaka država popolno pravico do samoobrambe, če je napadena, in da ima samo ona pravico odločati o potrebi obrambne vojne. Ta pravica do samoobrambe se mu zdi tako sama po sebi umevna, da je nepotrežno omenjati jo v pogodbah.

Prav tako ugotavlja ameriški državni tajnik, da novi pakt ni v neskladu z določili pakta Društva narodov in da celo ojačuje obveznosti, sprejete v Locarnu. Da dokaže to svoje stališče, je poslal povabilo k pristopu tudi vsem podpisnicam locarnskih pogodb.

Nadalje je Kellog povdaril, da je po-

vsem logično, da dobe vse države, ki so protivojni pakt podpisale, popolnoma proste roke proti onim, ki bi pakt kršili. Kellog ustreza Franciji tudi v zahtevi, da morajo ostati v veljavi »nevtalitetne« pogodbe, ki vežejo Francijo z drugimi državami. Misli se očividno predvsem na prijateljske pakte z Jugoslavijo, Češkoslovaško, Poljsko in Rumunijo. Državni tajnik pravi izrecno, da je prepričan, da bodo te države tudi pristopile k paktu proti vojni. V tem primeru — tako nadaljuje — »ne bo smela nobena izmed podpisnic pakta napasti nevtaliziranih držav, ne da bi kršila pogodbo in s tem avtomatično opustila Francijo in druge sile vseh iz protivojne pogodbe izhajajočih obveznosti napram državi, ki bi kršila pogodbo. V primeru, da bi bile nevtalizirane države napadene od države, ki ni udeležena pri pogodbi proti vojni, je samo po sebi umevno, da ta pogodba ne bi prišla v poštev in bi imela Francija prav tako svobodno akcijo, kot če ne bi podpisala protivojnega pakta.« To pojasnilo je zadostno, da more Kellogov pakt brez nadaljnega podpisati ne le Francija, marveč tudi vse države Male antante.

Kellog pa ni popolnoma ugodil francoski zahtevi, da bi pakt stopil v veljavo šele potem, ko bi ga podpisale vse države ali pa vsaj vse one sile, ki so sposobne voditi vojne, oziroma radi katerih utegne priti do vojne. Pakt bo stopil v veljavo takoli, ko ga podpiše 15 držav in dominijonov, ki so prejele Kellogovo zadnjo noto. Sicer omenja ameriški državni tajnik na nekem mestu te note, da bi »njegova vlada bila pripravljena sprejeti med prvotne podpisnike tudi pogodbenice nevtalitetnih paktov, ki jih omenja francoska vlada« — to sta v prvi vrsti Jugoslavija in Rumunija — takoli nato pa pravi, da »bodo interesi teh držav popolnoma ohranjeni, če pristopijo k že sklenjeni pogodbi.«

Čeprav se na ta način v formi daje prednost nekaterim državam pred drugimi, vendar ni v tej neprijetni gesti za ponos in samoljublje držav, ki niso manj pomembne od nekaterih prvopodpisanih, nikake dejanske nevarnosti. Osnutek pakta pravi povsem nedvomno: »Ta pogodba ostane, ko stoji v veljavo, tako dolgo, kot bo potrebno, odprta pristopu vseh sil sveta.« In takoli nato se povdarja, da »postane pogodba pravomočna med silo, ki je pristopila, in prejšnjimi pogodbenicami.« Potem kakem ne more nihče ovirati n. pr. naše države, da ne bi podpisala protivojnega pakta, ko ga podpiše prvih 15 sil.

Protivojni pakt, ki bo v bližnji bodočnosti stopil v veljavo, je za Jugoslavijo docela sprejemljiv, četudi ni idealen. Gotovo pa je velik napredek v mirovnem stremeljenju. Seveda bo imel polno silo šele tedaj, ko ga podpišeta Rusija in Kitajska, ki nista bili nobeden. Čeprav brez nju ni svetovnega mira, kaj pa storita ti sili, je danes še zavito v temo.

Ureditev tangerske zadeve

Dolgo je vprašanje, kak statut naj ima Tanger, kdo in kako naj ga upravlja, razburjalo javno mnenje v nekaterih evropskih državah. Morda je gornejši izraz premočan, zakaj razburjal se nad tem vprašanjem pač ni nihče, najmanj pa tako imenovano javno mnenje. Komaj bi se moglo to trditi o nekaterih diplomatih, pa še o tem le v zelo skróčenem obsegu. Zakaj šlo je pri tangerskem problemu v prvi vrsti za prestiž, šele v drugi vrsti za stvarne interese. Vendar pa se bo splošno smatralo za olajšanje, da se ta zadeva spravi z dnevnega reda.

Tanger predstavlja razmeroma majhno pristaniško mesto z majhnim arealom okolice, ki mu pripada. Njegov pomen tedaj ni v teritoriju samem, marveč v legi, v postojanki, ki jo tvori. In iz tega izhaja kompliciranost pri urejanju tangerskega statuta.

Tanger spada k Maroku. Maroko pa ima sedaj nad seboj protektorat francoske države in je tedaj v neki obliki francoska kolonija. Spričo tega se je

glasila francoska teza, da mora Tanger postati del francoskega kolonialnega ozemlja in da spada v kompetenco maroškega sultana, francoskega varovanca, s čimer bi šlo samo še za ureditev tangerske sprave. Francoskim težnjam se Španija kot najbližji sosed prvotno ni upirala, saj si je v pogodbi s Francijo izgovorila kos severnega maroškega teritorija. Toda nasproti se je postavila Anglija, ki ni želela v Tangerju nobene velesile in izključni posesti, boje se, da bi se s tem paraliziral pomen bližnjega Gibraltarja, zato so v Londonu želeli za Tanger ali gospostvo slabotne nevtalitetne sile ali pa mednarodno upravo. Na ta način je ostal Tanger izločen iz Maroka, kar odgovarja sicer historični vlogi mesta, ki je bilo že v posesti Arabcev, Spancev, Portugalcev, Angležev, Holandcev itd. Dobil je mednarodno upravo, ki se je nazadnje izoblikovala v obliki kondominija treh najbolj zainteresiranih držav, Francije, Španije in Anglije. V ta namen se je izdelal po izločitvi Nemčije (v decembru 1923.) poseben statut, ki je bil delo francoske in angleške diplomacije, toda Španija in Italija ga nista hoteli priznati.

Najnovejši del tangerske afe je znan; Španija je hotela za vsako ceno povečanje svoje ingerence na upravo v Tangerju; osebno se je sklicevala na fakt, da se iz tega mednarodnega mesta tihotapi orožje v Rif, da se odtod organizira uporno gibanje v španskem Maroku, skratka da more Španija zadovoljiti le temeljito povečanje kontrole nad prometom iz Tangerja v notranjost pod španskim vodstvom. Pred dvema leti je Španija nastopila celo z zahtevo, da se ji Tanger popolnoma prepusti, kar pa so tako v Parizu kot v Londonu odločno odklonili.

Italija je zahtevala udeležbo na upravi v Tangeru iz prestižnih nagibov; v Rifu trdijo, da mora spadati Tanger, ki odpira vhod v Sredozemsko morje, v kompetenco tudi izrazito mediteranske sile, kakor je Italija in je na tej zahtevi vztrajala trdovratno. Gotovo s svojo zahtevo ne bi mogla uspeti, da se ni naslonila na Španijo, kar je Franciji otežilo položaj. Zato so se v Parizu odločili za kompromisno pot ter sklenili obe strani zadovoljujoč dogovor najprej s Španijo v marcu letošnjega leta, nato pa še z Italijo v juniju. Francija je ugodila španski želji po povečanju kompetence v upravi luke ter mesta, osebno v kontroli glede tihotapstva ter organizaciji varnostne službe, Italiji pa se je napolned dovolilo sodelovanje v tangerski coni, s čimer se je izpolnilo davna rimska želja. Anglija je dala na francoske dogovore svoj pristanek, to tem lažje, ker je Chamberlain sam pred dvema leti predlagal smernice sedanji sporazumov, in pa ker so v Londonu na podrobnostih tangerskega statuta pač manj zainteresirani.

Tako bo imel Tanger kmalu v upravi kondominij štirih držav in iz repertoarja diplomatskih konferenc bo izginila zadeva, ki je brez potrebe obračala nase pozornost.

Oxfordske hlače

»Gospodična, izgubil sem svoje srce!«
»Nič čudnega, prostora je bilo dovolj, da se je moglo izmuzniti!«

Jos. Aleksander Galuszka:

Pohvala gospoda Svetnika

Zgodilo se je tako nenadno. Niti pet minut ni trajalo. Sel sem zvečer domov. Iz svoje zamišljenosti me je vzdramil nemir na cestnem ovinku ob Grand hotelu. V prečni ulici se je zbirala množica. Iz množice na cestnem hodniku je prihajal šibek, tožek klic: zategnjen a-a-a! Jedva sem pregledal množico, že sem slišal signal rešilnega avta. Privozil je na suhem asfaltu po glavni cesti — njegova pnevmatika je šumela kakor svila.

— Vidite, so že tu! je govoril nizek glas.

Ozrl sem se v stran; gospod mestni svetnik. Njegovo široko obličje je odsevalo v zadovoljnosti.

— Saj sem takoj rekel. Sposobnost, predvsem sposobnost, red!

Rdeča pušica kašipota je skočila na levo. Sijajni avto z modrimi črtami in križem je zavil v stransko ulico ter se mehko zaril v množico.

Bolestni a-a-a-a je tožil še vedno. Gospod svetnik in njegov spremljevalec sta se mogla na lastne oči prepričati o sposobnosti reševalnega društva.

Na zadnji avtomobilovi steni so se odprla vrata. Iz snežnebele notranjosti je skočil mlad prijazen zdravnik z modro čepico. Od zidu Grand hotela so že vodili žrtev. Sofer in stražnik sta podpirala, ali bolje nesla mlado deklico v siromašni, na prsih pretrgani bluzi. V luči svetlih kavarinskih oken se je med množico za trenutek zasvetila njena glava, bolesto nagnjena in razrvanih las. Iz zaprtih oči so kapljale solze. Iz odprtih ust je dihal neprestano šibki a-a-a-a kakor tožba bolnega otroka. Od ustnic navzdol se je temnila črna črta.

— Joda se je napila, je poučil gospod svetnik svojega spremljevalca.

Položili so deklico v avto.

Za njo je stopil na stopnico mladenič v siromašni obleki in s sportno čepico. Pod pazduho je imel majhen hlebec kruha. Njegov obraz je okamenel v trdi kljubovalnosti, da se mora peljati z deklico.

— Zakaj? je trdo posegel vmes zdravnik.

Mladenič je nekaj odgovoril in razlagal.

Potislili so ga v stran. Vrata avtomobila so se spretno zaprla. Motor je zabnel glasneje.

Gospod svetnik je pri vhodu v kavarino pogledal na svojo zlato uro in zmagošlavno ugotovil:

— Vidite, saj sem vam takoj rekel, da vse to ne bo trajalo niti pet minut. Veste, pri nas vlada velik red!

Gospod svetnik! — Sedaj je pozno ponoči. Stanujem sam. — Po obstoječem redu bi morala sedaj vladati nemotena tišina. Toda tu kličejo stene neprestano monotoni bolestni: A-a-a-a! A-a-a-a!

Gospod svetnik!

Nikolaj Rajnov:

Mamra

«O Mamri nisi ničesar slišal? Daj, da ti pripovestim o Mamri.

O, Mamra, zveneči sem srebrnih ozvezdij! O, Mamra, strma pot preko snegov in ledov!

Sahib, če si dobro spoznal globino duše, tedaj si spoznal Mamro!

O, Mamra, grob pravilice, dejanj in narodov!

O Mamri nisi ničesar slišal? Pripovedovati ti hočem o Mamri.

Mamra je duh — Mamra je žena. Mamra je vroča sanja in magična zakletev.

Mamro imenujejo Druzi na Libanonu veliko puščavo, v kateri umirajo ljubeče dvojice, premamljene po vabljivih prividih...

Mamra je grob — Mamra je jok na grobu...

Tako je govoril stari gonjač velblodov, ki sem živel v njegovem šotoru. »Strašna je Mamra, sahib!«

«Kdo je Mamra?»

«Mamra je tista, ki vse pomete s poti. Zaradi Mamre sem izgubil, ko sem bil še mlad, tri sto velblodov: Mamra mi jih je vzela!»

«Ali je Mamra simun?»

«Ne, Mamra ni simun, Mamra je strašnejša od simuna!...»

In lepa Hanuka, njegova hči, ki je bila čula te besede, je vzela glinasti vrč z ramena in lasje, kakor smola črni, so ji nalič temnemu oblaku pali po ramah.

«Mamra mi je, ko sem bil mlad, izsesala kri iz žil: ko da sem mesečen, sem blodil okoli in nisem našel miru.»

«Ali je Mamra žročna bolezen?»

«Ne, sahib! Mamra ni žročna bolezen, strašnejša je Mamra od žročnega ognja.»

In Hanuka me je pogledala. V njenih očeh se je svetila zlatna medlana arabskega solca in je trepetal osvetni blisk beduinskega noža.

In jaz, nesrečni belec, sem drgetal

pred njenim pogledom — in vendar nisem imel moči, da bi bil gledal drugam...

«Mamra peha človeka v grehoto in ga žene v zla dejanja. Mamra daje moč, bodalo v roko in razbrzdava vihar» je v udih žene...

Mamra vodi človeka po potih, ki ga jih je sram — in človek zaničuje samega sebe, a nima moči, da bi se ustavil — in nepozno je, da bi krenil nazaj...

«Razumem: Mamra je blaznost!»

«Ne, ni blaznost, sahib! Strašnejša je od nje. Mamra je opasnejša od duha, ki blodi. Izenadna navali na nas...»

Hanuka je stala še vedno tam kakor preje.

Jezni blisk njenih oči je zatemnil sijaj njene demantne ogrlice.

Gledal sem jo kakor otrpel — v željezen kip izpremenjen...

«Mamra je...»

In starec je pripovedoval, a jaz nisem čul ničesar več.

Gledal sem Hanuki v oči — in sem videl svojo pogubo — in tedajci sem vedel — kdo je Mamra...

• Peščeni vihar v puščavi.

Odgovor „Slovincu“ iz Laškega

Prijatelj iz klerikalnega tabora so pričeli zadnje dni pisariti v moj »album«, ki bo kmalu poln dišečih cvetov. Če bi se pri tem izmislili nevalni anonimnosti, bi zatajili svoj značaj. Da pa te cvetke niso poglajale na domačih travnikih, marveč so hčerke toplejšega juga, kaže šilistika in gramatika teh dopisov v »Slovincu«. Osobito se odlikuje v tem oziru dopis v št. 162 na katerega moram odgovoriti ne toliko zaradi sebe, kakor zaradi javnosti.

Hude grožnje so nakopičene v njem, ki sličejo pretnjam Puniše Račiča, in prav nič bi se ne čudil, ko bi dopisnik v svojem temperamentu smatral mojo malenkost za važno dovolj, da bi sledil Puniši tudi z dejanji.

Odgovornosti mi je na 5 stavlinih vprašanji, kaj bi jaz storil, »ako mi laški klerikalci sklenejo resolucijo«...

1.) da ne bodo več kupovali »Jutra«? Oh, smejal bi se! Kupovali ga že doslej niso, brali pa so ga in ga bodo še naprej brali, kjer ga bodo le mogli.

2.) da bojkotirajo vse gostilne, trgovine in celo obrate? Se boli bi se smejal! Pomislite, kako hudo žej bi trpeli pri današnji vročini naši klerikalci, kako bi »kagali«. Kar na mah bi izgubili tri četrtine svojih somišljenikov. To bi bila strašna stvar, posebno če bi bojkotirali vse trgovine in obrti (to je menda mislil »Slovincu« z »obratom«). Nagi, lačni in bosi bi hodili okrog, njih konsum bi ne zadostoval, ker ima pri trdnici Zanger v Celju poročstvo samo za 30.000 Din. Pa bi zopet profitirali naši poštenosti in solidni trgovci in obrtniki, ki »kagajo« klerikalni konsum z doblim blagom.

3.) da klerikalci odpovejo svoje vloge pri Okrajni hranilnici? To bi bil smeh kakršne bi bil takrat, ko bi klerikalni govornik trjaskal na javnem shodu proti temu zavodu in bi dobil odgovor, ki mu je zapel sapa in usta. Pa prepričan sem, da bi politično občutstvo ne gledalo tako prezirljivo vsa že do združje točke izvedeno histerijo proti »Okrajni«, kakor gleda, da klerikalni konsum pred očmi gospode od obrtne oblasti prosto prodaja svoje blago po veliki večini nečistot.

4.) da bojkotirajo vse advokate? Pa bi se zopet smejal, ko bi videl, da tudi kolegi iz nasprotnih vrst občutijo klerikalni bojkot, kakor ga jaz občutim že več let, tako da bi od samega bojkota skoro postal črn. Ne vem pa, če bi se z menoj vred smejali razni klerikalni zakoniti pisarji in priganjci. Stanovskij ugled mi k tej točki ne dovoljuje, kaj več odgovarjati — odvetniški zbornici tako polemika ni všeč.

5.) da klerikalci ne sodelujejo v nobeni akciji s pristaši SDS dokler »laški župan dr. Roš ne dokaže, da je župan in dokler se ne otresejo neznosnega občutka, da v Laškem nimajo župana, ampak strankarja, ki bi prepusil mesto gotovemu poginju«. Ali to se bom šele smejal — namreč takrat, ko bodo Laščani na javnem shodu klerikalnemu dopisniku povedali, kdo je župan in koga nočejo imeti za župana.

H koncu dopisnik še turobno dostavlja, da jaz ne bom »pretrpel občutne škode« vshled njegovega dopisa, pač pa »Vaši. Vaši«. Uh zona me obhaja, Pa je potolaži se, bom jo pretrpel, bom. Če sem jo do sedaj, jo bom še za naprej!

V nečem dam »Slovincu« prav. Generalni štab SDS bo še poslal dr. Bohinjca na vrat, pa ne meni, ampak klerikalcem pri — prihodnjih volitvah. In takrat na veselo svidenje!

Dr. Fran Roš.

Odgovor „Slovincu“ iz Črne

Da klerikalcem od vseh strani voda teče v grlo je jasno razvidno iz tega, kar povsod pričena divjo gonijo proti SDS in njenim somišljenikom. »Slovincu« z dne 15. t. m. poroča da vladajo radi terorja od strani rudniških inženjerjev in drugih uradnikov neznošne razmere in da je oziroma tako napeto kakor nikjer v celi Sloveniji. Pravilo da kdor ni pri SDS ali ni Sokol in kdor ni naročnik »Jutra«, da ne velja nič. Menda ni treba še posebej omenjati, da je to vse skupaj, gorostasna laž. Resnica je povsem druga: kdor je priden ter vrši odkazano mo delo v redu, ga nihče ne bo šikaniral, ter se ga povsod upošteva, pa naj si boše potem kakršnegakoli političnega mišljenja. Lenuha seveda nihče ne protežira, pa naj si bo pri kateri stranki hoče in Angleška družba celo gotovo nima denarja za proči metati, ter honorar svoje delavce po izdatnosti ne pa po političnem prepričanju.

Da ima »Jutra« veliko naročnikov tudi med socialisti, je gotovo najlepši dokaz, da so ljudje izprevideli, da je le »Jutra« časopis, ki ljudstvo izobražuje, ne pa samo hujska, kakor dela »Slovincu«. Iz tega razloga in ker je »Slovincu« hujskanje najboljša agitacija za našo stvar, prepustimo uporabo obrekovanja kot star privilegij »Slovincu«.

Pač pa kličemo vsem našim pristašem, da s podvojenim vnemo delujejo za našo narodno stvar, ter pridobivajo še več naročnikov »Jutra« in čim več pristašev, kar bo najlepši odgovor klerikalnim hujskačem. Črna, dne 19. julija 1928. — Krajevna org. SDS Črna pri Prevaljah. — Za odbor: Anto Govejšek, t. č. predsednik, s. r. Jože Zupan, t. č. tajnik.

Z Viča pri Ljubljani

Vsled silne vročine in neprestanega suhega vremena je nastalo v viški občini že precej občutno pomanjkanje vode. V Rožni dolini se je posušilo že mnogo vodnjakov. Tudi strugi Glinčice in Malega grabna sta domala suhi, le tu in tam, kjer je struga globlja, stoji kaka mlakuzja. To je zlasti neugodno pri Malen grabnu, ker posestniki ob tej strugi ne morejo napajati živine. Zelo koristno bi bilo, ako bi se pri jezcu v Kozarih vrlo ob časa del Gradščice v Mali graben. Morda bi ne bilo napak, ako bi se interesi obrnili v tej zadevi na g. Volnoviča ali na občinski urad na Viču, ki baje razpolagata z jezom odnosno z zatvornicami.

Po drugi strani pa pride ta suša v prid regulacijskim delom Gradščice in Glinčice. Čuje se, da se namerava regulacija sedaj podaljšati tudi še od železniškega mostu do pod Rožnika, kar bi bilo brez dvoma z gospodarskega stališča najumestnejše.

Nad tridesetletna želja občanov, da se zgradi na državnih cestah ob sokolskem domu nov večji most, se bo v prihodnjih tednih

uresničila. Stari most je podrt in že se dela temelj novemu. Izgleda pa, da most ne bo odgovarjal niti časi niti potrebi, ako bo res ožji, nego je cesta s hodniki vred. Kakor bo tak most za oko neestetski, tako tudi ne bo povsem odgovarjal svojemu namenu. To se bo zlasti pokazalo, ko se zgradi proga cestne železnice na Vič. Pasaža mostu bo pri obstoječem velikem prometu za pešce naravnost nevarna. Ako je res, da se namerava napraviti tako ožek most, bi bilo treba sedaj, dokler je še čas, da skušajo to preprečiti vsi merodajni ljudje, zlasti pa viški občinski odbor. Ako ni nikjer kritja za toliko večji izdatke, ko mora dobiti viška občina eventualno iz fonda, ki je bil določen na napravo zasilnih barak za deložirance. Ker pa k sreči ni deložirancev, je ostal ta znesek (menda 100.000 Din) razpoložljiv. Če bo most postavljen tako kakor se čuje sedaj, in bo stal tak most 100 let, se bodo ljudje 100 let jezili in 100 let zabavljali na one, ki niso znali ali hoteli preprečiti postavitve tako neodgovarjajočega mostu.

Iz Blejskega kota

Vaš blejski dopisnik se večkrat oglašil, oni iz Blejskega kota pa je bolj zasmeh; vendar sta ga dež in grom dne 18. t. m. zdramila, da je zopet prijel za pero.

V bližini Bleda je prijazna vas Gorje, kjer imamo tudi poštni urad, ki je imel do leta 1924. dvakrat na dan pošto zvezo s pošto na Bledu s konjem. Sedaj smo pa toliko napredovali, da imamo pošto zvezo samo po enkrat na dan po poštnem selu, raznašanje pa se vrši samo vsak drugi dan. Torej res lep napredek!

Zato smo pa v politiki bolj napredni, tako da se bjejo kar tri stranke, oziroma že štiri za odborniška mesta v občini Gorje, kjer se najbolj odlikujejo sedaj »samo mi« klerikalci, Občinske volitve leta 1927. so v začetku kazale, da bodo mirne, kar pa poštenim klerikalcem ni dalo miru, so zadnji hip skopali lažni lepak in ga prav zadnji dan pred volitvami raznesli po svojih zaupnikih med vse volilce brez razlike strank. Na lepahki je bilo polno lastne hvalje (po pogovoru: lastna hvala, črna mala) polno pa laži in obrekovanja nasprotnikov. Posebno pa sta jim bila pri srcu bivši gojent cestnega odbora, ki so mu očitali razne goljufije, in bivši član aprovizacijskega odbora, ki so mu tudi očitali po svoji poštenosti razne nepoštenosti; vse to samo zato, ker sta bila oba moža kandidata na listi SDS, kar je bil največji greh v očeh poštenih klerikalcev. Napadenca pa tudi nista polževe krvi; tirala sta stvar pred sodišče, a se je cela stvar vlekla, tako da je prišla na dan šele meseca maja. Sedaj seveda je »pošteno ljudje« začela tudi vest preči, pa so letali okrog naj se zadeva mirno poravnava. Zbali so se kazni in stroškov. Prizadeta dva kandidata SDS nista bila skodoljena in sta pristala na poravnavo, če svojo laži prekličejo in plačajo stroške, ki so narasli čez 5000 Din. Klerikalci so bili na vse pripravljeni, preklicali so in plačali stroške in neki SLsar je še veselo zatriplal: »samo prišli poceni ven«.

Meseca marc. smo pri nas imeli sv. misijon in gg. misijonarji so rotili vernike, da morajo vsak storjeno krivico popraviti prizadeto škodo poravnati. Človek bi pričakoval, da bodo kot pošteni kristjani in pošteni ljudje v času sv. misijona poravnali krivico, ki so jo storili soobčanom. A kaj šel Kaj jim mar vera, ako gre za politiko! Ne boje »ne boga, ne hudica, saj so »pošteni ljudje«. Ko pa jih je pritisnila roka pravica, ki bi jih poslala v luknjo in jim posegla tudi v žep, o potem pa so bili pripravljeni popraviti krivico in poravnati škodo, potem šele so postali »pokorni kristjani«. Vidite, take junaške klerikalne imamo pri nas v Blejskem kotu.

Ali ste se že naročili na „PONEDELJEK“?

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 21. julija 1928. Višina barometra 308,8 m

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlažn.	Smerni vetra	Oblačn.	Padavine
opazovanja					in brzina v metrih	0-10	
Ljubljana	...	765,0	18	43	NE 5	3	dež
Maribor	...	764,3	24	56	ENE 7	3	
Zagreb	...	763,5	23	57	mirno	4	
Beograd	...	764,0	20	66	mirno	1	
Sarajevo	...	764,4	24	67	mirno	2	
Skopje	...	761,4	29	49	NE 3	0	
Dubrovnik	...						
Split	...						

Solnce vzhaja ob 4.32, zahaja ob 19.39. Luna vzhaja ob 9.3, zahaja ob 22.26. Najvišja temperatura danes v Ljubljani 27,0 C, najnižja 15,0 C.

Silna vročina je zopet obrnila pozornost k vremenskim razmeram. Mnogo se piše o njej in seveda pri tem navaja tudi marsikaj netočnega.

Pred vsem ni pravilno govoriti o vročinskem valu. Udomačilo se je tako imenovanje po primeru mrazlega vala, ki res nastopi pogosto v zimski polovici. Ali takrat gre res za nekakšen val, to se pravi, mrazel zrak prodira zares v široki fronti proti jugu ali včasih iz Rusije proti zapadu in dovode najhujšo zimo.

Pri vročini pa ne gre toliko za importirani zrak od juga, osobito v zadnji vročinski perijodi ne, marveč vročina se v glavnem razvije na mestu samem. Predpogoj zanjo je le jasno, mirno vreme, predpogoj za tako vreme pa nastane s tem, da se razvije maksimum zračnega tlaka nad dovolj širokim območjem. In taka situacija je nastopila letos. Ze več tednov se držal visok zračni tlak nad srednjo in južno Evropo, se držal zelo trdnovratno in povzročal zelo mirno vreme, jasne dneve in jasne noči. Ker so v juliju dnevi toliko daljši od noči, prevladuje solnčna pripeka nad ohlajevanjem, ki se vrši tekoma noči, prav občutno, zato je normalno, da mora vročina pri stanovitostni mirnega in jasnega vremena od dne do dne naraščati. Tako se je razvila tudi letošnja enormna vročina.

Najhujša vročina se razvije v osrednjih delih maksima zračnega tlaka, proti obrobju pa v vseh smereh ponehne. Centralni del visokega tlaka so bili Italija in predel tja do severne Nemčije, severno-vzhodne Poljske in srednjega Balkana; tod je vročina dosegla najvišjo stopnjo. Francija je imela le v vzhodnih predelih veliko vročino in seveda na jugu, na zapadu kakor tudi v Angliji, razen nekoliko na jugovzhodu, je ostala temperatura le zmerno visoka. Severna Evropa, osobito Skandinavija, o vročini ne čuti ničesar; tamkaj prevladujejo ves čas vetrovi od zapada, ki dovajajo hladnejši oceanski zrak v notranjost.

Gospodarstvo

Nove avstrijske pogodbenne carine

Pred dnevi smo objavili listo ukinitih in listo novih jugoslovenskih pogodbenih carin, ki so določene v dodatnem dogovoru k avstrijsko-jugoslovenski trgovinski pogodbi. Danes pa objavljamo spremembe v avstrijski tarifi.

Ukinjene avstrijske pogodbenne carine. V naknadnem sporazumu so bile ukinjene naslednje avstrijske pogodbenne carine (prva številka v oklepaju pomeni dosedanja pogodbeno carino, druga pa avtonomno carino; vse v zlatih kronah): carinska pozicija 339: cement (80,80); car. poz. 499: kisline d.) žveplena kislina: t. 1.) nekadeča (2,60), žveplena kislina: t. 1.) nekadeča (2,60, 2,80); car. poz. 500: kalijeve, natrijeve in magnezijeve spojine: e) t. 3.) natrijev sulfat (glauberjeva sol), žgan natrijev sulfat, kristaliziran in kalciniran (120, 120); car. poz. 502: aluminijeve spojine: c) t. 2. aluminijev sulfat (4,50 5,00). Pri cementu in natrijevem sulfatu se torej avstrijska carina za enkrat ne bo spremenila (ker je avtonomna enaka pogodbeni), dočim se bo pri žvepleni kislini in aluminijevem sulfatu, ki se izvažata iz Slovenije, avstrijska carina povisala.

Spremenjene avstrijske pogodbenne carine. V dodatnem dogovoru so bile spremenjene naslednje avstrijske pogodbenne tarife (prva številka pomeni dosedanja, druga pa novo pogodbeno carino; vse v zlatih kronah): Car. poz. 31: moka in zdrob, izvzemši koruzni zdrob od 3 na 5. Car. poz. 33: grozdje sveže, namizno, v košarah in zabojih iz letev, do 15 kg, od 15 na 10. Car. poz. 35: sveže sadje: b) t. 1.) jabolka nezavita: od 1. IX do 15. XI. od 2 na 1. od 16. XI do 31. VIII. od 2 na 2. jabolka v sodih ali zabojih, preko 50 kg: od 1. IX. do 15. XI. na 3,50, od 16. XI. do 31. VIII. na 5; hruške nezavite na 2; češnje od 1 na 0. Car. poz. 36: pripravljeno sadje: a) posušene češnje, t. 1.) nevolžene ali v zabojih (50 kg ali več) od 6 na 0; t. 2.) v drugih zabojih od 8 na 2,50; b) ostalo posušeno sadje: t. 2.) nebelbene posušene hruške od 6 na 2,50. Car. poz. 39: zelenjava: a) zeleni grah in zeleni fižol od 3 na 1. paradizniki od 4 na 1. Car. poz. 40: zelenjava pripravljena: c) t. 1.) kislje zelje od 3,50 na 4,50; t. 2.) kumare v slani vodi ali kisu, a) v sodih preko 500 kg od 5 na 5, ostali od 5 na 5; t. 3.) paprike v slani vodi ali kisu od 5 na 5. Car. poz. 52: goveda: a) za klanje preko 500 kg od 5 na 8,50, pod 300 kg od 5 na 10; b) goveda za delo in plemenska goveda od komada od 25 na 50; c) slaba jalova živina od 15 na 35, d) teleta od 4 na 4. Car. poz. 55: prašički (težki nad 40 do 110 kg) od 100 kg od 9 na 18, prašički pitani (šneharij, nad 110 kg) od komada od 3 na 0. Car. poz. 56: konji: b) za delo: t. 1.) hladne krvi nad 2 leti od 60 na 130, pod 2 leti od 30 na 75; t. 2.) tople krvi nad 2 leti od 60 na 60, do 2 let od 30 na 30. Car. poz. 60: ribe sveže: b) ostale izvzemši postrovi (navedba postrovi je dodana), od 5 na 5. Car. poz. 72: svinjsko salo, slanina, soljena ali nesoljena in svinjska mast od 3,80 na 10. Car. poz. 75: jedilno olje: a) olje iz bučnega semena, v sodih, ceveh, mehurjih, dalje v posodah, navadnih v trgovini po 25 kg ali več od 5 na 0. Car. poz. 86: žgane alkoholne pijače: c) slivovka z največ 50 prostornih odstotkov alkohola od 150 na 75. Car. poz. 96: meso: a) sveže, mrazlo, nesoljeno: t. 1.) prašički zaklani in očiščeni v celih komadih nad 90 kg ali polovicah nad 45 kg od 6 na 3; t. 2.) zaklane svinje za mast z odprto slanino v celih komadih ali polovicah od 6 na 3; t. 3.) svinjsko meso izsekano (hrbenice, hrbti, vratina in trebušina) od 12 na 30; t. 4.) ostalo prašičje meso od 12 na 26; t. 5.) goveje meso (izvz. telečje) od 12 na 23; t. 6.) notrine razen jetikov od 7 na 4; t. 7.) ostalo meso od 12 na 12; c) pripravljeno meso (posušeno, nasoljeno, prekajeno, tudi obarjeno) od 20 na 45,50. Car. poz. 97: klobase: t. 1.) hrenovke, safalade, ekstra klo-

base, jaternice (izvzemši od perutnine), krave klobase, tlačanke, kranjske klobase od 20 na 34; t. 2.) razne klobase za kuhanje, izdelane večinoma iz govedine, gata-klobase od 20 na 74,50; t. 3.) grobo sekana šunka-rica od 20 na 94,50; t. 4.) salame na ogrski način od 80 na 60. Car. poz. 106: konzerve iz sadja in povrtnine: c) pekmez od 5 na 2. Car. poz. 107: jedila: c) kumare v sodih in sodčkih pod 50 kg in kumare z gorčico od 35 na 25, ostale od 10 na 11; selen fižol v hermetično zaprtih posodah od 50 na 38. Car. poz. 297: parketne deske, palice itd. in table pooblane, a) sirove, zaluzene, pobarvane, pokoščene, lakirane ali polirane od 5 na 5. Car. poz. 303: blago iz lesa drugje neimenovano: sodi iz hrastovega lesa, sirove od 12 na 16.

Novo uvrščene pozicije in tarife: Car. poz. 23: pšenica na 2; car. poz. 26: ri na 2; car. poz. 28: oves na 2. Car. poz. 88: kampačije jugoslovenskega izdelka in izvora na 150. Car. poz. 106: konzerve od sadja in povrtnine: b) sokli plovod, jagod, izgod itd.: jabolčni sok, zakuhan, brez primesi sladkorja na 2.

Dodatek k jugoslovenski tarifi.

V naknadnem sporazumu so bile v jugoslovenski del tarife sprejete še naslednje štiri postavke (prva številka dosedanja minimalna, druga številka bodoča pogodbeno carina): car. poz. 356/4: denarnice za drobiž od bombažno-laninih tkanin z okroglim železnim zapiralom, ki je z zunanje strani pritrjen (—, 500); car. poz. 504/2: izdelki, drugje neimenovani: t. 2a) strausove opake-kaste tkanine, žitne tkanine, prevlečene z žgano opako (40, 50); car. poz. 562: izdelki iz pločevine: t. 2.) iz bele ali črne pločevine s cinkom, svinčom ali cinkom: parilnice za živalsko krmo (40, 30); t. 3.) plombe od jeklene pločevine, predmeti za razsvetljavo in njih sestavni deli, naprave za kuhanje s petrolejem, petrolejske peči in deli (—, 80); car. poz. 653: t. 5.) ostali aparati za umetno leženje in gojenje piščancev (—, 80).

— Spremenjene in nove oblastne davščine. I. 1929. Te dni se je vršila v Zagrebu napovedana konferenca oblastnih odborov iz Maribora, Ljubljane, Zagreba, Karlovca in Osijeka, ki je bila sklicana, da se določijo ukrepi za preprečitev tihotapske vina in žganja, ki je z različnimi oblastnimi trošarinami obremenjena in da se vsaj teh pet oblasti sporazume glede izenačenja oblastnih davščin za I. 1929. V zadnjem času se je namreč močno razvilo tihotapstvo alkohola in žganja iz zagrebske in karlovske oblasti v Slovenijo (v ljubljanski oblasti znaša namreč oblastna trošarina 17 Din, v zagrebski pa le 5 Din) in obratno tihotapstvo vina iz ljubljanske v karlovske oblasti (v karlovske oblasti je namreč oblastna trošarina na vino za 15 Din nižja kakor v ljubljanski). Na konferenci je bilo v principu sklenjeno, da se trošarina doklada na vino in pivo ter na alkohol izenači v vseh petih oblastih. Konkretno se bo o tem sklepalo na novi konferenci, ki se bo vršila v dveh mesecih. Poleg tega je bilo sklenjeno, da se izenačijo tudi nekatere takse. V Sloveniji naj bi se po vzorcu zagrebske oblasti uvedle nove takse (n. pr. na tuje delavce in uradnike, na sekanje gozdov itd.). Obetajo se nam torej nove vrste oblastnih davščin, ki bodo gotovo težko prizadele naše gospodarstvo.

— Priprave železniškega ministrstva za izvozno sezijo. Generalni direktor državnih železnic je včeraj sklical v Beograd na konferenco vse oblastne direktorje v svrhu dogovora o pripravah, ki so potrebne za jesensko izvozno sezijo na naših železnicah. Kakor se združuje, je že zagotovljeno dovoljno število lokomotiv, vagoni se v delavnica hitro popravljajo, tako da bodo na razpolago do 1. septembra. V kolikor število razpoložljivih vagonov ne bo zadostno, si bi ministrstvo vagonov izposloilo iz inozemstva.

— Stanje Narodne banke 15. t. m. (Vse v milijonih Din; v oklepajih razlike napram stanju od 8. t. m.) Aktiv: kovinska podlaga 349,7 (— 8,8), posejila na menice 1965,8 (+ 0,9), lombard 239,3 (— 0,9), saldo raznih računov (tečajne difference deviz) 407,9 (— 5,6); pasiva: obtok novčanice 5216,9 (— 146,5), državne terjatve 806,5 (+ 86,8), obveznosti po žiru 552,5 (+ 107,7), po raznih računih 192,4 (— 32,7).

— Stanje hmeljskih nasadov v Sloveniji. Hmeljarstvo društvo za Slovenijo poroča 21. t. m.: V našem zadnjem poročilu izražena želja po dežju se je sicer izpolnila, vendar ne v zadostni meri. Tropična vročina je v hmeljskih nasadih z lahko zemljo (pa tudi v drugih) povzročila in še povzroča solnčni palež, ki je uničil in še uničuje spodnje liste hmeljske rastline. Zdravi nasadi so v polnem cvetju, dočim so zaostrali ali brez panog ali pa so panoge prav redke in s svetlim redko zasejane. Če v kratkem pride zaželjeni dež, bo letina zadovoljiva v kvalitativnem, ne pa v kvantitativnem oziru. Pred kratkim se je kupčija za eksport nekoliko oživila, a je zopet ponehala, ker zahtevajo hmeljarji boljše cene. Tudi predkupčija se je nekoliko oživila, in sicer po že objavljenih cenah.

— Osiješki velesejm bo 5. avgusta petič otvoril svoja vrata. Omogočil bo gospodarskim krogom da mnogim tisočim obiskovalcem pokažejo svoje proizvode. Pestrost, bogata izbira v vseh skupinah, ter posamezne vrste razstavljenega blaga bodo iznenadile obiskovalce, kajti tudi tokrat se uprava ni ustrašila truda in stroškov, da bo prireditelj tem bolj uspešna. Zunanji obiskovalci uživajo za razstavno legitimacijo, ki stane samo 10 Din, na vseh železnicah in parobrodih 50 % popusta, in to tako, da plačajo na potu do Osijeka celo vozno karto, ki jim bo služila za brezplačni povratek. To ugodnost dajejo tudi češkoslovaške in madžarske železnice, dočim dovoljuje Avstrija 25 % popust. Gotovo bo za polovico znižana vozna cena privala tisoč obiskovalcev. Kakor nam poročajo, bodo zlasti dobro zastopani: gospodarstveni stroji, zlasti oni za jesensko sezijo, umetni gnojila, ki jih popirajo vodilne trdnike, razno pohištvo, modni predmeti, igrače, glasbeni instrumenti, radio - aparati, pisalni in računski stroji, krznarsko blago, usnje, galanterijsko blago in mnogi drugi proizvodi. V okviru velesejma bo osiješki Aero-klub priredil lepo razstavo letal in potrebitelj ter bodo obiskovalci lahko sodelovali pri vožnjah z letali. Pod devizo »Hrvatski radiši« iskanju mladih talentov bo »Hrvatski radiši« razstavil v lastnem paviljonu razna dela in modele svojih gojencev. Esperantski klub v Osijeku pa bo razstavil svoje knjige, časopise ter bo popiragal esperantizem. Opozoriti moramo tudi na zabavni oddelek velesejma z mnogimi restavracijami in drugimi zabavnimi prireditvami, kjer bo dnevno sviral osiješka glasba.

— Dobave. Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do dne 24. t. m. ponudbe za dobavo rezervnih delov za svetiljke. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do dne 27. t. m. ponudbe za dobavo 20 komadov hrastovih plohov, 200 komadov smrekovih plohov; do 31. t. m. glede dobave 7 komadov plinomerov za dvoplamenski res, 1400 kg katrana v lesenih sodih, progovnega štirikolesnega vozika in macesnovega lesa. Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do dne 1. avgusta ponudbe za dobavo 30 m³ borovih gred in 2000 kg oglja za osovine. Predmetni oglasi so na vpogled v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

— Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do dne 28. t. m. ponudbe za dobavo 2 komadov kolesnih zvezd za gonilne osi. Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do dne 24. t. m. ponudbe za dobavo 1000 komadov signalnih pokalnih kopic. Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do dne 6. avgusta ponudbe za dobavo centrifugalne sesalke. Dne 9. avgusta se bo vršila pri inženjerskem oddelku žravske divizije oblasti v Ljubljani ofertalna licitacija glede oddaje popravilnih del pri vojašnici Kralja Petra I. Velikega Osloboditelja v Mariboru. Predmetni oglasi so na vpogled v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Položai na naših borzah

Devizni promet na ljubljanski borzi 21,3 milijona Din. Dazadovanje državnih papirjev.

Ljubljana, 21. julija.

Na ljubljanski borzi je bil devizni promet pretekli teden prilično živahen. Največ so se trgovale devize na Curih in Dunaj. Skupni devizni promet je znašal 21,28 milijona Din napram 20,53, 24,61, 20,14 in 18,95 v zadnjih štirih tednih. Deviza na Berlin je v početku tedna popustila na 13,55, koncem tedna pa se je zopet okrepila na 13,55. Deviza na Dunaj je bila ves teden zelo čvrsta ter se je okrepila od 8,0005 na 8,0278. Prav tako so se okrepile deviza na London od 276,49 na 276,82, deviza na Newyork od 56,81 na 56,90, deviza na Prago pa od 168,44 na 168,62.

Na zagrebskem efektinem tržišču je vojna škoda pri slabem zanimanju in mlačnem prometu popustila od 441 — 443 na 436. Tudi investicijske je popustilo od 90 na 89,25, dočim so agrarne notirale koncem tedna 54 do 55.

Zasebne vrednote so bile povsem zanemarljive ter je bilo malo prometa. Med bančnimi vrednotami so bili le običajni zaključki v Hipotekarni po 59,5, v Jugobanki po 88,5 — 88, v Prastedion po 950 in v Srpski po 145. Med industrijskimi vrednotami pa je bilo nekaj zaključkov v Gutmannu po 210, v Dravi po 390, v Sečerani po 480, v Dubrovni po 460, v Tivornici vagonov po 88 in v Trboveljski po 470 — 480, ki pa je koncem tedna notirala 465 — 472,5.

Zagreb. (Prosti promet) Dunaj 8,028, Berlin 13,555, Milan 298, London 276,82, Pariz 222,5, Praga 168,62.

Curih. Beograd 9,13, Berlin 123,97, Newyork 519,31, London 25,25375, Pariz 20,33, Milan 27,21, Praga 15,39, Budimpešta 90,53, Bukarešta 3,17, Sofija 3,745, Varšava 58,20, Dunaj 78,24.

Blagovna tržišča

Novosadska blagovna borza (21. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet: 15 vagonov pšenice, 10 vagonov ovsa, 1 vagon ječmena, 37 vagonov turščice, 5 vagonov moke in 11 vagonov otrobov. Pšenica: baška, 77/80 kg 245 —

Maribor

na igrišču pri
Magdalenskem parku

Cirkus bratje KLUDSKY

SAMO 5 DNI!

SAMO 5 DNI!

Komercijalna banka d. d.

Podružnica
LJUBLJANA,
Mestni trg št. 5

Sport

Po svetu

Še teden dni nas loči od najzanimivejšega dela letošnje olimpijade. Večina atletov je že na poti; udeležba bo rekordna. Lažje je, če povemo, katerih držav ne bo tamkaj: Arabije, Armenije, Bolivije, Brazilije, Kitajske, Dominike, Ekvadorja, Etiopije, Guatemale, Honduras, Mezopotamije, Nikaragve, Paragvaja, Palestine, Perua, Perzije, Rusije in Venezuela. Škoda je samo za Rusijo, ki prireja prve dni avgusta lastno «spartakiado» in ima gotovo močan kader atletov, o katerih zapadni svet slovi nima pojma. 46 držav pride. Američani so imeli pred odhodom precej dramatičen incident zaradi padlocka. Ameriška lakoatletska zveza ga je s 15 proti 3 glasovom proglasila za profesijonala, naker se ekspedicijski v znak solidarnosti sploh ni hotela vkrcati. Na ta način si je Paddock pridobil amatersko kvalifikacijo, ki pa za Amsterdam morda še ne bo dovolj verodostojna. Prijavljen je; glede starta bo treba pa še govoriti.

Zanimivo je, da so finski sportniki, ki žive v Ameriki, mislili na svoje rojake in jim poslali 300 tisoč finskih mark podpore. Sicer pa vlada doma ogromno navdušenje; prostovoljni prispevki so tako narasli, da bodo atleti lahko zastopali potovali do Amerikana. Razen tega je olimpijski odbor organiziral poseben vlak za mladino, ki bo spremljal atlete na Nizozemsko.

Časov in imen z izbirnih olimpijskih tekem po raznih državah čitamo na kupe. Med najbolj zanimivimi in za Evropo precej važnimi je treba omeniti nekatere številke z nemškega državnega prvenstva, po katerem so tudi sestavili olimpijsko reprezentanco. Dr. Peltzer in Houben, v kateri Nemci še vedno zaupajo, sta ostala zadaj. Lepe čase imajo Corts na 100 m (19.4), Körnig na 200 m (21.6), Büchner na 400 m (48.4), Engelhardt na 800 m (1:52.4), Wichmann na 1500 m (3:58.4) in Steinhardt na 110 m z zaprekami (15). S skokom v višino Bonederja (Regensburg) na 1.902 cm so lahko zadovoljni. Na daljavo je dosegel Köchermann — Dobermann ni startal — 7.445 m. Kopje je pognal nadalje Schlockat (62.34 m); štirje so vrgli preko 60 m. Pri damskih prvenstvih je postavila Häpeltin nov svetovni rekord s kroglo (11.96 m).

Madžari so beležili na državnem prvenstvu tri nove domače rekorde, in sicer na 400 m (Barsi v 48.8), 1500 m (Marton v 4:03.2) in v kopju (Szepes 62.48 m). Olimpijsko moštvo je odpotovalo.

Avstriji na slihi priveditvi niso imeli pokazati mnogo (razen v damskih konkurencah) Nova rekorda je dosegel Vetter obojerno s kroglo (23.70 m) in obojerno z diskom (75.97 m). Dame so postavile štiri nove rekorde in sicer na 80 m z zaprekami (Singer v 13 sek.), v krogli (Perkaus 11 m), v disku (ista s 34.51 m) in v kopju (Flottinger z 28.66 m). Za primer navedemo, da je Japonka Histomi v Stamford - Bridge vrgla kopje 35.54.

Dr. Peltzer je kar naprej tepel! Sedaj je zboljšal famozni francoski tekač Sera Martin za celo sekundo njegov svetovni rekord na 800 m in pretekli progo v 1:50 in tri petine. Z Američanom Hahnom se bosta pošteno pomerila.

Charles Regoulot si je zopet zboljšal lasten svetovni rekord za profesionalce. Z desnico je pred kratkim potegnil 109.5 kg in popravil prejšnjo znancko za 2 kg.

Skoraj v otvoritev lakoatletske olimpijade pade tudi velika boksarska senzacija. Boj za svetovno prvenstvo vseh kategorij med sedanjim prvakom Gene Tunneyem in Avstralcem Tom Heeneyem. Pogajanja so zaključena in Tunney je že polčil prireditelju Texu Rickardu kavejico 10.000 dolarjev. Za nastop prejme 37.5 odstotka vstopnine, najmanj pa 525.000 dolarjev, dočim se mora Heeney zadovoljiti z 12.5 odstotka. Kakor računajo, bo prireditelj vrgla nad 2 milijona dolarjev. Sedeži so po 5 do 40 dolarjev; sicer pa je že večina razprodana.

Tekmovanje za Davisov pokal se bliža koncu. V finalu evropskega pasa je Italija zmagala nad Čehi, čeprav so leti drugi dan vodili že 2 : 1. Lahki so potem izmenjali sodnike, ostalo pa je storila vročina in publika — tudi Morpurgo in Gaslini. Koželuh je bil tepen katastrofalno: v 3 setih je rešil le tri game! Lahki nastopijo sedaj proti Američanom v Parizu. V trenutku, ko to pišemo, nam še ni znan rezultat prvega dne; če bodo Američani nastopili s Tildom in Huntrom, bi Italijanom jedva prisodili dva do tri sete. Pa tudi proti mladcem Lottu, Hennessyju in Coenu nimajo baš rožnatih izgledov. Pričakovati je gladke zmage USA, ki nastopi drugi teden proti posestnici pokala Francije, takisto v Parizu.

Zveza kolestarskih društev in kolestarsko društvo «Sava» vabita vse svoje člane in članice, da se udeležijo celodnevne izlete in dirk v nedeljo dne 19. t. m. Zbirališče Sv. Jakoba trg. Za izletnike na razpolago dva omnibusa ter je določen odhod ob 5. uri zjutraj. Za dirkače točno start ob 8.30 dopoldne pri gostilni Kos na Celovški cesti. — Odbora.

Kolestarski savez SHS. (Pododbor Ljubljana) vabi vse dirkače včlanjene v kolestarske SHS, da se udeležijo kolestarskih dirk v nedeljo dne 29. t. m. Start na Celovški cesti, gostilna Kos ob 8.30.

Občni zbor ASK Primorje se vrši jutri v ponedeljek ob 20. v dvorani «Kmetijske družbe» na Turjaškem trgu. Dolžnost vsega članstva je, da se občnega zbora nopolno udeležijo! — Tajnik.

SK Ilirija (plavalna sekcija.) V nedeljo dne 22. t. m. ob 15. uri se vrši v mestnem kopališču v Ljubljani oficijelen, strogo obvezen skupni trening vseh plavalcev in plavavcev. Pozivam članice in člane, zlasti še one, ki so letos pristopili k sekciji, da se tega treninga brez izjeme sigurno udeležijo. Za shranitev oblek sta rezervirani kabini št. 5 in 6. — Načelnik.

SK Svoboda. Danes ob 8.30 trening tekma juniorjev na igrišču Primorja s SK Natakara. II. skupina igra prijateljsko tekmo s SK Slivnica v Cerknici pri Raketu. Točno ob 14. uri naj bodo naslednji igralci na glavnem kolodvoru: Papler, Sušnik, Ozebek, Baggia, Zeman, Tasotti, Zajc, Rado, Hamer, Jereb, Sušteršič. Potni maršal Czermy II. Načelnik.

Sokol

Zlet sokolske župe »Rijeka«

Starešinstvo Sokolske župe Ljubljana poziva vsa društva svoje župe, da se udeležijo velikega zleta in slavnosti bratske župe »Rijeka« na Sušaku dne 4. in 5. avgusta t. l. Župa »Rijeka« bo razvila ob tej priložnosti svoj članski prapor, katerega posvečuje onim, ki so se borili, se bore in se bodo borili, ter prapor naraščaja, katerega posvečuje onim, ki se bodo borili za jugoslovanske in vseslovanske ideale, za svobodo neosvojenih... Članskemu praporu bo kumoval primator češkoslovanske prestolnice, tudi naše zlate Prage, brat dr. Baxa, naraščajskemu praporu pa starosta JSS, brat E. Gangl.

Pohitimo na zlet bratske obmejne župe, katere slavnost bodo gledali preko par metrov oddaljene državne meje oni, kateri nas mrze in sovražijo, ter oni, ki nas toliko ljubijo in nas željno pričakujejo...

Udeleženci te slavnosti imajo na železnici 75% popust ter stane vožnja iz Ljubljane preko Karlovca na Sušak in nazaj Din 58.75. Članstvo opozarjamo na ugodnost, ker si ob tej priložnosti ogleda naše morje, ob katerem prebijejo lahko par dni. Ugodnost znižane vožnje velja na podlagi izkaznice, katere se dobe pri župnem starešinstvu v Ljubljani in velja za čas od 30. t. m. do 12. avgusta 1928. Društva naj prijavijo sodelujoče članstvo čimprej, vsaj pa do 25. t. m., da jim lahko preskrbimo pravočasno izkaznice. Zdravo!

Starešinstvo Sokolske župe Ljubljana.

Sokolsko društvo v Ribnici bo imelo 29. t. m. svoj letošnji javni nastop. Sodelovala bo sokolska zborna iz Ljubljane. Vlak ob pol 10. zvečer iz Ribnice v Ljubljano dovoljen. Zaprošena je tudi polovična vožnja. Zdravo! 1403

Dopisi

JEŽICA. Naše sokolsko društvo se pripravlja na praznik 5. avgusta t. l. Ta dan bo priredilo I. okrožje Sokolske župe v Ljubljani okrožni zlet na Ježico, obenem pa se bo svečano otvorilo Sokolski dom na Ježici. Ob pol 14. uri bo odkorakala godba Sokola I in Sokolstvo iz Ljubljane ter okolice izpred Narodnega doma na Ježico. Ob pol 15. bo otvoritev Sokolskega doma in ob četrti na 17. javna telovadba na vrtu gostilne »Pri Ščirnu«. Upamo, da bo poletela ta dan vsa sokolska Ljubljana na Ježico, da pokaže svoje zanimanje za društvo pred pragom Ljubljane.

LASKO. V petek 25. t. m. zvečer je po dolgi, hudi, pa z angelsko potrpežljivostjo prenašani boleznimi umrl v starosti 39 let tukajšnji mesar in gostilničar g. Karel Gradt. Doma iz stare laške hiše je bil pokojnik znan daleč na okoli. Njegova naravna šegavost in vesel značaj sta ga napravila priljubljenega povsod, koder je hodil. Kot izvrsten mesar in inteligenten obrtnik je užival največji ugled. Več let je bil načelnik tukajšnje zadruge gostilničarjev, član nadzorstva Okrajne hranilnice in posojilnice, podnačelnik Gaslinega društva, naša stranka pa ga je pred 4 leti kot odličnega in zanesljivega pristaša SDS, kakršni je ostal neopogin do svoje smrti, izvolila v občinski odbor. Mesto je moral na zahtevo klerikalcev odložiti, ker po povratku iz Hrastnika takrat ni še bival 2 leti v občini. Zelena lovška družba je imela v pokojniku vedno

dobro razpoloženega tovariša. Tragična usoda je hotela, da je moral tako kmalu odiniti za svojima dobrima lovskima prijateljskima Kopačem in Benedkom. Vsa trojica bo ostala v najboljšem spominu vseh znancev. Danes bo rosilo marsikatero oko za prerano umrli g. Gradtom, naše sočustvovanje pa je na strani g. vdove in 4 malih hčerk. Naj služijo te vrstice v slovo gosp. Gradtu, ker nestrpnost ne dovoljuje poslovnih besed ob grobu lajnikom na našem pokopališču.

Izjava

Ob priliki tragične nesreče, ki se je pripetila 13. junija t. l. v moji rodbini, sem v strahovitih razburjenju obdolžil g. Franca Devetaka, profesorja v Ptuj, kot krivca te nesreče.

Naknadno sem se stvarno prepričal, da sem storil imenovanmu g. profesorju očitno krivico.

Obžalujem vse obdolžitve kot neutemeljene ter dajem s tem profesorju g. Devetaku popolno zadoščenje.

Ptuj, dne 19. julija 1928.

1309

Milko Jesih

Pokončava hitro in temeljito

muhe, komarje, molje, stenice, bolhe ščurke, mravlje, uši in vse druge škodljive mrčese ter njihova jajčeca.

Dobiva se v vseh boljših trgovinah.

Anglo - Jugoslovenska petrolejska d. d.

Ljubljana, Kralja Petra trg 2.

Revmatizem izlečen

Od naših čudovitih galvaniziranih prstanov, ki Vas rešijo revmatizma, slabega spanja, nevrologije, živčnih napadov, protina in podobnih bolezni v najkrajšem času smo sklenili, radi uvedbe po vsem kontinentu oddati gotovo število brezplačno.

Pišite še danes po navodilo, merilo in pogoje, pod katerimi dobite ta prstan brezplačno.

A. ZORKO, Maribor, poštni predal 80.

Zahvala.

Za obile dokaze iskrenega sočutja a povodom smrti naše nepozabne mat re, gospe

Marije Kunc

se vsem najepše zahvaljujemo.

Posebna zahvala pa bodi izrečena darovalcem krasnih vencev in cvetja, ter vsem onim, ki so drago nam pokojnico spremili na neni zadnji poti.

V Ljubljani, dne 22. julija 1928.

1889

Žalujejo rodbine: Kunc - Tomažič.

Največji cirkus sveta, 4 jambori, 3 maneže-cirkusi, 500 oseb in 600 živali.

Otvoritev v sredo dne 25. julija 1928 ob 8.15. uri zvečer, v soboto in nedeljo dve veliki predstavi ob 4. uri popoldne in 8.15. uri zvečer. Ogled menažerije dnevno od 9. ure zjutraj do 7. ure zvečer, ob nedeljah in praznikih do 1. ure popoldne.

Afiliacija Banke čehoslovaških legij, Praga

Obavlja vse bančne posle najkulantneje, sprejema vloge na tekoči račun in na hranilne knjižice. Pooblaščen prodajalec srečk državne loterije. Prodaja drž. srečk na broke Prodaja in nakup deviz in valut.

Brzjavni naslov: Komerbanka. — Telefon: 2005.

30

Pošt. hran. rač. št. 13.320.

1000 dinarjev

dobi tisti ki prekrbi »tef entnemu gospodu služb« skladiščnika nadzorovalca ali slično. Ponudbe na ogled oddetek »Jutra« pod »Nagrada«.

POZOR!

Trgovci, šivci in modistnje (zlasti na deželi v večjih krajih) ako hočete pove ai svoje do odke, pišite takoj na oglasni oddelek »Jutra« pod »Sigurni dohodki«.

88 5

Zastopnika

samo za Ljubljano in Slovenijo išče bački mlin s kapaciteto 2 1/2 vagona. Samo solidni in dobro uvedeni gospodje naj pošlje o svoje ponudbe na Radio Reklam Jugos'avija br. 519, Subotica.

Javna zahvala.

Gradbo moje vile, katero je prevzel g. stavbenik Angelo Battelino, stanujoč Knezova ulica 32/I, Ljubljana 7 v izpopolnitev in sicer v zelo zamotanem stanju, je izvršil nad vse izvrstno in v moje največje zadovoljstvo. Radi tega se mu javno zahvaljujem za njegov trud, ter ga vsakomur toplo priporočam, kot strokovnjaka in solidnega izvedenca v tej stroki.

ZA BEŽIGRADOM, dne 20. julija 1928.

8963

ALEKSANDER BAJT.

»Kajsi materinske ljubezni gojenju cvetlic v lončkih pri nekaterih ljudeh. Imeli niste lepo cvetje ako uporabljate Kanipos cvetlično uranilo. Iz dodanega navodila se naučite pravilno gojiti cvetje. — Ovojček 1250 in 42 Din.

Brez vsake škode za rejo perutnine se uporablja že 40 let Koko prašek za živino. Če pridenete tedni piči le najmanjšo količino, se pozni velik vpliv istega. Žival postane mesnata za peko in pogosto nese jajca. Najsigurnejše zdravilo proti živalskim boleznim. Univerzalni virus deluje kot blagoslov peruti na dvočrtnu. — Ovojček od 10 do 40 Din in 115 Din.

Prodaja se v lekarnah, drogerijah, trgovinah s cvetlicami in semeni. Proti predplačilu razpošiljamo franco. Po povzetju ne pošljemo Z. Samaher kem. farmaceutski laboratorij, Crvenka (SHS)

Rast brade pri damah

in vse nadležne diace na tilnu ku pod oazduho in na obrazu odstranite sami na najprprostejši način z molim orezkusnim odstranjevalcem dlak — Komplet samo Din 60 franko. ako pošljete denar naprej. Kosm laboratorij

W. ECKHARDT, Augsburg, Deutschland. Ravensburgerstr. 12/93.

NAJCENEJŠA ZABAVA

so lepe povesti.

Naročite:

TOLSTOJ: Rodbinska sreča. Roman. — Broš Din 26.— vez Din 34.—

KERSNIK J.: Testament. Povest. — Broš. Din 18.— vez. Din 26.—

KNJIGARNA TISKOVNE ZADRUGE

v Ljubljani in Mariboru.

Za stavbe

po znižanih cenah vsakovrstnih suh. tesa in žagan les. — Vsaka množina v zalogi. Zaganje. odpadki od lesa. drva. Dostava tudi na stavbo.

FRAN SUSTAR,

lesna industrija in trgovina. parna žaga LJUBLJANA, Dolenjska cesta 12. 8699

Hiša

podobna vili, pod Rožnikom pri Ljubljani je naprodaj po jako nizki ceni in ugodnimi pogoji. V hiši so tri velike delavnice in vinska klet. Stanovanje devetih sob, kuhinje in raznovrstne pritlikline. Napeljana električna luč; stanovanje 5 sob takoj na razpolago. Tik hiše veranda za vize, velik sadni in zelenjadni vrt. Senčnat vrt. Ponudbe prosim na oglasni oddelek »Jutra« pod »Dobra kupčija«.

8880

VELIKO IZBIRO

Izbranih vrst

VINA

po najugodnejši ceni.

ter žganih pijač 33

godi Vam

PIVNICARSTVO »OPSKRBA« D. D.

Zagreb, Frankopanska ul. 12.

Ako potrebujete izvolite ogledati naše kleti in pokušati vrste brez obveze za kupčijo

Dražba.

Dne 31. julija 1928 ob 9. uri bo v Tržiču št. 156 dražba

večje množine v drogerijsko stroko spadajo ih predmetov

Ti predmeti so navedeni v dražbenem oklicu, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

8840

Okrajno sodišče v Tržiču

dne 19. julija 1928.

Volneno, belo in pisano platno

hlačevino, delene, kambrike, druk, srajce, kravate, žepne rute, svilene rute, nogavice, dežnike itd. kapite najceneje pri trvdki

ALOJZI DROFENIK, CELJE

samo Glavni trg št. 9.

Vsakovrstni OSTANKI za polovično ceno.

Tužnim srcem naznanjamo, da nas je po dolgi, mučni bolezni zapustil naš soprog, oče, brat itd., gospod

Karl Gradt

mesar in gostilničar

v 39. letu starosti.

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, dne 22. julija 1928 ob 17. uri popoldne.

Laško, dne 21. julija 1928.

Pepca Gradt, soproga — Anči, Karla, Pepca, Marta, otroci in ostali sorodniki.

Stanley Weyman:

Rdeča kokarda

Roman.

»Bežite, bežite!«

»Kakor vidim, se bližamo mestecu: še tri minute, pa bomo tam. Ako rečete svoji hčerki le še besedico in jo le še enkrat razžalite vpričo mene, se ločim od vas in pojdem svojo pot.«

V moje začudenje se je gospa de Saint-Alais na te besede srebno zasmejala.

»Ničesar podobnega ne boste storili, gospod,« je rekla. »In jaz bom vzlic vaši prisotnosti ravnala s svojo hčerjo tako, kakor se mi vidi prav.«

»Ne izzivajte me!«

»Pravim vam, da ne boste storili ničesar?«

»Kako da ne? Povejte mi, zakaj mislite, da ne bom storil ničesar,« sem vzkliknil.

»Zato, ker ste plemič, gospod vikont,« je odvrnila, ne da bi se prestala smeati, »in ker se zavedate, da bi naju spravili v nevarnost, če bi se ločili od naju. Samo zato.«

Spustil sem se na blazino in jo pogledal z nemim ogorčenjem, zasaj njene besede so me bile mahoma uverile o tem, kar je bilo moja slabost in njena moč.

Markiza se je iznova blaženo zasmejala.

»Vidite, ali vam nisem rekla!« je nadaljevala. »Zdaj naj vam povem še to, kaj boste storili. Videti je, da bomo imeli opravka z zelo nezaupljivimi ljudmi. Istorija o gospe Corvasovi ne bo zadostala, niti če jo potrdite s svojo besedo. Zato boste rekli, da sem vaša mati in da je gospodična vaša sestra. »Vem,« je dodala in strupeno pogledala hčer, »vem, da bi ji bilo ljubše, če bi jo predstavili kot svojo ženo. A meni to ne prija.«

Zastokal sem; a bil sem razorožen kakor jetnik in uklenjen ka-

73

kor suženj. Nisem ju smel ostaviti; šlo mi je za ljubezen in za čast, za oboje hkratu. Toda slutil sem markizin načrt, kako bo uro za uro in miljo za miljo trpinčila Denizo in mene. Baš do tega ji je bilo, da bi deklica potovala z menoj in dihal isti zrak kakor jaz in da bi se rob njenega krila dotikal mojega škornja. Naša skupna varnost je bila na tem. Toda po tem, kar sva bila slišala, se je mogel njen pogled samo še odvrniti, če bi se srečal z mojimi; in če bi se njena roka dotaknila moje roke, se je morala z grozo umakniti; nevidna stena je bila postavljena med nama.

Kakor sem slutil, je Deniza dostojanstveno prenašala svoj položaj in ni ne plakala ne stokala niti ni izkušala s pogledom zajeti poguma iz mojih oči. Čeprav je slišala, ko sem jo branil, me vendar ni nobenkrat ogovorila, kakor tudi jaz nisem ogovoril nje. Ob takih čudnih okoliščinah smo nadaljevali najbolj čudno pot, ki sem jo kdaj doživel.

Drdrali smo po prijaznih zelenih dolinah, po jalovih planotah, koder se je po razpokah med skalovjem še belil zimski sneg, po toplem solncu in po ledeni sapi, ki je brila z višin; toda nama z Denizo ni bilo ničesar mar. Najini srci in najine misli niso zaznavale ničesar izven te kočije, v kateri je z nasmeškom na obrazu stolovala markiza in v kateri sva se midva vdajala turobnemu molčanju.

Okoli poldne smo se ustavili pred krčmo majhne gorske vasice, da bi se spočili in obedovali. Človek bi bil mislil, da je tu na koncu sveta; toda brezumje časa je segalo celo do tod. Komaj smo bili dvakrat založili, že je stal pred nami vaški pisar in zahteval naše papirje. Bog ve, da si nisem mogel izbirati; in tako je postala markiza moja mati in Deniza moja sestra. A v tem, ko se je pisar sklanjal nad mojim odlokom in me obenem spraševal, kaj je novega v dolini, se je ustavil pred vrati konj; trenutek nato je stopil v izbo baron de Céol.

Ko je zagledal dami, se je odkril; nato je spoznal mene in se je malone bolešno zdrznil.

»Zgodaj ste se odpravili!« je dejal. »Čaka sem vas pri iztočnici

vratih, pa vas ni bilo od nikoder.«

Zardel sem od kesanja in se opravičil na vse načine. V resnici sem bil čisto pozabil nanj; niti enkrat mi ni bilo prišlo na um, da imam z njim sestanek pri vratih.

On pa se je čudno ozrl na moji spremljevalki.

»Ali ne jašete?« je vprašal.

»Ne,« sem odvrnil, »ne jašem.«

Niti besedice nisem več spravil iz sebe. In zdajci sem se osvestil prepada, ki je zeval pred menoj.

»Kakor vidim, ste srečali dve znanki?« je nadaljeval baron, ki je s klobukom v roki ogledoval markizo.

»Da, znanki,« sem zamrmral.

Vliudnost bi bila zahtevala, da ju predstavim. Toda nisem se mogel odločiti.

Naposled je baron vendarle opazil mojo zadrego in odšel obenem s pisarjem. Komaj sta bila zaprla vrata za seboj, se je gospa de Saint-Alais vsa razjarjena zakadila vame.

»Tepec!« je rekla brez ovinkov. »Zakaj nas niste seznanili. Ali ne vidite, da ste prav s tem nemara zbudili sumnjo in zakrivilili najino pogubo? Še otrok bi bil moral uganiti, da mu hočete nekaj prikriti. Če bi ga bili takoj predstavili svoji materi...«

»Nu, če bi ga bil seznanil —?«

»Odšel bi bil zadovoljen.«

»O tem dvomim, madame, in ne brez vzroka,« sem odgovoril z neprikritim posmehom, »zakaj včeraj sem mu kar najodločnejše povedal, da nimam ne matere ne sestre.«

To je bila moja osveta. Gospo de Saint-Alais so izpreletele vse barve po vrsti; nekaj trenutkov je stala s stisnjenimi ustnicami in z očmi uprtimi v mizo.

»Kdo je to? Kaj veste o njem?« je vprašala naposled.

Siromašen plemič je in fanatičen protestant,« sem suho odvrnil. Ugriznila se je v ustnice.

»Bože moj!« je zamrmrala. »Kdo bi bil slutil tolikšno nesrečo!

Ali mislite, da kaj sumi?«

Motvoz Grosuplje

uporabljati znači:

8832

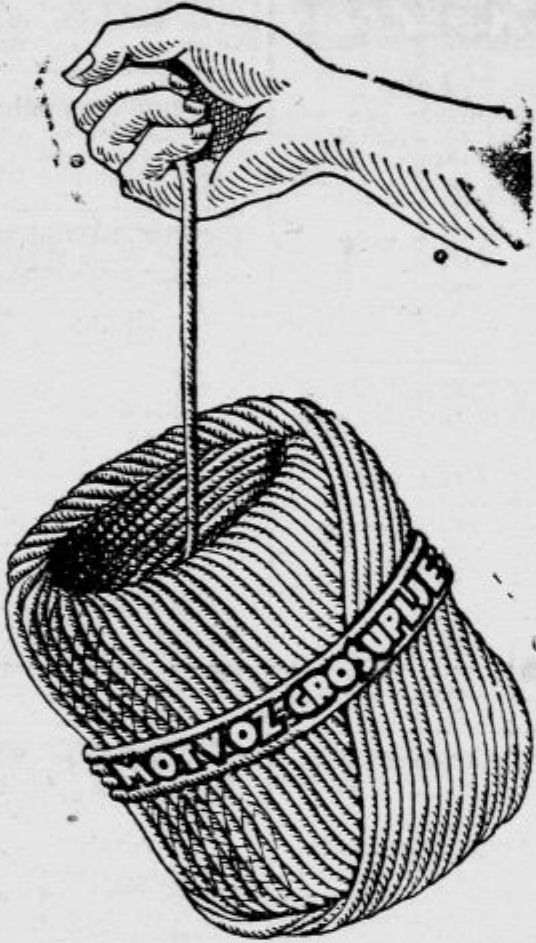
lahko in hitro delo
prihranek
sigurnost in
zadovoljnost odjemalcev

Zahtevajte

me in vzorce zastonj in franko

Tovarna motvoza
in vrvarna d. d.

Grosuplje pri Ljubljani

„Underwood“

pisalni stroji ima svetovni sloves

nad 2.000.000 strojev v prometu,
nedosegljiv v trpežnosti in vsled
tega najcenejši

LUDVIK BARAGA
LJUBLJANA

Selenburgova ulica št. 6/I.
Telefon št. 2480

Špik 2.472 m

S Špika

- Zdravol
- Odkod pa Vi prijatelj?
- S Špika.
- Pa koliko ste potrebovali?
- 5 ur.
- Pa ni mogoče! Jaz potre-
- bujem 6-6 1/2, četudi sem tre-

niran in bil že 3 krat na
njem.
Tudi jaz sem preje potrebo-
val toliko časa, ali odkar jem-
ljem redno Ovomaltine potre-
bujem samo 5 ur, a počutim
se kot bi plezal samo 3 ure.

OVOMALTINE

Je najboljši izvor telesne energije!

Izrežite in pošljite nam:

P. n.

Dr. A. WANDER d. d. Zagreb

Prosim Vas, pošljite mi franko brezplačen vzorec „OVOMALTINE“.

Ime in priimek:

Stanovanje:

Kraj:

CILINDERSKI MOTOR
izborno pospeši brzino, varčen v pogonu
Jugoslav. FIAT-Automobilno Prometno d. d., Beograd
Autorizirani prodajalci za Slovenijo:
TRIUMPH-AUTO d. z o. z., CENTRALA LJUBLJANA, Dunajska cesta 36
TRIUMPH-AUTO d. z o. z., PODRUŽNICA MARIBOR, Frančiškanska ul. 13

Triciklje

»akrinjlo« in napisom tvrd-
ke, da prevažanje blaga
pripravne za trgovce, po-
karne in mesarje, izdeluje
»Tribuna« F. B. L., Ljub-
ljana, Karlovska cesta 4.

Potnika

(zastopnika) za Slovenijo, dobro
vedenega sprejme tvornica v Zagrebu.
Pismene ponudbe s prepisom spričeval
in fotografijo na Interreklam d. d.
Zagreb, Moravska 28, pod „370-1“

Trgovci, industrijalci, pozor!

Radi selitve prodam veliko 888

trgovsko hišo

na periferiji mesta Ljubljane V hiši se nahaja staroznana, zelo
dobro vpeljana restavracija. Na razpolago so veliki trgovski lokali,
magazini, velike kleti, gospodarsko poslopje, vrtova in še tren za
eventualne adaptacije Lega hiše za promet najuodnejša. Ponudbe
na oglasni oddelek „Jutra“ pod šifro „R. dka prilika 6“.

Radi preselitve prodajam ure, zlatino, 8825
srebrnino, briljante, sten-
ske ure, budilke, (hišne
stoječe ure), alpaka srebro, nastavke s 25% popusta
IVAN PAKIŽ, Ljubljana, Stari trg št. 20

CRIKVENICA, SV. JELENA

Pension „Danica“

Tik ob morju, izvrstna slovenska kuhinja, kopa-
lišče brezplačno.

Cena Din 15—80 dnevno. 8792

že nad 20 let obstoječa manufakturna trgovina
Marija Rogelj, Sv. Petra cesta 26

Vijudno naznanja, da prodaja radi pozne poletne sezije vse blago cenejšje
kot ponavadi.

Zenske obleke od Din 70 dalje

Bluze „45 dalje

zelo ceno tudi predpasniki in otroške obleke.

Kdor še ni naš odjemalec, se lahko prepriča o naših nizkih cenah in

točni prijazni postrežbi. 8881

Zahvala.

Za dokaze iskrenega sočutja, ki so nam
došli povodom smrti našega, nad vse ljub-
ljenega soproga, očeta, brata, zeta, svaka
in strica, gospoda

Mihaela Stanteta

okr. pol. nadzornika

za pismeno ali osebno izraženo nam sožalje,
za poklonjene krasne vence se tem potom
vsem najpriščneje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo izrekamo gg. zdravni-
kom č. sestram in prečastiti duhovščini. Na-
dalje se zahvaljujemo gg. zastopnikom kr.
pol. direkcije, zastopnikom raznih društev
in korporacij, uradništvu varnostne straže
za udeležbo pri pogrebu, železničarski godbi
»Sloga«, pevskemu društvu Krakovo-Trnovo
za ganljivo žalostinke, končno vsem soso-
dom, prijateljem in znancem, ki so v tako
velikem, nad vse častnem številu spremili
nepozabnega pokojnika na njega zadnji poti.

Zaluje rodbrine: Stante — Suher. 88

Stanovanje

2 sob, kuhinje in pritličje
išče tiskar s 1. septembrom
Cenjene ponudbe na naslov
Svojnik tiskarne «Sloven-
ja», Ljubljana. 23876

Stanovanje

solončno, trišobno, s balko-
nom, v novi vili v mestu
za 1400 Din mesečno s av-
gustom oddam. Ogleda se
lahko med 18. in 19. uro
Naslov v oglašnem oddelku
«Jutra». 23872

Stanovanje

4-5 sob, s pritlikinami in
kopalnico išče za novem-
ber. Ponudbe na oglašni
oddelenek «Jutra» pod šifro
«V centru». 23885

1000 Din nagrade

dam onemu, ki mi preskrbi
v sredini mesta stanovanje
2 ali 3 sob s pritlikinami
Ponudbe na oglašni oddelenek
«Jutra» pod značko «Sep-
tember 1000». 23877

Stanovanje

3 sob takoj oddam. — Po-
nudbe na oglašni oddelenek
«Jutra» pod šifro «Mirje». 23879

Stanovanje

3 sob takoj oddam. — Po-
nudbe na oglašni oddelenek
«Jutra» pod šifro «Centrum». 23878

Stanovanje

2 sob in kuhinje, s kupa-
lnico, v centru mesta, v
vrtu, na Brinju odda
Pokojsniški zavod, Gleda-
liška ulica 8/IV. 23896

Stanovanje

opremljene sobe in kuhinje
oddam takoj. Naslov pove
oglašni oddelenek «Jutra». 23893

Prehrana

Domače kosilo
dobro, isčeta 2 gospodini
na ob 2. uri. Ponudbe na
oglašni oddelenek «Jutra» pod
«Kosilo». 23904

Na hrano in

stanovanje
vrednem nženke cenovne
meščanske, ožir, tudi sre-
nje šole, z vrtom ob gozdu
Ponudbe na oglašni oddelenek
«Jutra» pod «Učiteljica». 23846

Za svojo

dam deklico dobrih ljudeh
Ponudbe na oglašni oddelenek
«Jutra» pod šifro «Deklica». 23860

Sobe

Opremljeno sobo
elegančno, s 1 ali 2 po-
steljama išče samostojen
distingviran gospod. — Po-
nudbe na oglašni oddelenek
«Jutra» pod «Prost vohi». 23823

Sobo v pritličju

v okolici Maribora
ob gozdu, v bližini žele-
znice ali avtobusne postaje,
z vso okirbo, za bolno
gospo išče. Ponudbe z
navedbo cene do 25. t. m.
na gospo Gigler, Maribor,
Tovarniška cesta št. 26/II. 23746

Opremljeno sobo

parketirano, s elektr. raz-
svetljavo in posebnim vho-
dom takoj oddam. Naslov
v oglašnem oddelku Jutra 23707

Opremljeno sobo

s posebnim vhom in le-
pim razgledom oddam so-
lidnemu gospodu. Naslov v
oglašnem oddelku «Jutra». 23833

1 ali 2 prazni sobi

s souporabo kopalnice, v
najboljem centru oddam s
1. avgustom. Naslov pove
oglašni oddelenek «Jutra». 23890

Sobo

svetlo in solončno oddam
dvema gospodinama z vso
okirbo. Naslov v oglašnem
oddelku «Jutra». 23893

Sobo

s separatnim vhom, sv.
s souporabo kuhinje oddam
takoj. Naslov v oglašnem
oddelku «Jutra». 23899

Opremljeno sobo

čisto, z električno razsvet-
ljavo oddam na Rimske
citi 7, vrata 17. 23885

Sostanovalko

sprejme takoj ali s 1. av-
gustom boljša rodbina. —
Stanovanje lepo in čisto,
hrana dobra. Naslov pove
oglašni oddelenek «Jutra». 23898

Prazno sobo

s posebnim vhom oddam
v Sp. Šiški, Janseva št. 12 23863

Prazno sobo

v mestu išče zakoniki par
brez otrok. Ponudbe na
navedbo cene na oglašni od-
delok «Jutra» pod «Prazna
soba 50». 23859

Prazno sobo

veliko, parketirano, s elek-
trično razsvetljavo in uni-
valnikom s gorko in mrzlo
vodo takoj oddam. Naslov
v oglašnem oddelku Jutra. 23866

Lepo sobo

v centralni legi, s kopa-
lnico, išče gospod pri nemški
dani. Ponudbe na oglašni
oddelenek «Jutra» pod šifro
«Soba 100». 23910

Lepo sobo

oddam v Ulici Stare Prav-
de 5/II. 23878

Kot sostanovalka

sprejme gospoda Kotar
Rimska cesta 24/II. 23919

Opremljeno sobo

lepo, z elektriko in poseb-
nim vhom oddam Pod
Trančo 2/II, desno. 23815

Lepo sobo

takoj oddam v Majstrov-
ulici št. 14. 23855

2 gospodini

sprejem takoj ali s 1. av-
gustom v lepo stanovanje
z dobro hrano, ali brez. —
Cena zmerna. Ulica Stare
pravde 5/II. 23891

2 prazni sobi

v Mariboru
s uporabo kopalnice in po-
sebnim vhom oddam. Po-
nudbe na podružnico Jutra
v Mariboru pod «Takoj». 23745

Prazno sobo

zračno in čisto, s posebnim
vhodom, v novi hiši v Tr-
novnem oddam za 300 Din.
Pojasnila med 19. in 21.
uro. — Naslov v oglašnem
oddelku «Jutra». 23790

Sobo

s separatnim vhom, v
novi palači, s kopalnico, v
centru mesta oddam s 1.
avgustom proti enoletni na-
jemni naprej. Naslov pove
oglašni oddelenek «Jutra» 23738

Dopisi

Kamelija
oglaš se. — Oddano že v
sredo dopoldne. 23905

Po naključju

Drignite pismo v oglašnem
oddelku «Jutra». 23839

Mia 7

Četrti prošim, oddajte zna-
no advokatu, zanesljivo —
takoj. Nujno 23867

XXV.

Neopazeno prejel. Vedno
pri Tebi. Rad bi Ti vedno
pisal Vroče — Troji. — 23939

Znanja

s starejšo, pramo, samo-
stojno damo, želi mlajši go-
spod. Dopise pod «Harmoni-
ja» na oglašni oddelenek
«Jutra». 23913

Mladenč

trg. naobražen, želi dopi-
sovali in resno znanje s
gospodini in resno znanje s
nad 20 let staro. Cenj.
dopise s sliko na oglašni
oddelenek «Jutra» pod šifro
«Dijamantna bodočnost». 23852

Gospod, Dunajčan,

v Ljubljani tuje, išče
znanja z res ljubko,
mlado, neodvisno damo.
Dopise po možnosti s
sliko na hotel «Slon»,
soba št. 1. 23852

Inteligent, mladenč

želi v svojo razvedila ko-
respondirati z mlajšo go-
spodini — poznejše po-
znanstvo ni izključeno. —
Cenjene dopise prosim na
oglašni oddelenek «Jutra» pod
«Branko». 23847

Na Gorenjskem

mudi se lotovščar, višji
državni uradnik, bančnik,
simpatičen vdovec, 37 let
star, Slovenec iz Beograda,
želi znanja z resno, mlajšo,
samostojno gospodini ali
vdovo. Ponudbe s fotogra-
fijo pod šifro «Mangart» na
oglašni oddelenek «Jutra». 23870

Mlada gospa

distingvirana, samostojna, mu-
zikalno, ki pride na jesen
v Ljubljano, želi spoznati
resnega gospoda, čiste
znatja, visoke duševne
kulture, nežnih čustev, ki
bi ji znal napraviti prijetno
življenje. Zaznajo je
pisati pod «Hijacinta» na
administracijo «Politike»,
Beograd. 23736

Preklic

Prekličem vse žalitve, ka-
tere sem govorila proti
strankam v hiši. — Marija
Šinček. 23920

Zahvala

Podpisani se vam potam
najiskrenejše zahvaljujem g.
šef-zdravniku dr. Ne-
bauerju ter ostalim g.
zdravnikom za moje zdrav-
ljenje na Golniku, kjer sem
kljub temu, da sem bil že
jako slab, popolnoma
ozdravel. Zahvaljujem se
tudi št. kol. sestram za vso
postrežbo v času mojega
zdravljenja. Janko Engel-
man, Kroj. pom., 23668

Ženitve

Premožna mladenka
srednjih let, želi poročiti
gospoda s boljšo in stalno
službo. Samo resne dopise
s sliko na oglašni oddelenek
«Jutra» pod «Dobra eks-
stencija». 23915

Boljši obrtnik

v Ljubljani, že več let sa-
mostojen, želi resnega znan-
ja z gospodini 30-40 let
— v svojo takojšnje ženi-
tve. Vdovec z enim ali
brez otrok niso izključeno.
— Prednost imajo s po-
sestvom ali kapitalom, ne
manj kakor 50.000 Din. Le
resne ponudbe na oglašni
oddelenek «Jutra» pod šifro
«Tajnost». 23894

Šivilja

se želi v svojo ženo —
radi pomanjkanja znanja —
seznani tem potom s go-
spodom neomadeževane pre-
teklosti. Ponudbe na oglaš-
ni oddelenek «Jutra» pod šifro
«Šivilja 27». 23845

Veleposesnikov sin

star 24 let, s kapitalom Din
50.000, želi znanja v svojo
ženo z gospodini, ki bi
posedovala boljše posestvo
v okolici Maribora ali Pra-
ga. Ali kjer bi bila s last-
no hišo koncesija dobro
idote gostilne ali trgovine,
na prometnem kraju, naj-
raje v trgu ali mestu Slo-
venije. — Prednost imajo
biserke edinke. Dopise po-
slati s sliko na podružnico
«Jutra» v Mariboru pod
«Veleposesnik». 23863

Letovišče

Letoviščarjem
nudi s 1. avgustom vso okirbo
gostilna v bližini Smarje-
skih toplic. Prospekti daje
Florijan Zorko, gostilničar,
Bela cerkev, Dolencjako. 23942

V Poljanski dolini

oddam 3 sobe, vsako s 2
posteljama. Dnevna okirba
in postelja za osebo 30 Din
— Bližina Bleda, toplice,
kopanje v Sori. Naslov v
oglašnem oddelku «Jutra». 23851

Živali

Pava in pavinja
po ugodni ceni prodam. —
Polve se pri hišniku pod
Rožnikom, Vedna pot št. 1 23792

Glasba

Piano
skoraj nov, poceni prodam.
Naslov v oglašnem oddelku
«Jutra». 23871

Kratek klavir

zelo dobro ohranjen, znam-
ke «Petrol», radi pomanj-
kanja prostora (tudi na ob-
roke) prodam. Naslov pove
oglašni oddelenek «Jutra». 23906

Obrt

Modna šivilja
ki izdeluje najmodernejše in
najcenejše, se priporoča ce-
lenjnim damam. Naslov v
oglašnem oddelku «Jutra». 23930

Žimnice

(modroce) predelujem po 35
Din in v vsa tapetniska dela
po najnižjih cenah. Priidem
nat tudi na dom. Slavič
Frane, tapetnik — delavica:
ca: Zabajak 14. 23888

Slike za legitimacije

izvršuje najhitreje fotograf
Hugon Hibler, Ljubljana.
Valvasorjev trg. 92

Razno

Zastonj dobite

avto, motorno kolo ali El-
valni stroj. Pošljite 3 Din
za pojasnilo na naslov:
Askere Anton, Sv. Rupert,
Sv. Jurij ob južni železnici 23862

JUGOVIČEVO SALVATOR

sirišče

daje v 5 minutah sladke sir
6 Din. Barve za surovo
maslo in sir, 5 Din. Prašek
za pripravo maslaca (putra)
5 Din. Ištem preprodajalec.
Razpošilja lekarna Jugovič,
Novi Sad. Zahtevajte vzorce
in pošljite 10 Din v pismu. 23941

Sprejem

naročila za:

konfekcije žensk. perila,
slike na baržun, hranišne
hišice in kremo «Kana» —
Mar. Jelenič, Ljubljana —
Stara pot 1, I-3. 23898

Karkoli želite

kupiti ali prodati, obvestite
na poštni predal 216 —
Ljubljana, 23869

Jecljanja

se temeljito in trajno od-
vadite. Najboljša priznanja
in reference od zdravnikov
in privatnikov. Med drugi-
mi: «S posebno hvaležnostjo
vam sporočam, da se le-
cornem uspehu vaše metode
pri mojem nečaku šu-
dim.» M. Zupan. — «Fo-
tujem vam, da mi je bilo
v štirih tednih jecljanje po-
polno odstranjeno.» M.
Dvorjak. Prijeto vsaki
dan od 2-3 Paula Kováč,
specializirana za govornico
gimnastiko, Sv. Petra nasip
št. 17/II. 6566-3

Pred nakupom

Lisičje,

polhove kože

in vse druge od divjačine
kupuje in zanesljivo dobro
plača D. Zdravč, Ljubljana,
na Florijanska ulica št. 9. 47

Vreče

nove in rabljene vseh
vrst tor-
juto za embalažo
ima vedno v zalogi

Mirko Mlakar

Ljubljana, Slomkova 11

42

42

42

42

42

42

42

42

42

42

42

42

42

42

42

PERI—SA—BENZIT!

V DOMU

kjer vlada čistoča, je mir in zdravje. Oboje dosežete s uporabo BENZIT.NADMILA ki ne čisti samo obleke, perilo in druge predmete, temveč jih istočasno tudi desinficira vsled svojih antiseptičnih svojstev.

Nobeno drugo milo nima tako učinkovite čistilne moči kot BENZIT.NADMILO, ki opere brez truda navadne in najfinejše tkanine, volno in svilo.

BENZIT-NADMILO čisti belo in barvasto perilo, flanel, volno, svilo, čipke, zavese, preproge itd.

Dobiva se v vseh drogerijah in trgovinah kolonialnega blaga po ceni od Din. 5.- za komad,

Benzit-Nadmilo
TVORNIC ZLATOROG MARIBOR

PERI—SA—BENZIT!

Takošen zaslužek

se nudi potnikom in zastopnikom s prodajo dobro ldočih sezonskih predmetov na privatne odjemalce v mestu in na deželi. — Pojasnila daje: V. Kovač, Sv. Petra nasip št. 17. 147

Ležalne stole

à Din 150. — po povzetju 160 Din

Žimnice

(matrace), posteljne mreže, izsene postelje (složljive), otomane, divane in tapetnške izdelke nudi najceneje

Rudolf Radovan

tapetnik

Krekov trg št. 7

(poleg Mešnega doma.) 30

Klavirje in harmonije na obroke

in posodo, svetovno najboljše Steinway, Höpfer, Bösendorfer, Förster, Stügel originalno, dobite le v velikih zalogi in izbiri strokovnjaka in bivega učitelja «Glasbene Matice»

ALFONZ BREZNIK

Ljubljana, Mešni trg št. 3 (poleg magistrata). 162

Griffon

naiboljši motocikl

za vsako svrhu in za vsakogar s prestatami, — kickstartarjem, kompletnim orodjem Din 7800.— promptno dobavljivi od skladišča generalnega zastopstva O ŽUZEK, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 11 8027

Posetite

8819

5.

OSIJEŠKI VELESEJEM

Od 5. — 15. avg. 1928.

Voznja za polovično ceno na vseh železnicah in parobrodih

LEGITIMACIJE

za 10 Din pri čast. zastopstvu:

PRVA HRVATSKA ŠTEDIONICA

Aleksandrova cesta. Telef. 20—11

PUTNIK D. D.

Donaška cesta 1. Telef. 24—72

Tovarna na deželi sprejme

takoj sposobnega

salda - kontista

ki je več tudi ostalega industrij-
skega knjigovodstva.

Ponudbe z označbo zahtevkov

je poslati pod „Salda-kontist“ na

oglašni odd. Jutra. 8839

„SPECTRUM“ d. d.

izš. Kopista, Dubsky in Krstić, tvornica

ogledal in brušenega stekla,

Ljubljana VII, Medvedova ul. 38, tel. 343

Zagreb, Beograd, Osijek, Središnjica:

Zagreb

Zrcalno steklo, portalno steklo, mašin-
sko steklo 5-6 mm, ogledala, brušena

vseh velikosti in oblikah, kakor tudi

brušene prozorne šipe, izbočene plošče,

vsteklavanje v med. Fina, navadna

ogledala. 82

Peč „Monolit“

najcenejša, najizdatnejša.

Zaloga Lutzovih peč

INŽ. GUZELJ, LJUBLJANA VII.
Jernejeva c. 5.Ravnatelj Voltbove male turbine in Konz-ovi
Tel. 3252 elektromotoril. 143DRVOREZ
CINKOGRAFIJA
ASER ESKENASY SUBOTICA

Strokovnjaki so si edini v tem, da si

„WECK“

čaje in aparati za vkuha-
vanje najzanesljivejši.

Tovarniška zaloga, Weck pri tvrdi

„FRUTUS“, Ljubljana, Krekov trg 10/1.
Celje: J. JAGODIČ. Maribor: K. LOTZF. SCHNEIDER & JU
graditelji umetniških violin

P A K R A C

Zahtevajte cenik! Zahtevajte cenik!

Čakovečka industrija železa d. d.
v Čakovcuizdeluje: železne in medene žičnike, žične
ograje in izdelane ograje s stebri in vratni
ter prevzame eventuelno tudi montažo.Vložke za v postelje in spiralne žice in
vse vrste sličnih žic, dimne cevi in prešana
kolena, podkrovice za obuvala in ščitnike za
podplate.Prevzamemo izdelavo v masah prešanih
in stancanih predmetov po risbah ali vzor-
cih. Preprodajalcem postrežemo radi z naj-
nižjimi cenami.MEINEL & HEROLD
tovarna glasovnih gramofonov in harmonik

R. Langer MARIBOR št. 101-A

Violine od Din 35.- d. Kocne harmonike od Din 85.-

tamburice od Din 95.- d. Gramofoni od Din 345.-

Zahtevajte naš veliki katalog, kate-
rega vam pošljemo brezplačno.

Zahtevajte
brezplačni

CENOVNIK s 1000
slikami!

A. KIFFMANN,
Maribor št. 36-b

Pri švicarski tovarni ur
Lastno izdelovanje okrovi
in sestavljanje iz (remon-
taža).

Din 49.-

ura na sidro (ankerica),
nekoliko boljše izvršitve
65.-

3-letno jamstvo

Ure: Omega, Doxa in
dr. znamenite ceneje nego
drugje

Din 64.-

z enim zvonom, z 2 zvonom
Din 69.- 3-letno jamstvo Pošljamo po po-
što. Za neogovarjanje vrne-
mo denar nazaj.

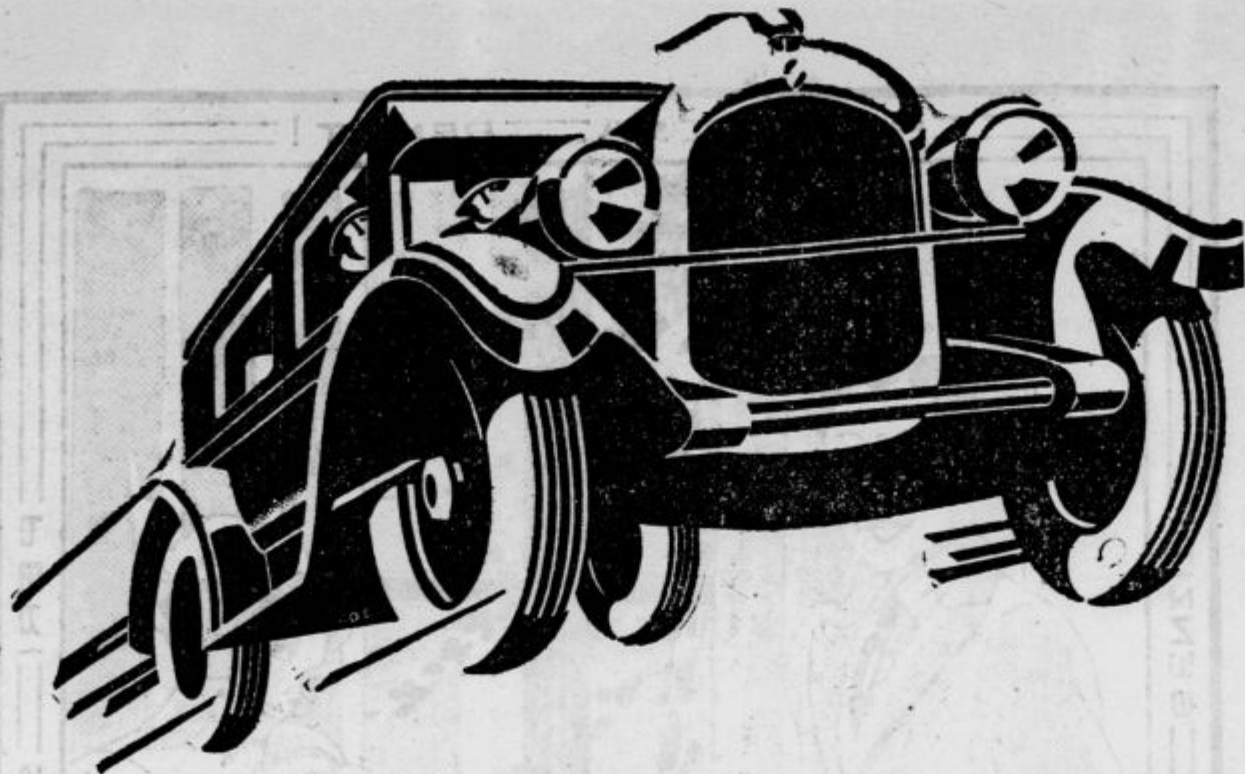
Lepota lica!

Creme Rose Centifolia je
sedanja ideal vsake modne
dame. Krema daje preprosto
ljudi in očisti lica. Lica po
stane samostojno, mladen-
sko in čarobno, ter s svo-
jim mirom pobudi spo-
šno zavdanost. Skriv-
no greško, najboljša pod-
loga za puder in nenad-
nost. Zato je ta krema in pro-
menado 50 Din COLD CREAM, originalna angleška
masna krema, ki prodere popolnoma v por-
lice in jih hrani ter dnevno pomlaja. Krema
je jo elastično. Nenačakljivo za vsako damo, ki
sprejema preročeno starost in odstranjuje perfektno vse
nečistočo lica Din 50. — Centifolia krema zavod
Zagreb, Ulica 37. Zahtevajte brezplačne ilustracije pro-
spekte!

PIRETRIN
ubija

stenice, bolhe, muhe
ščurke, mravlje, molje
ter v opce vso golazen
v hiši, kot v poljedelstvu,
vrtarstvu, vinogradni-
stvu, pri živini itd.

Pojasnila daje brezplačno:
Piretrin d. d. Zagreb, B-cesta 35

LUKSURIJOZNA VOŽNJA
PO NAJNIŽJI CENI!

Chrysler—v ceni, ki ni nikomur previsoka! Auto-
mobil—kot vsak drugi Chrysler—izpeljan v
izredno lepi in impozantni liniji. Automobil—
čigar motor je montiran na gumijskih blokih—
čigar glavni ležaji znašajo tretjino celotne motor-
jeve dolžine. Ta motor Vas potegne z brzino 85
kilometrov in več na uro naprej. Vozilo z udob-
nimi sedeži in peresi, ki merijo polovico dolžine
šasije. Ali ste že preizkusili Chrysler 52—na cesti?

Edino velika tvornica Chrysler—tretja v svetovni
avtomobilski industriji—Vam more dati tako dober
voz za tako nizko ceno!

OGLEJTE SI IN PREIZKUSITE
CHRYSLER 52

BREZPLAČNO IN BREZOBVEZNO!

GLAVNI ZASTOPNIK ZA JUGOSLAVIJO: W. H. SMYTH, BEOGRAD
ZASTOPNIŠTVA: LJUBLJANA, — AMERICAN MOTORS LTD., — LJUBLJANSKO OBLAST. MARIBOR, —
AMERICAN IMPORT CO., — ZA MARIBORSKO OBLAST.

Chrysler Sales Corporation, Detroit, U.S.A.

Kostanjev taninski les

n smrekove škorpje oziroma črešo plačujem po
najugodnejših dnevnih cenah in takojšnjem na željo akre-
ditivnem plačilu.

Ernest Marinc, Celje, Zrinjskega ul. 4

Telefon interurban št. 136. 85-6

Najpopolnejši
Stoewer
šivalni strojiza šivilje, krojače in čevljarje ter
za vsak dom. Preden si nabavite
stroj, ogledajte si to izrednost pri
tvrdki

Lud. Baraga, Ljubljana.

Šelenburgova ulica 61.

Brezplačen pouk. 15-letna garancija

Telefon št. 980. 28

RUDARSKA DRUŽBA IŠČE

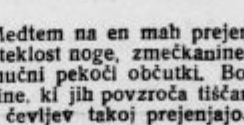
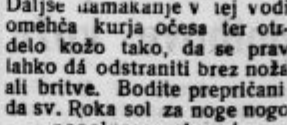
inženjerja

iz kemične stroke kot asistenta v nje-
nem laboratoriju. Prošnje z natančno
navedbo plačilnih pogojev ter curricu-
lum vitae se morajo nasloviti na poštni
predal 276 v Ljubljani. 8810

Sanatorij dr. Hansa

GRAZ, Körblergasse Nr. 42

telefon št. 23—52.

Edini privatni zavod za vse opera-
tivne, interne porodniške slučaje in
za ženske bolezni.Moderno urejeno. — Višinsko sonce,
roentgen diatermija. — Zdravniki po
lastni volji. — Zmerne cene. — Pro-
spekti na zahtevo. 101Nožna sol
sv. Rokadela novo nogo. Zado-
šča, ako le soli za nogo -
ki je v inozemstvu že dolgo
casa izbornu preizkušena -
samo majhno mazo -
no denemo v lator, napol-
njen s toplo vodo in boleto
nogo 10 do 15 minut v
njem namakamo.Medtem na en mah prejenja
oteklost noge, zmečkane in
mučni pekoči občutki. Bole-
line, ki jih povzroča tiseanje
čevljev takoj prejenjajo.Jprosti Vas razlicnih motitev
noge. Hodite lahko kolikor
e hočete, po cele ure lahko
stojite na enem mestu pa ne
boste občutili niti najmanj-
šega občutka utrujenosti.Daljše namakanje v tej vodi
omešča kurja očesa ter otd-
elo kožo tako, da se prav
lahko dá odstraniti brez noža
ali britve. Bodite prepričani
da sv. Roka sol za noge nogo
popolnoma obnovi.Velik zavoj soli sv. Roka stane 16.— Din. Dobiva se po
vseh lekarnah in drogerijah. Ako bi je kje ne imeli, obrnite
se na drogerijo Gregorič, Ljubljana.

Firestone

GUM DIPPED 8649

Prvorazredna kvaliteta gume in platna zjamčuje
vozaču največje število kilometrov za vsak vloženi dinar.

ZASTOPSTVO IN ZALOGA

PETER ŠKAFAR, Ljubljana

Rimska cesta 11.

Previden in varčen avtomobilist
vozi le Firestone Gum-Dipped

Čudovito nizke cene

Izbira velika. — DVOKOLESA nova od
Din 1000.— naprej. ŠIVALNI STROJI od
Din 1400.— naprej. OTROŠKI VOZIČKI
od Din 240.—. MOTORJI prav po ceni. —
Pred nakupom si ogledajte zalogo. — Prodaja
na obroke. — Ceniki franko — pri«TRIBUNA», F. B. L., Ljubljana, Karlov-
ska cesta št. 4. 126LNESTLE-JEVA
OTROŠKA MOKA

DELA DECO KREPKO IN MOČNO

ROZI ZAMPARUTTI

delikatesna trgovina in zajtrkovalnica

Celje, Aleksandrova ulica 7.

Dobra domača štajerska vina

— Vedno sveže pivo —

Vsakovrstne delikatese

Vsak dan odprto do polnoči.

Vročeparna lokomobila

5—95 HP, stabilna 12 atmosfer, 34 m² kurilne ploskve,
kurjenje z žaganjem, poleg tega primerna ravna rešetka
za kurjenje s premogom, izdelek Badenia, Weinheim,
ventilno krmljenje, iztegljivi cevni sistem, zgrajena 1923,
najnovejši tip, inkl. stopnjasto rešetko, predkurjava,
21 m dolg železen kamin, vse v brezhbičnem stanju, sedaj
še v obratu, kjer je na vpogled, radi premenitve obrata
po primerni ceni NABRODAJ.Ponudbe pod »Erstklassige Maschine 3064 na Kien-
reichs, Anz.-Ges., Graz, Sackstrasse 4. 8844

Šev 852

Razglas

o pismeni ofertalni licitaciji za brv čez
Poljansko-Soro v Škofji Loki.Županstvu občin Škofja Loka in Zminec razpi-
sujeta ofertalno licitacijo za zgradbo zgoraj navedene
brvi. Brv je v štirih oddelkih v dolžini 11.90, 21.00,
13.30 in 17.50 metrov slonečih na živi skali. Brv bo
delana po sistemu „HAAW“ iz hrastovega, oziroma
mecesnovega lesa.Pismeni oferti morajo biti položeni do 31. julija
t. l. Načrti, stroškovnik in pogoji so na vpogled v
občinski pisarni v Škofji Loki vsako dopoldne med
uradnimi urami.

Županstvu Škofja Loka in Zminec.